

باقمه‌ی گیلاسه‌که

دوزگای چاپ و بلاوکردنوهی

زنگیره‌ی پوشنبیری

*

خاوه‌نی ژیمتیاز: شوکه‌ت شیخ یه‌زدین

سرونووسیار: به‌دران شه‌همه‌د همیب

ناونیشان: دوزگای چاپ و بلاوکردنوهی ئاراس، شەقامى گولان، ھەولیز

ئەنتۇن پاڭلەقىچ چىخەف

باخچەي كېلاسەكە

وەرگىپانى لە پۈوسىيەۋە
شىروان مەحمۇد مەممەد

ناوى كتىب: باخچەي كېلاسەكە
نووسىينى: ئەنتۇن پاڭلەقىچ چىخەف
وەرگىپانى لە پۈوسىيەۋە: شىروان مەحمۇد مەممەد
بلازكراوهى ئاراس- ژمارە: ٩٦٨
ھەلەگرى: تىرسكە ئەممەد
دەرھىنانى ھونررىي ناوهەوە: ئاراس ئەكرەم
بەرگ: مرييەم موتەقىيان
چاپى يەكەم، ھەولىر - ٢٠١٠
لە بەرىيەبەرايەتىي گىشتىي كېلىخانە گىشتىيەكان لە ھەولىر ژمارە ٢١٥
سالى ٢٠١٠ دىراوهەتى

سەرپەرشتىيارى زنجىردە شانقى بىيانى

دانما رەشۇوف

دهکرد و زیاتر چیخهف دهینووسین و لهگه‌ل خوشک و براکانیدا
دهیاننواند. هر لهم ماوهیهدا یهکه‌مین چالاکیی ئهدهبیی چیخهف
دهستی پی کرد، کاتیک دهستی کرد به نووسینی کورته چیرۆک و له
کۆوار و رۆژنامه‌کانی ئهوسادا بلاوی دهکردنوه. له سالی ۱۸۷۹
ئه‌میش گواستیه و مۆسکۆ و یهکسەر له زانکۆ- کولیجی پزیشکی
و هرگیرا و له‌گه‌ل خویندیشدا کاری ئهدهبیی دهکرد بۆ بژیوی نهک
هر خۆی بله‌لکو خیزانه‌کەشی. چیخهف له بواری نووسینی کورته
چیرۆکدا توانا و به‌هرهیه کی ئه‌وتۆی هەبوو که ناویکی دیار و
شایسته بۆ زامن کرد، نهک هر له ئهدهبی پووسیادا، بگره له
ئهدهبی جیهانیشدا. بابه‌تی چیرۆکه‌کانی خه‌لکی ساده و
دهوله‌مەندەکانی لادین، زیانی هونه‌رمەندان، یان زیان و به‌سەرھاتى
کارمەند و خه‌لکی هەزار و هارپدر اوی زیر دهستاری شارن، ئه‌وانهی
که دواتر له زیر ناوی "مرۆفه بچکوله‌کان" له جیهانی ئهدهب و رەخنەی
ئهدهبیدا دەناسرین. چیخهف له سالی ته‌واوکردنی زانکۆوه، واتە
۱۸۸۴ تا سەرھتاي ۱۸۸۸ پتر له ۳۵۰ به‌رهامی نووسى و بلاو
کردهوه. چیخهف سەرقالی کاری پزیشکیش بوب و گەلیک کەسایتى و
موتیقى له کارهی هەلینجاوه بۆ به‌رهامه ئهدهبیه کانی. هەروهک
خۆی دهیگوت: "بزیشکی ژنى شەرعیمه، به‌لام شانۇ عەشيقە‌کەمە".

ستایلی نووسینی چیخه‌ف په رهپیدانیکی ستایلی چیره‌گنونوسي
فرهنسی زی. دی موپاسانه و وینه و موتیفه‌کان هستیکی
ئیمپریسیونیستیانه یان بە سەردا زاله و کۆتاپییه‌کان تیياندا ھەردەم
کە اەھن.

چیزی که کانی سه رهتا پر نماید زیان و بزاوت، به لام ئه وانه‌ی دوای

زیاننامه‌ی ئەنتون پاڤلەقچىچ خېخەف

چیخهف له سالی ۱۸۶۰ دا له شاری ته گانرۆگ له روسیا له دایک بووه و له تهمه‌نی ۴ سالیدا له شاری بادینقیلله له ئەلمانیا کۆچی دوايی کردوده. باپیرى، له سەرى باوکىيەوه، يەكىك بووه له جووتىاره هەزاره‌كانى روسیا كە به "مۇزىك" دەناسران بەلام بە لىھاتووبىي خۆى تواني بارى ئابورىسى خۆى بگۆرتەت و پىنگەي خۆى له جووتىاره بگويىزىتەوه بۆ چىنى مامناوهندى و بوو بە خاونەن مولكى خۆى و وەك هەلسۈرپىنەرى زەۋىوزار كارى كردووه. خويندنى مندالەكانى زۆرمەبەست بووه. باوکى چیخهف مەرقۇچىكى تايىبەت و بەھەرمەند بۇو، خەريکى بازىرگانى و عەتارى و چالاکىي كۆمەلایەتى بۇو. كاتىكىش له سالى ۱۸۷۶ نابووت بۇو، خۆى و خىزانەكەي له تاو قەرزارى گواستىيانەوه بۆ مۆسکۆ. هەرچەندە چیخهف له شارەكەي خۆيان مایهوه بۆ تەواوكىردنى خويندن و كاركىردىن بۆ يارمەتىدانى خىزانەكەي.

دایکی چیخهف ماموستایهتی دهکرد و خوی بخیزانه که هی
ته رخان کردبورو، به لام زور حه زی له شانو بورو هه رچه ند بواری
نهوهشی نه بورو زوو زوو سه ره شانو برات. رویکی دیاری هه بورو له
په روده هی گیانی هه ر شه ش منداله که یدا به هنتون چیخه فیشه وه،
هه روده ک خوی نووسیویه تی: "تیمه به هره که مان له باوکمانه وه یده، به لام
روحمان له دایکه وه". له ماله وه جارویار شانو گه ربی کورتیان ئاما ده

پیسایانه‌ن که باویان نه‌ماوه، له کاتیکدا لپاخین، که باوکی مسکینیکی ئاغا کونه‌کان بوروه، نموونه‌ی ئه و هیزه نوییه‌یه که به ئانیشک و کاری سهخت جیگای خویان دهکنه‌وه و وینه‌یه‌کی تریان له خه‌یالدايه بق ئه و رووسیایه خه‌وه پیوه ده‌بینن. لوبوغ ئه‌ندرییه‌فنا و براکه‌ی نازانن چون دارایییه‌که‌ی خویان بئرن به‌ریوه و کومه‌لیک که‌موكوریی تریان هه‌یه، به‌لام چیخه‌ف به هاووسزی و تیگه‌یشتنه‌وه وینایان دهکات و مه‌حکومیان ناکات.

"ئاغای سه‌رساف، پیتیا تره‌فیمه‌ف، ئه‌گه رچی به ئاشکرا ناگوتیرت که خه‌ریکی کاری سیاسییه، به‌لام بینه‌ری ئه و کاته تی ده‌گه‌یشت که ئه و یه‌کیکه له‌وانه‌ی ددم له سیاسه‌ت ده‌کوتن و دواکه‌وتنیشی له زانکو لە‌بەر ته‌مەلی نییه، بگره چیخه‌ف، بیگومان لە‌بەر سانسۆری توندی ئه و کاته، نه‌یده‌توانی له‌وه زیاتر به ئاشکرا بدوى و باسی ئه و بکات که ئه‌مه کابرايیه‌کی شورپشگىره.

چیخه‌ف ئه‌گه رچی، نه‌شۆرپشی ۱۹۰۵ و نه‌شۆرپشی ۱۹۱۷ ئه‌دی، به‌لام به هه‌ستی هونه‌رمەندیک پیش‌بینی ئه‌وهی ده‌کرد که رووسیا بە‌رەو گۆرانیکی گه‌وره ملى دهنا و ئه و رووسیا کونه‌ی جاران هیچ بواریکی مانه‌وهی نه‌مابوبو.

چیخه‌ف له سالی ۱۹۰۵ دا له ته‌مەنی چل و چوار سالی له نه‌خۆشخانه‌یه‌کی شاری بادن‌ثیله‌لەری ئه‌لمانی له ئاكامى نه‌خۆشى سیل كۆچى دوايىي كرد و كه‌نجينه‌یه‌ک به‌رهه‌مى مه‌زنى بق ئه‌ده‌بى می‌لاھتە‌که‌ی و جيھان به‌جى هىشت.

سالی ۱۸۹۰ هه‌ستیکی غه‌مگین بالی کیشاوه به‌سەرياندا، بق نموونه نو菲له‌کانی "دەشت" و "خانم و سەگە گچکە‌کەی".

به‌لام چیخه‌ف هەر چیروکنووسیکی به‌هره مه‌زن و قەلەم رەنگین نه‌بوروه، بگره يه‌کیکه له مەزنترین دراما نووسانی مېزۇو. له و شانۆگە‌ریيانه‌ی کە له هه‌موو جيھاندا بەناوبانگن شانۆیه‌ک نییه کە‌میک پله و پايیه‌ی هەبى لە جيھانى هونه‌ردا، يه‌کیک يان چەند دانه‌یه‌کیانی پیشکیش نه‌کردى. وەك نموونه دەتوانىن ناوى ئه‌مانه‌يان بىزىن:

حاله ۋانيا، سى خوشك، نه‌ورھس و باخچە‌کي گیلاسە‌کە.

چیخه‌ف شانۆگە‌ری "باخچە‌کي گیلاسە‌کە" ئى به تاييەت بق "شانۆي هونه‌ری" ئى نووسىببۇو کە ئه و کاته ستاني‌سلافسكى سەرپەرشتىي دەکرد و دەرىيەنەری سەرەکى بوبو.

ئەمە به‌سەرھاتى زۆرانبازىي كۆن و نوييە. رووسىاي تസارى ئه‌گه‌رچى ولاتىكى دواکە‌وتۇو بوبو به‌لام له و کاته‌دا گۆرانكارىيە‌کى گەوره لە ژيانى ئابورى و كۆمەلایيەتىي ولاتدا پووی دەدا. هىزى نوي دەھاتنە سەر شانۆي ژيان و تەنگىان به هىزه كونه‌كان هەلدهچنى. ئه و هىزه كونانە فېۋدىلىزمى پووسى كە سىستىيمى نىمچە كۆيلايەتى نەك هەر لەشى سىست كردى بون و خۆيان تواناي ئەنجامدانى هىچ كارىكى جەستەييان نه‌مابوبو، بگره تواناي بېركىردنە‌وھشىيانى بە شىوه‌يەك سر كردى بوبو كە نه‌يابندەتوانى ئه و راستىيە بىزىن كە دنيا گۆرۈراوه و چىي تر ناتوانى بە شىوه‌ي پابردوو بىزىن.

لوبوغ ئه‌ندرىيە‌فنا و گايەفي براي نويىنەری ئه و سىستىيم و ياسا و

"... ئەمېرqliك شانۇ " باخچەي كىلاسەكە " دەخويىندىنەوە، من بىريارم داوه كە نەچم بۆ ئەۋى. لە هەمان كاتىشدا دەمەۋى بچم، تا ئىستا من نازانم چى بىكەم. كەنسىتەنتىن سىركىيەقىچ (ستانىيىسلاڭسىكى) شەيداى دەقەكە بۇوه. ئەو پەردىي يەكەمىي وەك كۆمۈدىيا يەك خۇيندۇوھەوە. وەك خۆيىشى دەلىت پەردىي دووھم كارىكى بە هيىزى تى كردووھ، لە پەردىي سىيەمدا ئارەقىيەكى زۆرى دەرداوه، بە درىزايىي پەردىي چوارەميش بى وچان گریاوه. ئەو دەلىت كە توھىز كارىكى وا بە هيىز و كارىكەرت نەنۇوسىيە. ئېمە ھەموومان گيانمان لىوانلىيى شادى و سەرسامىيە. دوينى لە مالى ئەلڪسىيەف و لە كاتى خوانەكەدا ھەموومان بە خۆشىيى تۆوه نۆشمان كرد ..."

ئۆلگا كنىپەر

بەم شىّوهىش شانۇنامەكانى چىخەف قۇناغىيىكى تەواوھتى و دەستپېيىكى نۇئى لە شانۇرى پووسى پىك دەھىن و كارىگەرەيىكى گەورە و راستەوخۇشيان كردۇوھتە سەر دراما و ھونەرى شانۇيى لە حىھاندا.

شانونامه کانی چیخهف له سه رهوشی پیکاچوون و کیشه
ئەزەلییە کان دروست نەبوون، بگره له سه بنه ماکانی پەردەھەلمالین و
دۆزىنەوهى گەوهەری ناوەوهى سیما مرۇۋاتى و سایكۈلۈجىيە کانی
پالەوانە کان بنيات نراون، ئەگەرچىش چەندىن ململانى لە ناو
شانونامە کانىدا دروست دەبن، بەلام چیخهف دەيەويت کیشه و
ململانىيە کانی نىوان پالەوانە کان و واقىع دووپات بکاتەوە. ھەر لەم
دید و بىنەمايەشەوهى كە چیخهف نايەويت بىنەرانى شانونامە کانى
هاوسۇز بن لەگەل پالەوانە کانىدا، بگره وايانلى دەكات كە لە
حالەتە کان بگەن، ئەو حالەتەنەي وا لە پالەوانە کان دەكەن بەو شىوھى
رەفتار بکەن كە دەيىكەن. زۆر جار كارەكتەرە کانى باسى ئائىنە، سەد
يان ھەزار سالى داھاتۇ دەكەن كە دەبىت چى روو بىرات لەگەل ئەو
شتانەي، كە ئىستا و لىرەدا، ئىممە كارى بۆ دەكەين، لە پىنَاوياندا
تۇوشى كىشە دەبىن و ئازاريان پىوه دەچىرىشىن. ئەمەش دىدىكى قۇولى
ئائىنەخوارى بە شانونامە کانى چیخهف بەخشىيە كە وا دەكات بە
زىنەدووېي بىننەوە.

چیخهف سه رده همه کهی خوی تیپه راندبوو، زهنگی گورانکارییه کان
لی دهدا و ئاینده و چاره نووسى ده ره بے گایه تىي پووس ياشى
پووبه پووی ئە و شۆرشه ده كرده و كه به رېيگوه بwoo.
سته رېوک ئاما زەي ئە وەي كر دووه كه بالا و انه کانى، حەخەف

ئايندەبىنى لە باخچەي گۈلاسەكەمى - چىخەفدا

دانة رهئوف

چیخهف تهنيا پينج شانوننامه‌ي دريزي نووسسيوه: پلاتونهف^(*)، بالنهدي دهريا (۱۸۹۶) خاله ثانيا (۱۸۹۷) سى خوشك (۱۹۰۰) باخچه‌ي گيلاسكه (۱۹۰۳) و چند كورته شانوننامه‌ي هکي يهك يه رد هبيش.

چیخهف ویستوویهتى لە چوارچىيە دىارييکراو و باوهكاندا شته ئاسايى و ساكارەكانى ژيانى رۇزانەمان بۇ وىينا بىكەت و بېم چەشىھەش توانىيەتى لە نۇرم و شىپوازە ساكارەكەي خۇيدا ھەمۇو ئالۇ، بېكانە، ۋىاز، خۇشە، و ناخەشىبەكانە، بە، حەستە بىكەت.

چیخهف داونه ریته کانی هونه ری شانوی واقیعی قوول دهکاته وه، له
کویدا تورگینیف و ئەسترۆفسکى و شانۇنامەنۇسە پۇرسە کانی ترى
بەر لە خۆی وەستاون ئەو بەردە وامى و يەرە دەپ خشىتتە رەھوتە كەيان.

(*) نازانرئى كەنۇسراوە و دوايى مەرگى چىخەف لە نىيۇ دەستنۇس و پاشماوه كانىدا دۆزراوەتەوە.

باخى گیلاسەكەن و وەك خىزانىيکى دەرەبەگ پشتاپىشىت بۆيان ماوەتەوە، ئىستاش خاتۇو (لوبۇف ئەندىرىيەقنا رانىقىسىكەيا) ناچار دەبىت بەھۆى قەرزىيکى زۆرەوە مالئاوايى لە باخچەيە بکات و بىفرۆشى. جىڭ لە ھەراجىردن و فرۇشتىن چارەسەرىيکى تر بۇ ئەم كىلەكە و باخچە جوان و پازاوايىه نەماوه.

ھەراجىردىن مال و حاىل و كەلۈپەلى ئەم باخچە گەورە و قەشەنگەش ھېمماگەلىيکى رەوتى ژيانى ئەم بنەمالە دەسەلاتدارەي رووسىان، كە ئىستا بەھۆى ئالۋىزىيەكان و گۈرانكارىيە كۆمەلایتى و سىاسىيەكانەوە دووجارى قەرزىيکى گەورە بۇوه.

ئەم شانۇنامەيە دەبىتە دىارييەكى گەورە بۇ شانۇنى ھونەرىيى مۆسکو و ستانىسلافسكى و ئەكتەركان بە پەرۋىشەوە چاوهروانى دەبن. (ئولگا كىنپەر) كە ھاۋىپى ژيانى چىخەف دەبىت، لە نامەيەكدا كە لە ۱۹ ئى ئۆكتۆبرى سالى ۱۹۰۳ لە مۆسکوو بۇ چىخەفى ناردۇوە دەلىت: "ئازىزترىن، خۆشەويىتەكەم، دوینى ج رۆزىيکى پىر لە خەمۆكى بۇو! سى رۆز بۇو من چاوهپى دەقەكەم دەكىد كە بگاتە دەستم. بەرھو شېرىزەبىي و نادىنیايى دەچووم كە چىي تر پىم ناگات. دوینى بەيانى كە ھىشتا ھەر لە جىيەكەدا بۇوم كەيشتە دەستم. تو نازانى بە ج شىيەكەن كە گىرمە دەستمەوە و كردىمەوە. سى جار ئاماژە خاچم كەردى. لە جىيەكەكەم نەھاتىمە دەرەوە تا بەشىيەكى سەراپاگىر و تەواوەتى ھەموويم ھەلنەلووشت. من بە بىرىتىيەكى زۆرەوە ھەلم لووشتى. لە پەردهى چوارەمدا دەستم كرد بەگىريان، پەردهى چوارەم بىي وينىيە. من بە شىيەكى بەھىز حازم لە ھەموو شانۇنامەكەي، من بە شىيەكى سادە گوزارشت لە خۆم دەكەم. مەرۇف بۇ ئەوھى باسى شاكارەكانى تو بکات دەبىت زمانىيکى جوان و پاراوى ھەبىت.

بەرەدام لە ناو رووداوهكىاندا دەزىن و بۇونىيکى بەرەدامىان لەسەر شانۇھەيە، كەر لە ساتىكدا لەسەر شانۇش نەبن، ئەوا لە ژۇورىيکى تردا، لە نەزمى سەرەوە، يان خوارەوە، ياخۇ لە ژۇورەكەپىشىتەوەدا ژيانى خۆيان دەزىن.

چىخەف لەم ئەتمۆسفېرەدا مامەلەيەكى ھەمەلایەن و قۇوللەكەل مەسەلەي (كات)دا دەكات. كات رۆزىيکى نېبىنراو و گەرينگى ھەيە، مەبەستىش لىرەدا لە كاتى رۆزانەي كارەكتەرەكانيتى: خەلکى دىن و دەرپۇن، نان دەخۇن و دەخۇنەوە و لە ھەمان كاتدا دەليان دەشكىت، ھيوابراو دەبن، خەونەكىان شىكىت دىنى.

چىخەف كىشەيەكى گەورە لەكەل شانۇنى ھونەرىيى مۆسکو و ستانىسلافسكىدا ھەبۇوه، بەتاپەتى لە ropyو خويىندەوە و لىتىكەيىشتى رووداوهكان و مەسەلەي نەتۇرالىزم و واقعىيەتى شانۇ.

چىخەف لە يەكىيەكى لە گفتۇرگۆكانىدا سەبارەت بە نەتۇرالىزم بە ستانىسلافسكى گوتۇوه: "شانۇ- ھونەرە. كرامۆسکۆي وينەي دەمچاۋىكى بە شىوازىيکى بەرزا ناياب نەخشاندۇوە. بەلام ئەم وينەيە چۈن دىتە بەرچاۋ گەر ھاتۇو من لووتى ئەم مەرۇفە وينەكراوا لە دەمچاۋەكەي بېرىم و لووتىكى راستەقىنە بخەمە جىيەكى؟ دەشى بلېتىن كە ئەو لووتە "راستەقىنەيە" بەلام وينەكەمان تىك داوه"

شانۇنامەي "باخچەي گیلاسەكە" دوا شانۇنامەي چىخەفە و ھەمۇ ئەگەر چاوهپانكراوهكانى رووخانى سىستېمى دەرەبەگايەتىي رووسىا دەخاتە ropyو. چىخەف بەشىيەكى ناراستەخۇ پېشىبىنلى ئەو گۈرانكارىيە بىنەرەتىيانەش دەكات كە بە رېڭەوەن.

چىرۇكى شانۇنامەكە لە خىزانىيکى دەلەمەند دەدۋىت كە خاوهنى

و بەھىزە، مرة دەبىت بچىتە ناو تىكىستەكەوە و لە ناوايدا
بىزى، دواى ئەوە دەكارىت شتىك بلېت./.../ بە توندى
ماچت دەكەم، خۇشەويستەكەم، بە شىيەھەكى شىستانە بىرت
دەكەم و شەيداي بىنىنتم.

ئۆلگاڭاكت

فرۇشتەن و لەدەستدانى باخچەي گىلاسەكە لەلایەن لوپۇق ئەندىرىيەفنا
رانىفسكەيا لەسەر ئاستى كۆمەلایەتى ئامازەتى كۆتاپىيەتلىنى
دەسەلاتى دەرەبەگايەتىيە و لە هەمان كاتىشدا، لەسەر ئاستىكى تر،
پشىيوبىيەكى راستەخۇشە بۆ ئەو خىزانە، كە پووبەرپۇرى ژيانىكى
نويى سەختىريان دەكاتەوە.

ئانىيائى كچى لوپۇق ئەندىرىيەفنا رانىفسكەيا بە سادەيىيەوە و لە
ھەستىكى قۇولى راستىگۈي و پووبەرپۇپۇنەوەي ئەو واقىعە نويىوە
دلى دايىكى دەداتەوە، لە هەمان كاتدا بىرواي بە ئائىنە و ھىزى خۇيانە
بۆ بنىياتنانەوەي ژيانىكى تر:

"ئانىا: دايە، دايە گىيان ئەوە دەگرىت؟ دايىكە مىھەربانەكەم، دايىكە
دلباشەكەم، دايىكە بىتھاوتاکەم، من تۇم خۇش دەھىت، من
تۇم لا پىرۆزە. باخچەي گىلاسەكە فرۇشراوه، چىي تر ھى
ئىمە نىيە، راستە، ئەوە راستە، بەلام دايە گىيان تۆمەگرى،
ھەموو ژيان لە بەردەمى تۆدايە، تۆكىيانە پاك و پىر
چاڭىيەكەت ماوە! با بىرۇن روحەكەم، با بىرۇن لىرە
كەسەكەم!.. ئىمە باخچەيەكى تر بنىيات دەنلىن، لەمە
قەشەنگتر بىت و وا دەكەين خۇشىيەكى قۇول و ئارام
گىيانت بىتەنلى، ھەروەك خۆرى دەمەو ئىوارە، ئەو ساتە

بىگومان من ناتوانىم دەقەكانى تۆ ھەلسەنگىنەم. من خۇينىدەوە و
ھۆگىرى ھەممۇسى بۇوم، ھەر لەوە دەچوو كە من لە مالى
رانىفسكەيا بىم، ھەممۇيىان بىنى، لەگەل ھەممۇيىان پى كەنیم و زىام.
ھىج لىكچۇنىكە لەگەل دەقەكانى تىرتىدا بەدى ناكرى، ناتوانىم
زىندەپۇيى لەھىج شۇينىكدا بەۋزىمەوە. ھەممۇ شتىك ئاسان و بە
وردى پۇتراوه، پەردى چوارەم ھەزۇر كارىگەر و دراماتىكىيە.
ھەممۇ دراماكە بەھىزىر و روون و ئاشكراڭە بە بەراورد لەگەل ئەوھى
تۆ لەسەرى راھاتلوويت.

كە شانۇنامەكەم خۇينىدەوە رام كىرد بۆ شانۇ. ئەوھى جىيگەي
خۇشحالى بۇو ئەوھ بۇو پرۇفەيان راگرتبوو. ۋالدىمیر ئىقانەقىچ
پەلامارى دەقەكەي دا، دوايى كايتەلۇف، ليۇزىسىكى، مۆسکەن و
ھەممۇيىان دەيانويسىت ھىج نەبىت بۆ تاۋىك بىگىن بە دەستىييانەوە.
ئەگەر ئەو ھەممۇ كەللەسەرەت دەبىنى كە شۇرۇ بۇوبۇو بەسەر
"باخچەي گىلاسەكە"دا، بىگومان ھەممۇيىان كەللەرەقىيان دەنواند و
دەيانويسىت دەمودەست دەقەكە بخۇينىدەوە. دەرگەكەيان كلىيل دا و
كايىلەكەشيان لە دەرگەكە دەرھىنا و دەستمان كىرد بە خۇينىدەوە. ھەر
ئەندەنە لە خۇينىدەوەش بۇوینىدەوە كەنسىتەنتىن سىرگىيەقىچ ھات و
بەبى ئەوھى سلاۋ بىكەت لە دەستى فرەندىم، دواى ئەوھ مەرۆزەھەت ھات و
دەقەكەي لى قەرز كىرم بۆ ئەمشەو. ھەممۇ بەپەرى دېقەتەوە گوپىيان
گرتبوو. خۇينىدەوەكەمان لىرە و لەۋى بە قاقاىي پىكەنلىن دەپچىرا.
ئەمۇ بەيانىيەكەي كەنسىتەنتىن سىرگىيەقىچ و سېبەينىش ھەممۇ
ئەندامانى شانۇكەمان دەخۇينىدەوە.

/...../ تۆلەو چەشىنە نۇوسەرانە كە ھەرگىز ناكرىت
تەننە بە يەكجار خۇينىدەوە تىيى بگەيت، ھەممۇ شتىك قۇول

کرد، ئەو چل و پىنجى دا، من كردم بە پەنچا و پىنج. بە كورتىيەكەي ئەو پىنج پىنج زىادى دەكىد من دە دە. ئىتر تەواو بۇو. لە سەرروقەرزەكەوە من نەودەھەزارم دا و لەسەر من وەستايەوە. ئىستا باخچەي گىلاسەكە هي منە! هي من! (قاقا لى دەدات) خوايە گيان، باخچەي گىلاسەكە هي خۆمە! پىم بلىن من سەرخۇشم، بلىن شىت بۇوى، بلىن خەوە و دەبىيەن... (پى دەدا بە زەوييەكەدا) بەلام پىم پى مەكەن! خۆزگە باوکم و باپىرم لە گۆرەكەيان دەھاتنە دەرەوە و ھەممۇ ئەھىيان دەدى كە پۇوى داوه. دەياندى چۆن يەرمۇلا سەركەزەكەي كورىيان، يەرمۇلا نەخويىندەوارەكەيان، كە زستان بە پىيى پەتى دەسۋورا يەوە، ئەو يەرمۇلا يەئەمە مولىكى كرييە، مولىكى كە لە ھەممۇ جىهاندا لەوە قەشەنگتر نىيە. من ئەو مولىكەم كې كە باوکم و باپىرم تىيدا كۆليلە بۇون، رېڭەيان نەدەدرا بچە چىشتاخانەكەشى. نەخىر وادىارە من نوستووم ئەمە ھەممۇ خەوە دەبىيەن... ئەمە بەرى خەيالە و تارىكىي نادىيارىتى داي پۇشىيەوە.. (كلىلەكان ھەلدەگەرىتەوە و بزەيەكى نيان دەنيشىتە سەرپۇوى) كلىلەكانى فەرى دايە سەر زەوييەكە.. دەيەۋى پېشانى بەدات كە چېي تر خاونە مآل و كلىلې دەستى ئەم شوينە نىيە. (زرنگە لە كلىلەكانە و دەھىنېت) .. چۆنى دەۋى با وابى.

شانۇنامەي "باخچەي گىلاسەكە"

شانۇنامەي "باخچەي گىلاسەكە" بە پىچەوانەي شانۇنامەكانى ترى

زەردەخەنە دەگەرېتىەوە سەر لېيەكانت دايە گيان! دەبا بىرۇن.. گيانە شىرىنەكەم!

شانۇنامەي "باخچەي گىلاسەكە"

چىخەف گۆرانكارى و جىئىگۈرۈكىيەكان لە جىڭەيەكەوە بۇ جىڭەيەكى تر، لە جىهانىكەوە بۇ جىهانىكى تر بە چىرى و لە ماۋەيەكى كورتدا بەرجەستە دەكات و ئەمەش توانا و گەمەيەكى دراما تۈرگىيە.

كارەكتەرەكان لە يەك كاتدا توشى راچلەكان دەكات، بەلام بە شىواز و مۇتىقى جياواز، لە دەسەلاتەوە بۇ لە دەستىدانى دەسەلات، لە كۆليلەوە بۇ خاونەن مولىك، لە سەربەستەوە بۇ ژىردىستە و لە ھەزار و دەستوپىتەندەوە بۇ سەربەست و دەولەمەند.

ئەم گۆرانكارىيائەش بەرىچكەيەكى سرۇشتى، لە زەمەنى ناوهەي رووداوهەكاندا، لە زەمەنى گوزەرانى كارەكتەرەكاندا و لە گۆرانى زەمەنى كۆمەلگەدا پۇ دەدەن.

(لەپاخىن) كە باوک و باپىرانى مسىكىن و جووتىارى بنەمالەي لوپۇش ئەندىرىيەثنا رانىفسكە يَا بۇون، ئىستا ئەو باخچەي گىلاسەكە دەكىرىت. لە بەردهم ئەم واقىعە تارەيەشدا توشى سەرسۇورىمان و راچلەكىن دەبىت:

"من كېرىم! بەس تاكايدە، چاوهپى بىكەن بەرىزان، من سەرم گىز دەخوات، قىسم بۇ ناكرىت.. (بى دەكەنى) ئىيمە چووين بۇ ھەراچەكە، دىرىيغانەف پېش ئىيمە لەۋى بۇو. لېقىنيد ئەندىرىيچەر پازدە ھەزارى پى بۇو. ھەرچى دىرىيغانەفيشە لە سەرروقەرزەكەوە يەكسەر سى ھەزارى تريشى دا پىيى. كە بىنیم كار واي لى هات من يەكسەر چل ھەزارم پېشىنیاز

چىخەفەو ئاماژە نىيە بۇ كەسىك يان كۆمەلە كەسىكى ديارىكراو، وەك لە شانۇنامەكانى: سى خوشك، خالە ئانىيا، پلاتۇنەف و تەنانەت بالىندەي دەرياشدا پەچاوا كراوه، بىرە ئاماژە كە بۇ جىهانى ئەو باخچەيە و ئەو خانووه گەورەيە كە لەم باخچەيەدا يە و دەكەۋىتە دەرھوھى شارەوە، راستىر دەكەۋىتە باوهشى گۈندىكەوە كە ئەو يىش ھېماگەلى سرۇشتە. ئەمەش ئاماژە كە بۇ ئەو پىوهندىيە بەتىنەي كە لە نىوان سرۇشت و خەونە كانماندا ھەيە و لەكەل رۆزگاردا گەورە دەبىت. پانتايىيەكانى شوين، كات و سرۇشت لە يەك كاتدا كۆ دەكتەوە: بۇنى مروق لەم جىهانەدا، كاتى مندالى، پاكىزەيى و بىرەوەرەيەكان.

كارەكتەرەكانى "باخچەي گىلاسەكە" پىوهستن بە شوينەكەوە، بە يادھوھرىيەكانوھ، بە رابردووھوھ و بىرەوەرەيەكان كارىگەرەيەكى قوول و لە بەرچاوابيان ھەيە.

لە ھەموو دىمەنەكى لە دىمەنەكانى "باخچەي گىلاسەكە" دا ئەتمۇس-فېرىيکى بەھىز و بارودوخىيىكى درامىي دەولەمەند ھەيە، ئەم دەولەمەندىيەش ھىننە لە وتۈويىزى كارەكتەرەكان و كردھوھكانىاندا بەرجەستە نابىت، ھىننە دەولەمەندىيەكى بى سنور لە رۇنانى ناوهوھ و ناواخنى كارەكتەرەكاندا ھەيە. لەم قۇوللايىيەدا غەریزە و هەستە لاشعورىيەكان و بنەما جىاوازەكانى دەرروونى مروقمان بۇ دەرەكەۋىت. لەم دەركەۋىتەشدا بەشىپەيەكى سانا و شەفاف، پاكىزەيى، ساكارى و پىوهندىيە وىزدانىيەكان لەلائى ھەموو مروقنىڭ تىكەلاؤ دەبىت.

ئەمەش بلىمەتىي چىخەف!

شیوه " کۆ "یەکە بھیامەوە چونکە ئەوە شیوه‌یەیه کە خەلکى، لە رووسیادا، قسەی لەگەل يەكتريدا پى دەكەن بۇ پېشاندانى رېز يان كاتىك قسە لەگەل كەسىكى غەریبەدا دەكەن، جىگە لەوش لەم شانۆگەریيەدا، هەر وەكۈئە سەردەمە باو بۇوه، ئەم شیوه‌یە بۇ پېشاندانى پىنگەي كۆمەلەيەتىيە كەسايەتىيەكان بەكار هاتووه. ئاغاكان بە " تۆ " قسە لەگەل ژىردىستە كانىياندا دەكەن، بەلام ئەوان دەبى بە " ئىيۇھ " وەلاميان بەدەنەوە. ئەم شیوه‌یە لە چەند شوينىكى شانۆگەریيەكەدا دراماتىكى گفتوكۆكان قوول دەكاتەوە، بۇ نۇونە كاتىك ترهفيمىھەف و لەپاخىن لەيەك تۈورەن و دەيانەۋى سووكايەتى بە يەكترى بەكەن لە " ئىيۇھ " و دەيگۈرن بە " تۆ " هەركە نیوانىشيان كەمىك باش دەبىتەوە دەگەرینەوە بۇ شیوه‌ى ئىيۇھ .

شتىكى تر كە جىڭەي سەرنجە ئەوەيە كە گايىف چونكە يارىي بىليارد خۆلىيايەتى، هەر كاتىك ھەست بە پالپەستتۆيەكى نەفسى بکات يان شەرمەزار بېيت، رىستەيەك دەلىت كە ھىچ پىوهندىيەكى بە باسەكەوە نىيە، بىگە سەر بە دىنیا بىليارده وەك " دۇپلىيەك بۇ ناوهرەاست " يان " زەردەكە بۇ سووچەكە .

پېيخۇدەف، كە كارمەندىكى بچووکە لە مالى لوپۇق ئەندرييەقنا، خۆى بە رۆشنېر دەزانى بۆيە دەيەۋى قسەي رۆشنېرلانە بکات، بەلام لە بەرئەوەي لە راستىدا رۆشنېرىيەكى ئەوتۇي نىيە رىستەكانى دوور و درېز و ھەندى جارىش بى مانا دەردەچن. بۆيە دەمەۋى سەرنجتان بۇ ئەوە را كىيىش ئەگەر رىستەي واتان بەرچاو كەوت لە قسەكانى ئەو كەسايەتىيەدا، ئەوە ھەلەي وەركىران نىيە، بىگە تواناي رۆشنېرلانە يېيخۇدەفە و كورتىي ھىنماوه.

ياشا كە خزمەتكارىيەكى لاوه، ئەويش پاريسى دىوه و كەمىك لە خۆى

چەند سەرنجىكى پېۋىست

بۇ خويىنەر و دەرھىنەرى ئەم شانۆگەریيە!

شانۆگەرى " باخچەي گىلاسە " دوا بەرھەمى ئەنتقۇن پاڭلەقىچ چىخەفە، كە خۆى وەك كۆمېدىيەك ناوى دەبا، ئەگەرجى شانۆگەریيەكە لە توخمى دراماش بىيەش نىيە. يەكىك لە سەختىيەكانى كاركردن لەگەل شانۆگەریيەكەدا سەختىيى ناوهكانە و ئەوهش كە كاتىك نۇوسەر گفتوكۆكان دەنۇوسىت زۆر جار ناوى خانەوادھىيى كەسايەتىيەكان بەكار دەھىنەت، وەك لەپاخىن يان پېشىك بەلام جارى تىريش ناوهكانى خۆيان دەنۇوسى وەك لوپۇق ئەندرييەقنا و ئانىيا و ۋارا. كەسايەتىيەكانىش، وەك لە رووسىادا باوه، بەناوى خۆيان و باوکىيانوھ يەكترى بانگ دەكەن، بە تايىەتى لە نیوان ئەوانەي لە دوو تەمنى جىاوازدان يان سەر بە دوو چىنى كۆمەلەيەتىيى جىاوازن، زۆر جارىش ناوهكان شىوهى كورتکراوه دەگىرنە خۆ، بۇ پېشاندانى نزىكى و خۆشەۋىستى بۇ يەكتىر، بېپىي نزىكىي كەسەكانەوە لە يەكترى، بۇ نۇونە گايىف بە لوپۇق ئەندرييەقناي خوشكى دەلى " لوپا " ئەويش لە برى ئەوھى پېيى بلى " ليۇنىد ئەندرييەق " بە " ليۇنىد " يان " ليۇنيا " بانگى دەكات.

كەسايەتىيەكان بە راناوى " كۆ " قسە لەگەل يەكتريدا دەكەن، بۇ من بۇ خويىنەريش وَا ئاسانتر بۇو بىكەم بە راناوى تاك " تۆ " وەك چۇن لە وەركىرانە عەربى و سوئىدىيەكەدا كراوه، بەلام من وام بەچاڭ زانى

گۆراوه و هەموو خەلکەكە بەنەفام دەزانى، بەلام لە راستىدا خۆى جياوازىيەكى ئەوتۇرى نىيە لەوانى تر، ئەوهەتا گايىھە دەمىك پىيى دەلى كە بۇنى مريشكى لى دىت دەمىكىش بۇنى ماسى، كە فرسەتىكىشى بۇ دەلوئى هەموو شەمپانياكە ھەلدەقورپىنى.

بۇ پىشاندانى پىوهندى نىوان ئە و چىنە كۆمەللايەتىيانە لەم شانۆگەرييەدا بەشدارن من ئە و وشانەسى سىستىمى دەرەبەگايەتى خۆمانم بەكار ھىناوه، وەك "ئاغا" و "مسكىن"، بەلام دەبى ئەوهەش بلىيەن كە ئە و سىستىمى لە پۇوسىيادا ھەبۇوه زىاتر لە كۆپلەيەتى چووه و ئاغاكان ھەر وەكۈمە رومالات رەفتاريان لەگەل جووتىارەكاندا دەكىد و دەيانكىرين و دەيانفرۆشتىن، ئەمەش ئەگەرچى دېكىتى سالى ۱۸۶۱ بە رەسمى دوايىي پى ھىنا. بەلام لە پراكتىكدا ئاكامەكانى تا ماوهەيەكى زۇر دواى ئەوهەش درېزەيان ھەبۇو. ئە و جووتىاران بە "مۇژىك" دەناسران و وشەمى مۇژىك بە مانا يەكى تر وەك "پىاو" يان "مرۆققىكى خاكى و سادە" بەكار دىت.

لەم شانۆگەرييەدا ھەندى وشە باس دەكىرين كە مانا كانيان رەنگە زۇر پۇون نەبن لاي خويىنەرى ھىژا، بۆيە من ھەرييەكەيانم بە ژمارەيەك دەستنیشان كردووه و لە كۆتايىي شانۆگەرييەكەدا پەرده بە پەرده پېزم كردوون و پۇونم كردوونەتەوە. ھىوادارم توانيي بېت كارى خويىندىنەوە و لىتىيگەيشتنى شانۆگەرييەكە بۇ خويىنەرى ھىژا ئاسان بىكەم.

وەرگىز

کارمەندیکى پۆستە
 چەند میوانىك، چەند بەردەستىك
 بەسەرھاتەكان لە مال و دیوھخانەكە لوبۇق ئەندىرىيەقنا
 رانىقسکايا روو دەدات

باخچەي گۈلاسەكە

كۆمىدىيائىكە لە چوار بەشدا

كىسايەتىيەكان:

لوبۇق ئەندىرىيەقنا رانىقسکەيا - زىنلىكى دەرбەگى دەولەمەند و خاوهن
 زەھۋىزاز

ئانىا - كچە حەفەدە سالەكە لوبۇق ئەندىرىيەقنا

شارىا - كچىكى ھەلگىراوهى لوبۇق ئەندىرىيەقنا

گايىف ليپىنيد ئەندىرىيەقىچ - براى لوبۇق ئەندىرىيەقنا رانىقسکەيا
 يەرمۇلاي ئەلكسىيەقىچ لەپاخىن - بازركان

پىوتىر سىرگىيەقىچ تەھفيمىھ (پېتىا) - قوتابىي زانكۆ

بەرييس بەرييسەقىچ سىمېيۇنەقىچ پىشىك - خاوهن مولك و زەھۋىزاز
 شارلۇتە ئىقانەقنا - دايىن و مامۆستاي مالەوه

سىمېيۇن پانتىلييەقىچ يېيخۇدەف - كارگىپى كۆنتور (مەكتەب)
 دونياشا - كارەكەر

فېرس - پىرە خزمەتكارىيەكى 87 سال

ياشا - خزمەتكارىيەكى لاو

رېبوارىك

بەرپەتەپەرى وېستىگەي شەمەندەفەر

بگره و بهرده تهواو دهبيت....
بىدەنگىيەك

لوبۇش ئەندىرىيەقنا پىنج سالىكى لە هەندەران بىردووهتە سەر، نازانم ئىستا چۈن گۇراوه. مەرقۇيىكى چاكە، سادە و خوش مەعشه، بىرمە مىرمندىيىكى پازدە سالان بۇوم، باوكى رەحىمەتىم ئەو كاتە لە دووكانى دېكەدا كاسپىي دەكىد- بەمشت داي بە دەمچاومدا، خويىنى لووتىم پۇز... ئىمە بە كارىك هاتبووينە مال و ديوهخانيان، باوكىشم خواربۇويەوە. لە يادمە، هەروھك ئىستا رووى دابىت، لوبۇش ئەندىرىيەقنا، ئەو كات ھىشتا كىرۋۇلەيەكى بارىكەلانه بۇو، دەستى گىرمى و بىردىمە لای دەستىشىرەكە، هەر ئا لەم ژورى مندالاندا "مەگرى، پىيى دەگوتىم، تۆكۈرە جووتىياريت^(۱)، پىاوى، گوئى مەدھىي، تا كاتى زەماونىدتەر سارپىز دەبىتەوە..."

بىدەنگىيەك

كۈرە جووتىيار... باوكم راستە جووتىيار بۇو، بەلام من خۆم يەلەگىكى سېلى لە بەردا و جووتى پىلاوى زەرد لە پىدا، وەك دەلىن لە ترىيەكەوە بۇوبۇوم بە كورىك... راستە دەولەمەند و پارەدار بۇوين بەلام گەر بەوردى لىيى كۆلىتەوە فەلاح كورى فەلاح بۇوين... (پەركانى كتىبەكەي دەستى ھەلدەتەوە) .. فەرمۇۋەوا ئەم كتىبەم دەخويىندەوە... هيچى لىيىنەكەيىشتم. بە دەم خويىندەوە خەوم لىيى كەوت.

بىدەنگىيەك

دونياشا: سەگەكانىش ئەمشەو ھەرنەنوستۇون، ھەست دەكەن

پەردهي يەكەم

ژورىيەك كە تا ئىستاش ھەر بە ژۇرى مندالەكان ناو دەبرىت. يەكەك لە دەرگەكانى دەچىتەوە سەر ژورەكەي ئانىا. كات دەمەوبەيانييە. ھاكە خۆر ھەلات.. مانگى ئايارە و دارگىلاسەكان گولىان گرتۇوە، بەلام ھىشتا لە باخچەكەدا سارىدە و كزەي بەيانييە. پەنجەرەكانى ژورەكە داخراون.

دونياشا بە مۆمىكەوە و لەپاخىن بە كتىبىكەوە دىئنە ژورەوە ڭەپاخىن: شەمەندەفەرەكە گەيشت، لە خوا بەزياد بى. ئەرى سەعات چەندە؟

دونياشا: تۆزىكى تر دەبىت بە سەعات دوو (مۆمىكە دەكۈزىنېتەوە) وا سپىنە دەدات.

ڭەپاخىن: باشە ئەو شەمەندەفەرەكە چەند سەعات دوا كەوت؟ بەلای كەمەوە دوو سەعاتىك (باويىشكىتكى دەدات و خۆرى دەكتىشىتەوە) منىش نامەخوا كارامە بۇوم.. كەتنىكى باشم كرد! بەتايىت زوو خۆم گەياندە ئىرە تا فريايى پېشوازىيان بکەم لە ويستىگەكە، كەچى بە ئاگا نەھاتمەوە... بە دانىشتنەوە خەو بىردىمەيەوە... چ كەسەرىكە... باشە با تۆ بىيدارت بىردىمايەوە.

دونياشا: من وام زانى ئىيۇ بەرپى كەوتبوون (لە پى كويقولاغ دەبىت).. پى دەچى وا بىگەن

ڭەپاخىن (كويقولاغ دەبىت): نەخىر.. جارى تا جانتاكان وەردەگرنەوە..

پیغامدهف: روز نیمه نه کبه تیه کم به سه ردا نهیهت. به لام من ئاخیکى بۇ ناكەم. راھاتووم و بگەرە پیش دەكەنم.

دونیاشا دیتەوە ژورى، پەرداخە كۋاسەكە دەداتە دەستت
لەپاخىن.

من ده روم (له) کورسییه که هله دنه نووتی و کورسییه که ده خات
ئه وه ... (وهک بلیت ههستی سه رکه وتنیک له دهنگیدا بیت)
ئه وه چاوتن پی ده که ویت، بشبوورن که وا ده لیم، چ حالیک
ده بیت، قسهی خومان بیت ... بگره هه ر بی هاوتا ده بیت!
(ده بیتنه ده روم)

دونیاشا: یه مرؤلای ئەلكسییج، چى بىت له تۆنھىنى، يېي خۇدەف خواربىتىنىي كىردووم.

لہیاخن: ئا ھا!

دونیاشا: نازانم بلیم چی.. کابرایه کی بیوه، به لام هندیک جار که
دهکه ویته قسه پیاو لیتی تی ناگات. قسه کانی چاکن، پر
ههستن، به لام لییان تی ناگهیت. وہک بلییت به دلمه، ئو ویش
شیتی من بووه. مرؤفیکی به دبهخته، رؤژ نییه شتیکی لی روو
نه دات. لیزه که بیانه وی توورهی بکهن، هر بانگی دهکه:....
بیست و دو و نه گهه تیکه

لەباخن (گوئى، ادەگىع)؛ وابارە كەشتەن....

دونیاشا: وا دېن!... ئەرگى ئەوھ حىمە... وا ھەممۇ گانم ساراد يۈوهتەوھ.

لەپاخىن: خۆيەتى. وا دىن. با بچىنە پىشوازىيىان. تۆ بللۇت
مناسىتتەو؟ بىنچ سالە بەكتە مازن نەدبوھ.

دونیاشا (له شبر زهیدا): ئائىستا بەلادا دەتم.. ئاي، وا دەكەوەم!

گهورهی مال به ریوهن بینه وہ.

لِمَاهِنْ: ئَئِي، تُو حَتَّه، دُونِباشا، تُو بَهْ وَا....

دونیاشا: من دهسته کانه دله روزن هاکه له هوش خوّم حومه.

لہپاخین: توش زیاد له پیویست دل ناسکیت، دونیاشا. هروهک خانمۆلەیەکیش خوت پوشیوه، ئەی سەیرى قىت كە. ئەمەيان نەشاواوه. مەۋە ئەپتەت خۆي لە ياد نەختەوه.

پی خوده به چه پکیک گوله و خوی ده کات به زوردا،
چاکه تیکی له به ردایه و پوستاله کانی ده برسکینه وه و جیره یان
دیت. له کاتی هاتنه زوره وهیدا چه پکه گوله کهی له دهست
ده که و ته سه رزوی:

پیغاده (چه که گوله که هله گریته وه): نه و با خوانه که ناردویه تی، ده لی له زوری نانخوارنه که دابنریت (چه که گوله که ده داته دهست دوناشا).

^(۲) لِمَا خَرَجَ: بِهِ رَأَخْرَكَ كُفَّارِيْشَ.

بۇنىاشا: ئەم ھۆجىءى (بەھىتىءى بەرھەم)

پیخوچهف: فه رممو دهمه و به یانییه، زهوي به ستوویه تی، که چي
گیلاسه کان له ژیئر باری گولدا نه ويون. ئەم کەشوهه وايە مانم لا
پەسند نيءه. جا، جەنابى يەرمۇلای ئەلكسىچ، با پوختەي
مەسەلە كەت بۆ باس بکەم. سى رۆزە ئەم پۆستالانەم كرييە،
کە چى جىرىھىكى لىتە دى باودە تان بىت پىياو وەرس دەبىت.
باشە بام بەم بۆغا خان: كارا ئە

پاشه پیاو به چی پویا خیان کات؟

لەپاخىن: دە لە كۆلۈم يەرھوھ. بىز تاقھەت كىردىم.

قەشەنگە... من كە مەندال بۇوم لىرە دەنۈوستم... (دەگرى)
ئىستاش من وەك مەندالىملىٽى هاتووهتەوە... (ماچىكى گايەفي
براي و ئىنجا ۋاريا دەكەت دىسان ماچىكى ترى براکەي
دەكتاتەوە). ۋاريا ھەر وەكىو جاران لە راھىبە
دەچىت. دۇنياشاشم يەكسەر ناسىيەوە (ماچىكى دۇنياشاش
دەكتات).

گايەف: شەمەندەفەرەكە دوو سەھات دواكەوت. ئەمە چى پى دەوتىت؟
ئەمە چۆن ياسا و پىسایەكە؟

شارلۇتە (بەپىشىك دەلى): سەگەكمى گۆيىزىش دەخوات.
پىشىك: دەتۇ بىروانە!

ھەموويان دەچنە دەرەوە، جىڭە لە ئانىا و دۇنياشا
دۇنياشا: چاومان روا... ھەر دەرنەكەوتىن... (پالتۇ و شەپەكە كە لە ئانىا
و ھەر دەگرى)

ئانىا: چوار شەو بەرىۋە بۇوىن و ھىچ نەنۇستۇوم... ئىستاش زىر
سەرمامە.

دۇنياشا: ئىۋە لە مانگى رېۋۇوى گەورەدا سەفەرتان كرد، ئەو كات
سەرما و سۆللە بۇو، بەلام ئىستا؟ نازدارەكەم! (پى دەكتىن
ماچى دەكتات) چاوم روا لە پىتان، كزەى جەرگەكەم، رۇوناکىي
چاوم... ھەر ئىستا باست بۇ دەكتەم.. دەقەيەك چىيە ناتوانم
دان بىگرم بە خۆمدا...

ئانىا (بە سىتىيەوە): دىسانەوە شىتىك رووى داوه...
دۇنياشا: پاش جەزنى گەورە بېيخۇدەف خوازىتىنىي كىرم.

دىتە گۈئى چۆن دوو گالىسەكە لە مالەكە نزىك دەبنەوە. لەپاخىن
و دۇنياشا خىرا دەچنە دەرەوە. سەر شانۆكە كەسى لى نىيە.
لە ژۇورەكانى دەرەپەرەوە دەنگ و غەلبەغەلب پەيدا دەبىت.
فيرس كە چوبۇو بۇ پىشىوازى لوېق ئەندىرىيەقنا بەخۆى و
گۆچانىيەكەوە بە خىرايى بە شانۆكەدا تى دەپەرى. جلىكى
سەيرى خزمەتكارىتىي لە بەردا و كلاۋىكى قۇوتى لە سەردايە،
لە بەرخۆيەوە قىسىمەك دەكتات بەلام كەس لە وشەيەكى چىيە تى
ناگات.

بىگە و بەردى پشت پەردىكە تا دىت بەھېزتر دەبىت. دەنگىك
دەلىت: "با بچىنە ژۇورى". لوېق ئەندىرىيەقنا و ئانىا و
شارلۇتە ئىقانەقنا كە سەگىكى پەتكاراۋى پىيە، جلوپەرگى
پىگەيان پوشىۋە.

ۋاريا پالتۇ لە بەردايە و لەچكى كردووه، ھەرودە گايەف،
سېمېزىنەف - پىشىك، لەپاخىن، دۇنياشا بە بوخچەيەك و
چەتىرىكەوە و خزمەتكارىكىش بە جانتاكانەوە - ھەموويان
خۆيان دەكەن بە ژۇورەكەدا.

ئانىا: فەرمۇن با بچىنە ژۇورى. دايە لە يادتە ئەمە كام ژۇورەيە؟
لوېق ئەندىرىيەقنا (بە خۆشىيەوە و بەچاۋى فرمىسىكاۋىيەوە):
ژۇورى مەنداانەكەيە!

ۋاريا: چەند سارده. دەستەكەن تەزىييون. (رۇو دەكتاتە لوېق
ئەندىرىيەقنا) ژۇورە سېپى و ژۇورە مۇرەكە ئىۋەش، دايە، ھەر
وھكۇ خۆيان ماونەتەوە.

لوېق ئەندىرىيەقنا: ژۇورى مەنداانەكە، كچى شىرىنەم، ژۇورىكى

هاتووهتهوه! کیژه نازدارهکه هاتووهتهوه!

ئانیا: ئازاریکی زۆرم چەشتولووه!

شاریا: دەتوانم بىھىنمه بەرچاواي خۆم!

ئانیا: من لە يەكەم ھەفتەی مانگى رۆزۈودا سەفەرم كرد، ئەوكاتە سارد بۇو. شارلۆتە ھەموو رېگە قىسى دەكىد، ھونەر و فىلە سىحرىيەكانى خۆى پىشان دەدا. باشە تو بۇ شارلۆتەت كرد بەرپىشى منهوه..

شاریا: گيانەكەم ئاخر خۆنەدەكرا لە تەمنى ھەۋىدە سالىدا بە تەنيا سەفەر بىكەيت!

ئانیا: كەيشتىنە پاريس، دنيا سەرمایە، بەفرە. فەرنەنسىيەكەم كۆلەوارە، دايە لە نەرمى پىنجەم دەزى، دەچمە لاي، چەند فەرنەنسىيەكى لا دانىشتووه، چەند خانمىك، پىرە قەشەيەك بە كىتىبىكەوە، مالەكەش بە دووكەل قاند دراوه، بى سەرۋەر و نارىكۈپىك، ئىتر كۆلۈك دلەم بە دايە سووتا، باوھىم كرد بە سەرىدا و توند نووساندم بە سنگەمەوە و دلەم بىرۋاي نەدەھات بەرى بىدم.. دوايى ئىتر دايە دەستى دەھىننا بە سەرماء دەگریا.

شاريا (بە دەم گريانەوە): بەسە بۆم باس مەكە، باسى مەكە

ئانیا: داچەكەي^(۲) خۆى لە نزيك مىيتنونەوە فرۇشتۇوه، ئىستا ھىچى نەماوه، ھىچ. منىش يەك كەپىك^(۴) نەماوه، بە ھەزار حال گەيشىتىنەوە ئىرە. بەلام دايە تى ناگات! لە ويىستگەي شەمەندەفر دادەنىشىن نان بخۆين، كام خواردنە گرانە ئەوە داوا دەكتات. بەخىشىش بە رۆپىل دەدا. شارلۆتەش ھەروھا.

ئانیا: توش ھەر لەسەر بەزمى خۆتى... (قىرى خۆى چاك دەكتات) ...

ھەموو تەوقەكانى سەرملىكە و تۈۋە

(زۆر ماندوو دىيارە و تەنانەت لەتر دەدات).

دونياشا: ھەرچىيەك دەكەم بىپارام بۇ نادىرى. ئەو منى خۆش دەويىت. زۆرى خۆش دەويىم!

ئانیا (بە سۆز و نىيانىيەوە دەپوانىتە دەرگەي ژۇورەكەي): ژۇورەكەي خۆم، پەنجەركانم، ھەر دەلىي ئىرەم ھەرگىز جى نەھىشتۇوه. من دىسانەوە لە مالى خۆمانم! سبەيىنى ھەر سېپىدەي دا، لە خەو ھەلدەستم و رادەكەمە ناو باخەكە... ئاي، ھەر خەوملىكەوتايانە! ھەموو رېكەكە نەنۇوستۇوم! نىكەرانى شەكتى كىرىبۈوم.

دونياشا: سىي ئەم مانگە پىۋەتەر سىرگىچىج تەشريفيان ھىنا.

ئانیا (بە خۆشىيەوە): پىتىيا!

دونياشا: لە حەمامەكە دەنۇون، ھەر لەۋىش دەزىن، دەلىن دەترىم جىتىان پى سەغلەت بکەم (سەيرىكى سەعاتى گىرفانەكەي دەكتات) دەبۇوايە بىدارمان بىرىدىنەوە، بەلام ۋەرقارا مىخايدلەقنا قايل نەبوو، گوتى بىدارى نەكەيتەوە.

شاريا دىتە ژۇورەوە، ئەلقلەكەنلىكەنەكەيەوە ھەلۋاسىيە.

شاريا: دونياشا خېراكە قاوه ئامادە كە، دايە قاوهى دەويىت.

دونياشا: ھەر ئَا ئىستا (دەچىتە دەرھوھ).

شاريا: سوپاس بۇ خوا كە ھاتنەوە. دىسانەوە تو لە مالەوەيت (بە خۆشەوېستىيەوە دەست دەھىننى بە قىرى ئانىادا) روحەكەم

پاستیشدا هیچ له گوئی نییه.. هه مموی دهلىت خهوه..
 (تونی دهنگی دهکریت) .. بروشه‌کهی سنگت له ههند دهچیت
ئانیا (به غهیکه‌وه): ئوه دایه بوی کریم (دهچیته ژووره‌کهی خوی، به
 کهيفخوشییه‌وه دهکه‌ویته قسنه‌کردن، وهک مندالیک دهدوی) من
 به سواری میزه‌لانیکه‌وه بوق پاریش فریم!

شاریا: گیانه شیرینه‌که‌مه هاتووه‌ته‌وه! کیژوله نازداره‌که‌مه
 هاتووه‌ته‌وه!

دونیاشا به جزوی قاوه‌که‌وه گهراوه‌ته‌وه و قاوه دهم دهکات
 (له نزیک ده رگه‌که‌وه و هستاوه) گیانه‌که‌م من بهم روشگاره به
 ماله‌که‌دا دیم و دهچم و خه‌وه ده بینم. توم بدایه به شوو به
 پیاویکی زهنجین، ئیتر دلم ئارام دهبوو، دهچوومه چوّله‌وانییک.
 دواتر ده رویشتم بوق کییف.. بوق موسکو، ههرجی شوینه
 پیروزه‌کانه به‌سه‌رم دهکردوه، هه دهگه‌رام و دهگه‌رام. ج
 نیعمه‌تیک دهبوو!

ئانیا: بالنده‌کان که‌توونه‌ته جریوه له باخچه‌که‌دا. ئیستا کاتژمیر
 چهنده؟

شاریا: ده بی له دوو لای دابیت. توش ده بی بنویت گیانه شیرینه‌که‌م
 (به دهم چوونه ژووره‌وه بوق لای ئانیا) چ نیعمه‌تیک!
 ياشا به خوی و به تانیک و جانتایه‌کی سه‌فرییه‌وه دیته
 ژووری

ياشا (به گهنجه‌فه‌وه شانوکه ده بریت): ریگه ههیه لیره‌وه تى په‌رم?
 دونیاشا: هه ر به جاریک ناناسرینه‌وه ياشا، ج بیانیه‌کتان لى
 ده رچووه.

ياشاش دهیه‌وه بـه ته‌نیا نه‌فری بـق داوا بـکریت، ههـر مـهـپـرسـه!
 خـوتـ دـهـزـانـیـ يـاشـاـ خـزمـهـ تـکـارـهـکـهـ دـایـیـهـ،ـ لـهـ کـهـلـ خـۆـمـانـداـ
 هـیـنـامـانـهـوهـ بـقـ تـیرـهـ.

شاریا: بـینـیـمـ،ـ ئـهـ وـ بـیـ چـاـوـوـرـوـوـهـ.
ئـانـیـاـ: باـشـهـ ئـیـسـتاـ چـوـنـ؟ـ سـوـوـیـ قـهـرـزـهـ کـانـتـانـ دـاـوـهـ؟ـ

شاریا: جـاـ لـهـ كـوـيـوـهـ بـیدـهـیـنـ.
ئـانـیـاـ: خـواـیـهـ گـیـانـ،ـ خـواـیـهـ!

شاریا: لـهـ مـانـگـیـ ئـابـداـ خـانـوـهـکـهـ وـ زـهـوـیـیـهـ کـانـیـ دـهـرـوـبـهـرـیـ
 دـهـفـرـوـشـرـیـتـ.

ئـانـیـاـ: ئـایـ خـواـیـهـ گـیـانـ!
لـهـپـاخـینـ (سـهـرـیـکـ دـهـکـاتـ بـهـ ژـوـورـدـاـ وـ بـوـرـهـیـهـ کـیـ کـاـ ئـاسـایـ بـقـ دـهـکـاتـ):
 مـوـقـوـ.

شاریا: (بـهـ دـهـ فـرـمـیـسـکـهـوهـ): ئـاخـ خـۆـزـگـهـ ئـهـ ئـاـواـ تـیـمـ دـهـسـرـهـوـانـدـ...
 (مشـتـهـ کـوـلـهـیـ لـیـ بـهـرـ دـهـکـاتـوهـ)

ئـانـیـاـ: بـیدـهـنـگـ باـوهـشـ دـهـکـاتـ بـهـ شـارـیـادـاـ):ـ شـارـیـادـاـ،ـ ئـهـ وـ هـاتـوـوهـهـ
 خـواـزـبـیـنـیـتـ؟ـ (شـارـیـاـ سـهـرـیـ بـهـ نـاـ دـهـلـقـیـنـیـ)ـ ئـاخـ خـۆـئـهـ وـ توـیـ
 خـۆـشـ دـهـوـیـتـ...ـ چـیـیـهـ پـارـزـیـ دـلـتـانـ بـوـیـهـ کـتـرـیـ نـادـرـکـیـنـ،ـ
 چـاـوـهـرـیـ چـیـ دـهـکـنـ؟ـ

شاریا: من واـیـ بـقـ دـهـچـمـ کـهـ ئـهـمـهـ هـیـچـیـ لـیـ سـهـوـزـ نـابـیـتـ.ـ ئـهـوـ سـهـرـقـالـهـ.
 سـهـرـیـ نـاـپـهـرـزـیـتـهـ منـ..ـ دـهـ هـهـرـ خـۆـشـیـمـ تـیـ نـاـگـهـیـنـیـتـ.ـ خـواـیـ
 لـهـگـهـلـ بـیـتـ،ـ بـقـ مـنـ زـهـمـهـتـهـ بـیـشـیـبـیـنـمـ..ـ خـهـلـکـ وـ خـواـهـمـوـیـ
 باـسـیـ زـهـمـاـوـهـنـدـهـکـهـمانـ دـهـکـهـنـ وـ پـیـرـوـزـبـایـ دـهـکـهـنـ،ـ لـهـ

فیرس دیته ژوری، چاکه‌تیکی له به‌ردایه و یه‌له‌گیکی سپی.

فیوس (به بیرنیگه‌رانییه‌کوه به‌رهو تاقمی قاووه‌که ده‌روات): خام لیره
نان دهخوات (دهسته‌وانه سپییه‌کانی دهکاته دهست) قاووه‌که
ئاما‌دیه؟ (به رهقییه‌وه له دونیاشا ده‌پرسی) گوئ بگره! ئئی
گیمه‌ر؟

دونیاشا: ئاخ خوایه گیان... (خیرا ده‌چیته ده‌رهوه)

فیرس (سه‌رقاله به دهوری تاقمی قاووه‌کدا): ئای که ته‌پوی... (له‌به‌ر
خوئی‌وه ده‌بؤلینی) له پاریس‌وه هاتونه‌ته‌وه... ئاغاش کاتى
خوئی سه‌فری پاریسی کرده‌بوو.. به سواری ئه‌سپ... (پی
دهکه‌نی)

قاریا: فیرس تو باسی چی ده‌که‌یت؟

فیرس: چی ئه‌مر ده‌فه‌رمون؟ (به خوشییه‌وه) خانمه‌کهم گه‌راوه‌ته‌وه و
ئاواهه‌کهم هاته دی! ئیتیر بشمرم باکم نییه.. (له خوشیدا
دهگری)

لوبۇش ئەندىرىيەثنا، گايىف، لەپاخىن و سىيمىونەف - پىشىك
دىنه ژورى. سىيمىونەف پىشىك چاکه‌تىكى به‌ردار و پانتولىكى
فشي شەروالىساى له به‌ردایه، ھەرچى گايىفه كه دىته ژورى
بالەكانى و لەشى وا دەجۇولىنى وەك بلىت يارىسى بلىارد
دهکات.

لوبۇش ئەندىرىيەثنا: به‌راست چۆن يارى دەکرا؟ ئاده‌ي با بىر
كەم‌وه... زەردەكە له سووچەکدا، دوو پلايتىك بۆ چالەكەي
ناوەرەاست.

گايىف: دەيسىرەۋىنمه سووچەكە! كاتىك بۇ من و تو له ھەمان ئەم

ياشا: ئەم.. ئەی جەناباتان كىن؟

دونیاشا: كاتىك ئىوه لىرە ئۇغرتان كرد من ھەر ھېننە بۇوم (نېوانى
دهستى و زەويىيەكە وەك پېوانەي بالاى نىشان دەدات) من
دونیاشاى كچى فيۆدەر كەزەيدەقم. مەتنان له ياد نەماوه!

ياشا: ئا ها... تو خەيارىت! (به پەلە سەيرىكى ئەملا و لاي خۇئى
دهکات و باوهشى پىدا دەكەت، ئەويش ھاوارىكى لى بەر
دهبىتەوه و قاپەكە له دەستى دەكەۋىتە خوارەوه. ياشا خىرا
دهچىتە دەرەوه).

قارىيا (له ناو دەرگاكەدا پەيدا دەبىت): ئەمەيان چى بۇو؟

دونیاشا (به دەم گريانەوه): قاپەكەم شەكاند...
قارىيا: ھىچ نىيە نوقلانەي خوشىيە.

ئائىيا (به دەم ھاتە دەرەوهى له ژورەكەي خۇئى): دەبى دايە ئاگادار
كەينەوه كە پىتىيا لىرەيە.

قارىيا: من رام سپارىدۇون كە پىتىيا بىيدار نەكەنەوه.

ئائىيا (خەيال دەيباتەوه): شەش سال لەمەۋەر باوهە كۆچى دوايىي
كرد، مانگىكى پى نەچوو برا بچۈلە، حەوت سالەكەم، له
پووبارەكەدا خنكا، دايە بەرگەي نەگرت.. سەرى خۇئى
ھەلگرت.. بى ئاوردانەوه سەرى خۇئى ھەلگرت (رەدەچەنی) ئاي
چۆن لىي تىيدەگەم، خۆزگە دەيىزانى چۆن لىي تىيدەگەم.

بىيەنگىيەك

خۇپىتىيا ترافىيەف مامۆستايى گريشا بۇو، ئەو لەوانەيە
بەيادى بەھىنەتەوه...
...

(پهلى بولاي خوي را دهکيسي و ماچي دهکات) با قاوه‌كهم
تهاو بکه‌م ئيت همومنان بلاوه‌ي لى دهکهين.

فيرس گوشيه‌ك دهخاته به‌پئي.

سوپاس كه‌ساه‌كهم. من زور به قاوه راهاتووم، شاهو و روز
دېخۆمه‌وه. سوپاس پيره‌مېرده ئازيزه‌كهم (ماچيکي دهکات).

شاريا: دهچم بزانم هاموو شتەكانيان هانيوهتە ژوردى (دهچيته
دھرەوه).

لوبوق ئەندرييەفنا: تو بلېي ئەمه راستى بىت و من بىم لىرە دانىشتم
(پى دهكەنلى) ئارهزۇو دهكەم لە شويىنى خۆم هەلپەرم و بال
راوه‌شىئىم (بە دەستەكانى پوخساري خوي دەسارىيەتەوە) ئەي
ئەگەر ئەمه هامووى لە خەودا بىت! خوا ئاگاى لىيە من زىدى
خۆم خوش دەوى، خوشەويستىيەكى پى سۈز، من لە
ڭاڭونەكەوە هيچم نەددى، هەر دەگرىام و فرمىسىك بەرچاومى
لىل كردىبوو (بە دەم فرمىسىكەوە) بەھەرحال دەبى قاوه‌كهم
بخۆمە‌وه. سوپاس فيرس، سوپاس پيره‌مېرده مىھەبانەكهم.
من ھىندە دلشادم بەوهى كە تو ھېشتا لە ژياندايت.

فيرس: پىرىئى.

كاييف: گويى گران بۇوه.

لېپاخىن: من بەم سەعات پىنجى بەيانىيە دەبى بکەمە رى بەرەو
خارکەف.^(۵) چ كەسەرىكە! من دەمويىست زياتر لەگەلتاندا بىم،
قسەتان لەگەل بکەم ئىۋە ھەروەكە پىشۇو دلفرىئىن.

پىشىك (بە سەختى هەناسە دەدات): بىگە جوانترىش بۇون.. بە
پوشاكى پارىسىيە‌وه. دەبا ئيت مالى من ھەر وېران بىت.

ژوردەدا دەنوستىن، خوشكى، ئىستاش و من پەنجا و يەك
سالىم، دنيا يەكى سەيرە...

لېپاخىن: بەلى كات ھەر لە خۆيەوە دەرۋا.

كاييف: كى؟

لېپاخىن: كات، دەلىم كات دەرپوات.

كاييف: بۇنى عەترييکى ھەرزانبەها دىت لەم ناوه.

ئانىا: من دەچم بنۇوم. شەوت شاد دايە (ماچى دايىكى دهکات).

لوبوق ئەندرييەفنا: كۆرپە نازدارەكەم. (دەستى ماج دهکات) پىت
خوشە كە دىسانەوە لە مالەوەيىن؟ من تا ئىستاش
نەھاتوومەتەوە سەر خۆم.

ئانىا: مائىأوا خاڭە.

كاييف (دەمچاو و دەستەكانى ماج دهکات): خوا ئاگاى لىت بى. ئاي
كە لە دايىكت دەچيit! (ئىنجا رۇو دەكاتە لوبوق ئەندرييەفناي
خوشكى) دەزانى، لوبا، لەم تەمەنلى ئەمدا توش كىتومت
وابۇوبىت.

ئانىا تەوقە لەگەل لېپاخىن و پىشىكدا دەكات، دەچيit دھرەوه و
دەرگەكە بە دواى خۆيىدا دادەخات.

لوبوق ئەندرييەفنا: زور ماندوو بۇوه.

پىشىك: رىيگەكە دوورە.

شاريا (رۇوى دەمى دەكاتە لېپاخىن و پىشىك): دەلىن چى بەریزان،
كاتى ئەوه نەھاتووه بەزىادى كەن؟

لوبوق ئەندرييەفنا (پى دهكەنلى): شاريا تو ھەر لەسەر بەزمى خۇتى

(سەيرىكى سەعاتەكەش دەكەت) من ئىستا لەسەر سەفەرم، كاتم هىنندە نىيە قسە بىكەم، بەلام هەول دەدەم لە يەك دوو وشەدا بىيرمەوە.. بىگومان ئاگەدارن كە باخچەي گىلاسەكتان لە برى قەرزەكتانتان لەسەر فرۇشتتنە، رۆژى بىست و دووی مانگى هەشتىيان بۇ فرۇشتتنەكەي داناوه. بەلام ئىيۇھ خۆتان نىيگەران مەكەن، ئازىزم، بە ئارامىيەوە خەۋى خۆتان بىكەن، مەسەلەكە چارى هەيە... جا فەرمۇون ئەمە پېۋەزەكتىك تكايىھ سەرنج بىدەن! زەويىزارەكتىك ئىيۇھەر بىست فەرسەختىك لە شارەدە دوورە، ھىلى شەمەندەفەريش لە تەككىيەوە تى دەپەرلى، جا ئەگەر باخچەي گىلاسەكتە و زەۋى لاي رووبارەكتە كوت كوت بىكىيە و بىرىن بەكىرى تا داچەيان لەسەر دروست بىكىيە، دواتر بەكىرى بىرىن بە گەشتىيارەكتانى ھاوين ئەوا دەستكەوتى سالانەتەن بە لاي كەمەوە بىست و پىنج ھەزار دەبىت.

گایىف: بىبەخشە، بەلام ئەمە چ قىسىيەكى بى سەروبەرە!

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: من بەباشى لە مەبەستىان ناگەم، يەرمۇلائى ئەلكسىيچ!

لەپاخىن: ئىيۇھ دەتوانى بۇ ھەر ھىكتارىك زەۋى، سالانە بىست و پىنج رۆبىل لە مىوانە ھاوينىيەكتان بىسەنن، خۆئەگەر لە ئىستاوه ئاگەدارى بىلاو بىكەنەوە، ئەوا بەلىنتان دەدەمى كە تا پايز قولنجە زەويىھەكتستان نامىيىتى بەكىرى نەدرابىت، ھەمووى دەقۆززىتەوە. بە كورتىيەكەي، پېرۇزبایتىان لى دەكەم، ئىيۇھ پىزگارتان بىووه. شوينەكتان بى ھاوتايە، رووبارەكتە قوولە.

لەپاخىن: ئەوەتا لىيونىدى براتان من بە كاپرايەكى بى بەند و باو و سادەلەوح دەزانىيت، گوايىھ من دەرەبەگىكى خۇينىمۇم. بەلام من گۈئى بەوە نادەم، ئەو چى دەلى بى بىللى. ئەوەيى من مەبەستىمە ئەوەيى كە من وەك جارى جاران جىكەي مەتمانەتەن بىم، كە چاوه جوان و يەخسىرگەكتانتان وەك پېشىو لىم بروانن. ئائى خواى گەورە و مىھرەبان ! باوكم مىسکىنى باپىرە و بابىشتن بۇوە. بەلام ئىيۇھ، بە تايىبەتى جەناباتان ھىنندە چاكەتكەن ئەيە بەرامبەر بە من، كە من ھەموو راپردووم لە ياد چۈوهتەوە و ئىيۇم وەكۇ خوشكى خۆم خۆش دەھىت بىگە زىاتر لە خوشكى خۆم.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: من ناتوانىم ئۆقرە بىگەم و بىسەكىنیم.. لە توانامدا نىيە (بەرزەپى دەبىت و بەھەلچۈونەوە دېت و دەچىت) دەلم بەرگەي ئەم ھەموو خۆشىيە ناڭرى.. بەكەيە خۆتان پېم پى بىكەن.. من ساوابىلەكە و كاڭلۇم.. ئائى دۆلابە ئازىزەكتەم... (ماچى دۆلابەكتە دەكەت) مىزە گچەكتە خۆم.

گایىف: كە تۆ لىرە نەبووى دايەنەكتەش مرد.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا (دادەنىشى و قاوهكەي دەخواتەوە): ئائى بەھەشت جىكەي بىت... بۇيان نۇوسىم.

گایىف: ئەناستاسىش مرد. "پىتەروشكە خىلە"ش لاي من رۆيىشت و ئىستا لاي بەرىۋەبەرلى پۇلىس دەزى. (قوتوویەكى پىر لە نوقۇل لە گىرفانى دەردەھىننى و يەكىك دەخاتە دەملى و دەيمىزى).

پېشىك: داشىنەكتە كچم سالاو و رېزى ھەيە بۆتان.

لەپاخىن: حەز دەكەم قسەيەكى خۆش و دلشادكەرتان بۇ بىكەم

ئاودار و پر تام و بقى بwoo... فىلۆكىيانلى دەكىد...

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئەى ئەو فىلە ئىستا كەوتۇوهتە كويۇوه؟

فىرس: لە ياد چووهتەوە، ئىستا كەسىك نىيە بىرى كەويتەوە.

پېشىك (رووى پرسىيار دەكتە لوبۇق ئەندىرىيەقنا): پاريس چقۇن بwoo؟
بۇقتان خوارد؟

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: تىمساحم زۆر خوارد.

پېشىك: مەعقولە...!

لەباخىن: تا ئىستا گوندكە هەر ئاغا و مىكىنەكانى تىدا بwoo، بەلام
ئىستا داچە كريگرتەكانىش پەيدا بون. ئىستا هەرجى
شارەكانە، بىگە شارە بچووكەكانىش بە داچە چواردەورە
درابون. دەتوانم بلېيم لە ماوهى بىست سالىكدا ژمارەي ئەو
داچە كريگرتانە بەشىوهەكى خەيالى زىاد دەكت. ئىستا
رەنگە كابرا لە پىش ھەيوانەكەي خۆى هەر خەرىكى
چاخواردنەوە بىت، بەلام رەنگە لە پاشەرۆزدا، لە زەۋىيە يەك
ھېكتارىيەي خۆيدا روو بکاتە وەرزىرىش، جا ئەو كاتە باخى
كىلاسەكەي ئىوهش دەبۈزۈتەوە و پر بەركەت دەبىت.
كايىف (بە بىزازىيەوە): قىسى بى مانا!

قاريا و ياشا دىئنە زۇورەوە

قاريا: دايە گيان، دوو تىلىگرامتان بۇ ھاتبوو (كلىلى دۆلابەكە لە ناو
كلىلىكەكانى تردا دەدۈزىتەوە، زرمەيەك لە دۆلابەكە
ھەلدەستىنى و دەيكاتەوە) فەرمۇو ئەوھاتان.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: لە پاريسەوە ھاتوون (ھەر دوو كىيان، بى ئەوهى

بىگومان دەبىت ھەندىك شىت لابېرىت و دەس تىك بە
زەۋىيەكەندا بەيىنرى.. بۇ نموونە ھەممۇو بىنا كۆنهكان تەخت
بىرىن، با بلىين ئەم خانووه كە بە دەرىدى ھىچ ناخوات، باخچە
كۆنى گىلاسەكەش بېرىدىتەوە.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: بېرىدىتەوە؟، دەسا بىمەخشە ئازىزم بەخوا ئىۋە
سەر لە ھىچ دەرناكەن. خۆ ئەگەر لەم ناوجەيەدا شتىك ھەبىت
مايەي سەرنج و بىگە قەشەنگ بىت، ئەوه ھەر باخى
كىلاسەكەي ئىمەمە.

لەباخىن: تاكە شتىكى ئەم باخە كە مايەي سەرنج بىت ئەوهىيە كە زۆر
كەورەيە، ئاھىر گىلاس ھەر دوو سال جارىك بەر دەگرىت، ئەو
بەرھەمەشى نازانىن چى لە بىن. كەسىك نىيە بىكىرى.

كايىف: لە يادت نەچى كە تەنانەت لە "فەرھەنگى ئىنسىكلۇپىدى" شدا
ناوى ئەم باخە ھاتووه.

لەباخىن: ئەگەر رېگەيەك نەدۆزىنەوە و ھەنگاۋىك نەننەن ئەوا بىست و
دووی مانگ باخەكەش و مولڭ و مالاتەكەي تىريش ھەراج
دەكىرىن، جا ئىتىر بېيارى خۇتان بىدەن. ھىچ چارەيەكى تىريش
نىيە، حەز دەكەن سوينىتات بۇ دەخۆم، نەبwoo و ناشىپىت.

فىرس: سەردەمى كۆن، چل پەنجا سالىك لەمەوبەر، گىلاسىيان وشك
دەكىرددەوە، دوايى لە ئاودا دەيانخوساند و مورەبايانلى
دروست دەكىرد. جارى واش ھەبwoo..

كايىف: دە تۆ بىدەنگ بە، فىرس.

فىرس: جارى واش ھەبwoo ئەو گىلاسە وشكەيان بار دەكىرد بۇ مۆسکو
و خاركۆف. جا ئەوسا پارە ھەبwoo! ئەو گىلاسە وشكەش نۇرم،

پیشیک: ئازىزم مروقق پیویستى بە دەرمان خواردن نىيە... دەرمان نەسۈود دەبەخشى بە مروقق نەزيان.. ئادىي بىنە بىزانم.. خانمە بەرىزەكەم (دەرمانەكانى لە دەستت وەردەگرئى و رۆيان دەكتە سەرلەپى دەستى، فۇويەكىيان لى دەكتات و دەيانخاتە دەمىيە و تۆزى ئاويان دەكتات بەسەردا و قۇوتىان دەدات) ئاو بىنە و دەستت بشۇ!

لوبۇق ئەندىرىيەقنا (بەترس و حەپەسانەوە): ھەر بەجاريک شىت بۇون!

پیشیك: ھەموو حەبەكانم خوارد.
لەپاھىن: ئەوهىيە گەدە!
ھەموو پى دەكەن

فېرس: جەنابيان لە جەزىدا لامان بۇو، نيو سەتل خەياريان خوارد.. (بۇلەيەكى لىيە دىت)

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئەو باسى چى دەكتات؟
شاريا: ئەمە سى سالە ھەر بۇلەي دىت. راھاتووين لەكەلىدا ياشا: ئاھر تەمەنىشى ھەيە.

شارلۇتە ئىقانۇقنا بارىكەلە و بەكراسىيکى ئاودامانى سېپىيە و كە بە پشتىزىك شەكتە دراوه، بە لارنىتىكى^(٦) لە ناقەد توندكراو شانۆكە دەپرى.

لەپاھىن: دەپى بمبۇورن، شارلۇتە ئىقانەقنا، فريانەكە و تم چاك و چۆنیتان لەكەل بکەم (ھەول دەدا دەستى ماج كات)

شارلۇتە (دەستى دەكتىشىتە و دواوه): رىگەتان بدرى دەست ماج

بىانخۇنىتە و، دەدىيەنى من و پاريس تەۋاو.

كايىف: باشە لوپا دەزانىت تەمەنى ئەو دۆلابە چەندە؟ ھەفتەي پىشىو چەكمەجەكەي خوارەوەيم راکىشىا، دەبىنم لەسەر بىنەكەي چەند ژمارەيەك داخ كراون. ئەم دۆلابە سەد سالى رىكە دروست كراوهە؟ ھا؟ چۆن شىتكە؟ پىاۋ دەشى جەزى يۆبىلى بۆ بگىرى. با شتىكى بى گىيانىش بىت، بەلام، بەلام بەھەر حال دۆلابى كتىبە. (دەست بەدۆلابەكەدا دەھىنە) ئەي دۆلابە ئازىز و پىر پىزەكە، من وجودت بەخىر دىنم، ئەو وجودىيە وا سەدەيەك زياترە لە خزمەتى ئىدىيالى پىشنگىدارى چاكە و دادپەرەرەيدا يە؛ بانگەوازى بىدەنگانە تۆ بۆ كاركىرىدىنى پر بەرھەم ماۋەي سەدەيەكە لە ناخى نەكەنماندا پشتگىرىيى چابووكى و پىشتنەوە لە ئايىدەيەكى باشتىرت راگرتۇوە و، لە گىيانماندا ئىدىيالى چاكە و بە ئاكايىي كۆمەلایەتى پەرەرەد دەكەيت.

بىدەنگىيەك

لەپاھىن: بەلى...

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ليۇنيا، تۆ ھەرەرە خۆتى.

كايىف (كەميك بە شەرمەزارىيە وە): لە تۆپەكەي ناوهەراستە و بۇ سووجەكە! دەيخەمە چالەكەي ناوهەراستە وە!

لەپاھىن (دىسانەوە دەپوانىتە سەعاتەكە): منىش ئىتىر كاتى روپىشتنە.

ياشا (دەرمانەكان دەداتە دەستى لوبۇق ئەندىرىيەقنا): بەشكەن خانم ئىستا دەرمانەكانى بخوات..

پیشیک: راستت دهوي، مرؤفیکی تا بلی شایسته‌ي، داشای کچیشم
دهلی... شتی جوراوجو دهلی (لیرهدا پرخه‌ی لئی بهز دهیته‌وه
و هر يه‌کس‌هه‌ريش به ئاگا دیت‌هه‌وه) به‌لام ده‌زانن چی، خانمه
زور به‌ریزه‌که‌م، دوو سه‌د و چل روبلیکتان به قه‌رز بدامايه‌تی..
سبه‌ینی ده‌بی سووی ره‌هنکه‌م بدھم.

شاریا (به ترس پیشاندانیکه‌وه): نیمانه.. نیمانه!

لوبوق ئەندريیه‌فنا: من هر به‌راستی هیچم نییه.

پیشیک: ده په‌یدا ده‌بی (پی ده‌که‌نی) من هیچ کاتیک هیوا نابرم. له
خیالی ئه‌وه دابووم که‌وا هه‌رجی هه‌یه له ده‌ستم چووه، به‌رباد
بووه، که‌چی له پر هیلی شه‌مندھه‌ریان به زه‌وییکه‌کانی مندا
رایکیشا... بری پاره‌م ورگرت. کی ده‌زانن ره‌نگه شتیک روو
بدات، ئه‌مرۆن نا سبه‌ینی، لوانه‌یه دوو سه‌د هزار بباته‌وه..
داشینکای کچم بلیتیکی یانسیبی کریوه.

لوبوق ئەندريیه‌فنا: قاوه‌که‌م خوارده‌وه، ئیتر کاتی ئه‌وه‌یه بچم
پاکشیم.

فیرس (به فلچه‌یه‌ک گایه‌ف ده‌تکینی و مامۆستا ئاسا سه‌رزه‌نشتی
ده‌کات): دیسانه‌وه پانتولیکتان له پی کردودوه که ناگونجیت.
نازانم چون له‌گه‌لتاندا ره‌فتار بکه‌م!

شاریا (به ده‌نگیکی نزم‌وه): ئانیا نووستووه (بی‌دنه‌نگ په‌نجه‌ره‌که
ده‌کات‌وه) وا خۆریش هه‌لها تووه، سارد نییه. دایه گیان بروانه
درهخته‌کان چهند پر سیحرن! خوایه گیان، ئه‌ی هه‌واکه بو
نالیتیت! گوئ شل که چون ریشوله‌کان ده‌چریکین.

کایه‌ف (په‌نجه‌ره‌که‌ی تر ده‌کات‌وه): باخه‌که سه‌رتاپا سپی ده‌چیت‌وه.

كەن، ئىنجا ئارهزووی مەچەك ماچکىرىن دەكەن، دواتريش
خوتان بۇ لاي شان و مل دەكوتىن.

لەپاخين: بەخوا و دياره ئەمرۆ بەختم نايەپىنى.
ھەموو پى دەكەن!
شارلۇتە ئىقانەقنا دە سىحرىيكمان بۇ بکە!

لوبوق ئەندريیه‌فنا: راست دەكات سىحرىيكمان بۇ بکە!

شارلۇتە: پىويىست ناكات، من خەوم دىت (دەچىتە دەرەوه)
لەپاخين: سى هەفتەي تر يەك دەبىنинەوه (دەستى لوبوق ئەندرييەفنا
ماچ دەكات) مالئاوا، خواتان له‌گەل. ئىتر کاتى رۆيىشتىنە (بە
گایه‌ف ده‌لی) بە ئومىيىدى ديدار (ئەملا و لاي پىشىك ماچ
ده‌کات) مالئاوا.

(دەستى بۇ شاریا درېز دەكات، ئىنجا بۇ فيرس و ياشا) هىچ
ئارهزووی رۆيىشتىن نییه.

(رۇو دەكاتە لوبوق ئەندرييەفنا) ئەگەر بىرتابان له مەسىله‌ى
داچەکان كرده‌وه و گەيىشتىنە بىپارىيک هەوالم بدهنى. قەرزى
پەنچا هەزارىك په‌یدا دەكەم. بە جىدى بىرى لى بکەن‌وه.

شاریا (بە تۈورەبىيەوه): دە بىۋن ئىتر!

لەپاخين: وا دەرۈم.. دەرۈم... (دەچىتە دەرەوه)
گایه‌ف: چ دەمرووتىكە. هەرچەندە داواى ليبووردن دەكەم.. شاریا
شۇوی پى دەكات.. كابرا دەستگىرانى شاريايە.

شاریا: خالە شتى نابەجى مەلى.

لوبوق ئەندرييەفنا: جا بۇ نا، شاریا، من زۆرم پى خۆش دەبىت. ئەو
مرؤفچىكى باشە.

ترافیمەف به قاتیک جلى کۆنی قوتابییانی زانکووه و به
چاویلکەیەکەو دیتە ژورى.

چ باخیکى نازدارە! ئەو ھەموو گولە سپییە، ئەو ئاسمانە
شىنە...

ترافیمەف: لوپۇق ئەندرييەقنا!

لوپۇق ئەندرييەقنا روو بەلایدا وەردەگىرئى و دەبىيىنى
من ھەر ھاتووم سلاۋاتان لى بکەم و ھەر ئىستاش دەرۆم (بە
گەرمى دەستى ماج دەكەت) من رېنۋىنى كرابووم تا بەيانى
چاوهرى بکەم، بەلام بە خوا سەبرم پى نەگىرا.

لوپۇق ئەندرييەقنا بە سەرسامى و تىنەگەيش تىنیکەو لىي
دەروانى.

شاريا (بە دەم فرمىسکەو): ئەو پىتىيا تەھفيمەف.

تەھفيمەف: من پىتىيا تەھفيمەفى مامۇستايى جارانى گريشاي
كورپانام.. ناشى ئىچىڭار وا گۆرابم؟

لوپۇق ئەندرييەقنا باوهشى بىدا دەكەت و بىدەنگ دەگرى
كايىف (بە شلەزارىيەو): دەباشه لوپا.. بەسە... ئىتىر بەسە.

شاريا (بە دەم گريانەو): خۇ من پىم گوتۇن، پىتىيا، چاوهرى
بکەن تا بەيانى.

لوپۇق ئەندرييەقنا: كورى خۆم.. گريشا.. كۆرپە ئازىزەكەم.. كورى
خۆم...

شاريا: چىمان لە دەست دى، دايىه گيان، ويستى خوايە.

تەھفيمەف (بە نەرمى و قورۇڭى بەگريانەو): بەسە.. بەسە

لوپۇق ئەندرييەقنا (بىدەنگ دەگرى): كورەكەم مەد.. خنكا.. ئاخىر لە

خۇ لە يادت نەچۈوهتەوە، لوپا؟ ئائەو درەختەرىيە ھەر دەلىي
پشتىنېكە راكساوه و لە مانگەشەواندا دەبرىسىكتەوە. لە يادت
ماوه؟ خۇ بىرت نەچۈوهتەوە؟

لوپۇق ئەندرييەقنا (لە پەنجەرەكەو دەروانىتە باخەكە): ئائى
سەردىمى مندالىيم، سەردىمى بىڭەردىيم! لەم ژورى مندالاندا
دەنۇوستىم و لېرەوە سەيرى ناو باخەكەم دەكىرد، ھەموو
بەيانىيەك بەختىارى لەگەل مندا چاوى ھەلدەھىنَا، باخەكەش
ھەرەكەن ئىستا وا بوبو ھىچ نەگۈراوه (لە خۇشىدا پى دەكەنلى)
سەرتاپا سپى، سپى دەچۈوه! ئائى باخەكەم! پاش پايزىكى
تارىكى بەباران و زستانىكى سەخت، دىسانوھ تۇ لاو و پىر
كامەرانىت، فريشتنەكانى ئاسمان ۋوپىان لى وەرنەكىراویت..
بەس بىتۋانىيە ئەو تاشەبەردىي سەرسىنگم و شانەكانم
لابرادىيە.. بەس بىتۋانىيە راپردووم لە ياد كەم!

كايىف: بەلى، چەند سەيرە، و ئىستاش باخەكە بە بونەي
قەرزەكانەوە خەرىكە لە دەست دەچىي....

لوپۇق ئەندرييەقنا: تەماشا كەن، دايىكى پەحەممەتىم، بە كراسە
سپىيەكەيەو، بە باخەكەدا دەروات (لە خۇشىدا پى دەكەنلى)
ئەوە ئەوە.

كايىف: كوا، لە كويىيە؟

شاريا: دە مالت ئاوا بىت دايىه گيان.

لوپۇق ئەندرييەقنا: كەسى لى نىيە. هەروا هاتە پىش چاوم، لەلاي
پاستەوە كە پىچ دەكاتەوە بەرە كەپرەكە، درەختىكى سپى
چەماوهتەوە، هەرەك ئافرەتىك دىتە پىش چاو.

لوبوق ئەندرييەقنا: دەباشە، لىۆنيد دەتانداتى.. لىۆنيد.. تو پارەكەمى
پىّ بدە.

گايىف: ئەى چۆن، ھەر ئىستا، گيرفانتىم بۆ بىكەرەوە.

لوبوق ئەندرييەقنا: ئەى چار چىيە، بىدەرى.. پىيوىسىتىيەتى..
دەيداتەوە.

لوبوق ئەندرييەقنا، ترهفييمەف، پيشىك و فيرس دەچنە دەرەوە،
ھەر گايىف و ۋاريا و داشا دەمېننەوە

گايىف: خوشكم لە پىشىخى خۆى نەكەوتۇو، پارە تەخسان و پەخسان
بەكت. (پوو دەكتە ياشا) چاوهكەم تۆش دورى كەوە لىيم، بۆنى
مرىشكەتلىٰ دىيت.

ياشا (بە بزەيەكى پىر تەسوھەو): ئىيەش، لىۆنيد ئەندرييچ، جەناباتان
چۆن بۇون ھەروا مانۇنەتەوە.

گايىف: كى؟ (ئىنجا لە ۋاريا دەپرسى) ئەو گۆتى چى؟
ۋاريا (بە ياشا دەلى): دايىت لە لادىوە هاتۇو، لە دويىنىو، لە ژۇرى
بەردەستەكان چاوهرىيە، دەيھۈنى بىتىنى.

ياشا: جا چىي لى بىكەم!

ۋاريا: ئەى كە بى شەرمى!

ياشا: وەك بلىيىت زۆر پىويىستىم بىت. دەيتوانى بەيانى بىت (دەچىتە
دەرى)

ۋاريا: دايە چۆن بۇوه ھەر وەكى خۆيەتى. بە دەست ئەو بى ھەرجى
ھەيە و نىيە بىبەخشىتەوە

گايىف: دەزانم، وايە...

بىدەنگىيەك

پاي چى؟ پىم بلىٰ كەسەكەم بۆچى؟

(بە دەنگىيەكى نزمترەوە) ئەوە ئانىاش لەۋى نۇوستۇو، منىش بە
دەنگى بەرز دەدويم .. كردومىتە ھەللا... ئەى پىتىا تو چى؟ تو
بۇوا تىك شكاویت و پىر دەنۋىنى.

ترەفييمەف: لە ۋاكۇنى شەمەندەرەكەدا پىرىتىنېك بە "ئاغاي سەر
ساف" بانگى دەكىرم.

لوبوق ئەندرييەقنا: ئەوسا ھەر زۆر مەندال بۇون، قوتاپىيەكى
پىكۈيىكى زانكۆ بۇون، ئىستاش قۇزان تەنك بۇوه، چاولىكە
لە چاودا. خۇناشى تا ئىستاش ھەر قوتاپى بىن؟ (بەرھو
دەرگەكە دەچىت)

ترەفييمەف: پى دەچى من قوتاپىي ھەمېشەيى بىم.

لوبوق ئەندرييەقنا ماچىكى براكەيى دەكى، ئىنجا ماچىكى
ۋاريا): ئىيەش بچن بىنۇون.. تۆش پىر بۇويت، لىۆنيد.

پىشىك (بەداي ئەودا دەروات): ئاخ بە دەست ئەم ئازارى
جومگانەمەوە⁽⁷⁾. من لاي ئىيە دەمېنەمەوە.. بەلام روحەكەمى،
لوبوق ئەندرييەقنا، ئەگەر سبەي بەيانى دوو سەد و چىل
رۆبلىكتان بە قەرز بىداما يەتى.

گايىف: جا ئەمەش لە بەزمى خۆى ناكەۋى.

پىشىك: ھەموو دوو سەد و چىل رۆبلى.. بۇ دانەوەي سووى
رەھنەكەيە.

لوبوق ئەندرييەقنا: پارە شك نابەم ئەزىزم.

پىشىك: پىتانى دەدەمەوە.. ئەوە پارەيەكى ھىننە زۆرىش نىيە.

بىدەنگىيەك

سەيرە شتىك كەوتۇوھە چاوى راستم، ئىستا بەباشى پىي
نابىنم. پىنجشەمەش كە لە دادگەي ناوجە بوم..
ئانيا دىتە ژۇورەوە

قاريا: بۆچى نەنۇوستى ئانيا؟

ئانيا: ناتوانم، خەم لى تاكەويت.

گايىف: گيانە شىرىنەكەم (دەمۇچاو و دەستەكانى ئانيا ماج دەكتا)
كۆرپە ئازىزەكەم... (چاوى پە دەبىت لە فرمىسىك) توھەر
خوشكەزام نىت، تو فريشته فريادپەسى منى، تو بۇ من
ھەموو شتىكىت. باوهىم پى بکە، بەراستىم، بەراستى.

ئانيا: خالە من باوهىم پىتە. خەلک ھەموو تۈيان خۇش دەويت، رېزىت
لى دەگرن.. بەلام خالى شىرىنەم.. تو وا چاکە بىدەنگ بىت...
بىدەنگ. ھەر ئىستا چىت دەگوت دەرھەق بە دايىكم، دەرھەق بە^(۸)
خوشكەكەي خوت؟ باشه بۇ ئەو قىسىمەت كرد؟

گايىف: راست دەكەيت، راست (بە دەستەكانى ئانيا دەمۇچاوى خۇي
دادەپوشى) بە راستى شتىكى ترسناكە! ئاي خوايە گيان!
خوايە بە هانامەوە بىي! ئەمروش گوتارم بۇ دۆلابەكە دەدا..
چەند كارىكى بىي مىشكانە بۇو! ھەركە ليش بۇومەوە ئىنجا تى
كەيشتم چەند بىي مانا بۇو.

قاريا: راست دەكتا خالە، وا چاكتە قرۇقەپى لى بکەيت، بىدەنگ بە^(۹)
لە ھەموو چاكتە.

ئانيا: ئەگەر بىدەنگ بىت سەرت رەحەتتەرە.

ئەگەر نەخۆشىيەك دەرمانى زۆرى بۇ نۇوسرا، ئەو بىزانە كە ئەو
نەخۆشىيە چارى نىيە. من بىر دەكەمەو، مىشىكى خۆم
دەگوشىم، ھەزار و يەك چارەم لايە، كە لە راستىدا ئەو
دەگەيەنى كە تاكە چارەيەكىش لا نىيە. شتىكى باش دەبۇو
میراتىكمان بۇ بەجى بىمايە، يان ئانىامان بىدایە بە شوو بە^(۱۰)
كابرايەكى دەولەمەند، شتىكى باش دەبۇو پىاۋ سەفەرىكى
پارەسلاڭلەي (۸) بىكردىيە و بەختى خۇي لاي پۇورە كۆنتىيەكەمان
تاقى كردايەتەوە. ئەو سامانىكى زۆر زۆرى ھەيە.

قاريا (دەگرى): ھەر خوا دەرروویەكى لى بىكردىنایەوە.

گايىف: گريانى ناوى. پۇورىمان زۆر دەولەمەندە، بەلام چارەي ئىيمەي
ناويت. يەكەم لەبەرئەوە لوبۇقى خوشكم شۇوى كرد بە
پارىزەزىكى ھاكەزايى لە رەشە خەلکەكە، نەك بە
نەجيىززادەيەك...
ئانيا لە ناو دەرگەكەدا دەر دەكەويت

شۇوى كرد بەيەكىك كە نەجيىززادە نەبۇو، بە شىيۇھىكىش
رەفتار دەكتا كە ناكىرى بلىيەن زۆر بە حورمەتانا يە. ئەو
ئافرەتىكى باشە، دەست و دل چاکە، من تا بلىي خۇشم
دەويت، بەلام پىاۋ ھەرقەند بىيەۋى بەلايدا داي شكىنلى
بەهانەي بۇ بىننېتەوە، ناتوانى نكۈولىي ئەو بکات كە
ئافرەتىكى گوناھكارە. ئەوهش لە بچۇوكترىن ھەلسۈكەوتىدا
بەدى دەكىرى.

قاريا (دەچرىپىنى): ئانيا لە ناو دەرگەكەدا وەستاواه.

گايىف: چى؟

فیرس (به سه‌زنه‌شته‌وه): لیونید ئەندریچ ترسى خواتان له دلدا
نییه! باشه كەى دەنۇون؟

کایيف: ئىستا، هەر ئىستا، تو بىرق، فیرس، من هەر چۆنیك بىت
جلەكانى خۆم دەگۈرم، مەن دالىنە ئىوهش باي باي... سېھىنى
وردەكارىيەكان باس دەكەين.. ئىستا بچن بنۇون (ماچى ئانىا
و ۋاريا دەكات) من كورى ھەشتاكانم.. ئىستا به باشه باسى
ئەو سەردەمە ناکىرىت، بەلام ھىننە دەتوانم بلېم كە من لەسەر
بىرۇباودىرى خۆم كەم نەچىشتەوە لە زياندا. هەر وا لەخۇرا
مسكىنەكان منيان خوش ناوىت.. پىاودەبىت لە ناخى خەلکە
رەش و رووتەكە بىگات، پىاودەبىت بزانىت، چۇن..

ئانىا: خالە دەستمان پى كرددەوە!

ۋاريا: خالە بىدەنگى لى كە!

فیرس (به تۈرپەيىه‌وه): لیونید ئەندریچ!

کایيف: باشه، وا دىم، وا دىم.. برقن راڭشىن، لە دوو لاوە بەرەو
ناوەرەست، ئىنجا تەقەى لى ھەلەستىنم.. (دەچىتە دەرەوە،
فېرىسيش بە دوايدا دەروات).

ئانىا: من ئىستا ئاسوودەم. من كەيەم نايە بچم بۇ يارەسلاقل، ھىننە
چارەي نەنكەم ناوىت، بەلام بەھەر حال من ئاسوودەم... كارى
خالىم راست بىت (دادەنىشى).

ۋاريا: دەبى بنۇون، دەرۆم. كە تو لىرە نەبوویت شىتىكى ناخوش رووى
دا. خۆت دەزانى لە ژۇورە كۆنەكەى خزمەتكارەكان، هەر بە
سالاچۇوەكانىيان مابۇونەوه وەكىو: يەفييموشكا، پۆليا،
يېسەتكىنىيە و كارپ. تمەس شەوانە خەلکى غەريبەيان لاي

کایيف: بىدەنگ دەبىم (دەستى ئانىا و ۋاريا ماچ دەكات) بىدەنگ دەبىم.
بەلام با بىيىنه‌وه سەر مەسەلەكەى خۆمان. پېنجشەمە لە
دادگەيى ناوجەيى بۇوم چەند كەسىك بۇوین كۆ بۇوبۇوينەوه و
كەوتىنە قىسە و باس و ھەرييەكە لە ئاشىكمان دەكىرە، جا پى
دەچى بتوانىن قەرزىكى بە كومپىيالە پەيدا بکەين و سووى
قەرزەكانى پى بىدىنەوه.

ۋاريا: پەنا بە خوا!

کایيف: دووشەمە دەچمەوه، جارىكى تريش قىسەيان لەگەل دەكەم (بە
ۋاريا دەلى) مەگرى (ئىنجا بە ئانىا دەلى) با دايىكت قىسە لەگەل
لەپاخىندا بىكەت، ئەو بىكۈمان دەست نانىت بە رووپەوه... توش
ھەركە حەوايتەوه سەفەر بىكە بۇ يارەسلاقل بۇ لاي كۆنتىسى
نەنكت.. ئىتر ئاوا لە ھەرسى لاؤ لە ھەولدا دەبىن- كارەكە
ھەر مەيسەر دەبى. من دلىيام سووەكەمان پى ھەلدەسۈورى...
(نوقلىك دەخاتە دەمەيىه‌وه) جا ھەز دەكەيت بە شەرەفم، بەچى
دەتەۋى سوئىدت بۇ دەخۆم، كە ئەم مولكە نافرۇشىت!
(بە ھەلچۇونەوه) بە بەختىيارىي خۆم سوئىند دەخۆم! ئەو
دەستم، بە خويىرى و بى شەرف ناوم بىنە گەر بەيىلم ئەو
ھەراجىرىدە سەر بىگرىت! بە گىانم سوئىند دەخۆم!

ئانىا (مەزاجى ھىيور بۇوهتەوه و ئىستا داشادە): خالە تو چەند دلت
باشه، چەند دانا و زىرەكىت!

(باوهش دەكات بە خالىدا) من ئىستا دلە ئارام ئارامە! من
بەختەوەرم.

فیرس دىتە ژۇورەوە

خویان گل دهایه‌وه— من سه‌رتا قسم نه‌کرد. که‌چی قسم
به‌رگوی دهکه‌وت‌وه که گوتبویان گوایه من دهستورم داوه هر

نؤکیان ده‌خوارد بدهن، گوایه له‌بر چرووکی خوْم.. هه‌مووشی
فیتی یقستگنیی بوو. منیش وتم مادام وای لی هات راوه‌سته
بوم. وه‌للا ئیتر یقستگنییم بانگ کرده لای خوْم.. (باویشکیک
دهدات) هات.. ئه‌ری وتم یقستگنییه بی میشک تو چون... (له
ئانیا ورد ده‌بیت‌وه!) ئانچکه!...

بیده‌نگییه‌ک
خه‌وت لی که‌وت!...(ده‌چیته زیر بالی ئانیا) با برؤین.. بچو
سه‌ر جیگه‌که‌ت (په‌لی راده‌کیشی) پوچه‌که‌م خه‌وی لی که‌وت‌وه!
ده‌رؤین.
ده‌رقد

دور له باخه‌که‌وه ده‌نگی شمشالی شوانیک دیت‌ه گوی
تره‌فیمه‌ف شانوکه ده‌بری، کاتیک چاوی به ئانیا و ۋاریا
ده‌که‌وی راده‌وستى
وس... نووستووه.. خه‌وی لی که‌وت‌وه... با برؤین کیانه‌که‌م
ئانیا (به ده‌نگیکی نزمی نیمچه نووستووه‌وه): من زور ماندووم..
ده‌نگی ئه‌هه‌موو زەنگولانه... خاله گیان... دایه‌ش و..
خاله‌ش...

ۋاریا: با برؤین، دله‌که‌م، با برؤین... (ده‌چنه ژووره‌که‌ی ئاناوه)
تره‌فیمه‌ف (به هه‌ستیارییه‌که‌وه): ئای خۆرەکه‌ی خوْم! ئای به‌هارەکه‌م
په‌رده داده‌ریت‌وه

په‌رده‌ی دووه‌م

کیلگه‌یه‌ک. کلیسیه‌کی کوئنی دارووخاو که ده‌میکه جى هیلراوه، له
نزیکیه‌وه بیریک، چهند تاشه‌به‌ردىکی گه‌وره که پى ده‌چى به‌ردى گۆر
بوبین، قه‌نه‌فه‌یه‌کی کوئن. ئه‌و رېگه‌یه‌ی ده‌چیت‌وه سه‌ر کوشک و
ماله‌که‌ی گایه‌ش، له ته‌نیشت‌وه به بەرزایییه‌که‌وه ده‌وھنیک بۆر
ده‌کات‌وه: له‌ویوه باخچه‌ی گیلاسکه ده‌ست پى ده‌کات. له دووره‌وه
رېزیک ست‌وونی تەلیگراف دەبىنرى، له دوورى دووریش‌وه له رېکى
ئاسوّدا شارىكى گه‌وره لیل و ویل خۆی ده‌نەخشىنى و، ته‌نیا که هەوا
خوش و پووناکه به باشى دەبىنرى.

که‌میکى تر خۆر ئاوا ده‌بیت. شارلۇتە، ياشا و دونياشا لەسەر
قەنەفه‌که دانىشتۇون؛ بېيىخۇدەف له ته‌نیشت‌وه وەستاوه و گیتار لى
ده‌دات؛ هەممو دانىشتۇون و خەياللیان رېشىت‌وه. شارلۇتە
شەپقەیه‌کى سەربازى کوئنی له سەردايە، تفه‌نگە‌که‌ی لە شان
داگرتۇوه و خەریکە ئاوزەنگى قايشە‌که چاک ده‌کات.

شارلۇتە (به دەم خەيال‌وه): من پاسپورتىکى رېکوپىيکم نىيە، نازانم
تەمەنم چەندە و وا دەزانم ھېشتا ھەر گەنجم. کاتىك كە
كچۆلە‌یه‌ک بۇوم، دايىك و باوکم به بازارپى نىوان شارەكاندا
دەگەران و نمايشيان دەکرد، نمايشە‌کانيان زۆر خوش بۇون
منیش تەقلەھى مەرگم لى دەدا و شتى ترم نمايش دەکرد. كە
دایه و بابەش مردن، خانمیکى ئەلمانى منى گرتە خۆى و كەوتە

دەخوینمەوە، بەلام ھەرچەند دەكۆشم خوشم تى ناگەم ئارەزۇرى چى دەكەم، لە زياندا بەردەوابىم، يان فيشەكىك بىنیم بە خۆمەوە، لەگەل ئەوهشدا ھەميشە دەمانچەيەكەم پىيە. فەرمۇو ئەمەتا.. (دەمانچەكەي پىشان دەدا)

شارلۇتە: من تەواو بۇوم ئىتر دەرپۇم (تفەنگەكە دەكتەوە بە شانىدا) پېيخدەف توڭابرايەكى زۆر زىرەكى و زۆريش ترسناكى؛ دەبىي زنان ھەموويان شىيت و شەيدات بۇوبىن، بىرپىر! (دەروات) بە كورتىيەكەي ئەم خەلکە زىرەكە هيىنە زىرەكىش نىن، كەسىك نىيە پىاو قسەلى لەگەلدا بىكەت.. ھەميشە تاك و تەنبا... كەسىك نىيە.. كەس نازانى من بۇونم چىيە و... بۆچى دەژىم (السەرخۇ دوور دەكەۋىتەوە)

پېيخدەف: راستت دەۋىت، ئەگەر ھەمەمۇ شتىكى تىرىش بخەمە ئەۋلاوە، دەبىي ئەۋە بلىيم كە چارەنۇوس زۆر دىرىق بۇوه لە ئاستى مندا، ھەرودەك گەردىلولول لە ئاست كەشتىيەكى بچۈلەدا، با بلىين من ھەلەم، باشە بۆچى، بۆ نمۇونە، ئەم بەيانىيە ھەر چاوم كردىوە جالجالۇكەيەكى زەبەلام لە سەر سنگى خۆم بىنى.. ئَا ئەمەندە دەبۇو (بەھەردوو دەستى گەورەيىيى جالجالۇكەكە پىشاندەدا)، يان تىنۇوتە دەتەۋى بە پەرداخىيەك كەس تىنۇویيەتىي خۇت بىشكىنى، كەچى فلق شتىكى تا بلىي قىزەوەنى تى كەوتۇوە، بۆ نمۇونە قالۇنچەيەك.

بىدەنگىيەك

ئىيە "بەكل تان" (١٠) خويىندۇوھەتەوە؟

بىدەنگىيەك

فيئركرىنەم، بەھەر حال گەورە بۇوم و ئىتىر پۇوم كرده دايەنى. بەلام من كىيم و لە كويۇھە تاپۇم، نازانم.. دايىك و باوكم كى بۇون، نازانم رەنگە ھەر بە شەرعىش ژن و مىرەن بۇوبىن (لە گىرفانى خەيارىك دەرددەھىننى و دەست دەكتات بە خواردنى) هىچم لى ئاشكرا نىيە.

بىدەنگىيەك

ھىنەن تامەززۇمى ئەۋەم قسە بۆ يەكىك بکەم... بەلام كەسىك شەنابەم، من كەسم نىيە.

پېيخدەف (بە دەم كىتار لىدانەوە كۆرانى دەلى): "چىمە لە دنیاي جەنجال... چىمە لە دۆست و دۆزمەن" بەخوا ماندۇلىن^(٩) لىدان خۆشە.

دونياشا: ئەو گىتارە نەك ماندۇلىن (سەيرى ئاۋىنەكەي دەستى دەكتات و رۇوى خۆى بۆدرە دەكتات)

پېيخدەف: بۆ عاشقىكى عەقل فەتوا ئەمە ماندۇلىن (دەكەۋىتەوە كۆرانى گوتىن): "گەر عەشقىكى بە ئاكام گەرمى دەدا بەم دەلم ياشا بۆى دەسىنېتەوە

شارلۇتە: پەحا كە دەنگىيان ناخۆشە.. لە لۇورەي چەقەل دەچىت.

دونياشا (بە ياشا دەلىت): چ بەختىارىيەكە پىاو بکەۋىتە ھەندەران! ياشا: راستە وايە... ناتوانم قسەكەتان نەسەملەيىن (باوېشىك دەدات، دوايىي جىڭەرەيەك پى دەكتات)

پېيخدەف: ئاشكرايە. لە ھەندەران لە ھېچيان كەم نىيە. ياشا: قسەي تىدا نىيە.. وايە.

پېيخدەف: من كابرايەكەم رۇشنبىر، كەتىبى پى بەھاى جۇراوجۇر

پیویسته ئاگای لە خۆی بىت، من خۆم لە هەموو شتىك زياتر
رقم لە كچىك دەبىتەوە كە رەوشتنى باش نەبى.

دونياشا: من پې به دل خۆشم ويستۇن، ئىيۇھ يىندە رۇوناكبىرين كە
دەتوانىن لە هەموو باسىك بدوين.

بىيەنگىيەك

ياشا (باويشىك دەدات): بەلىنى بەراي من: ئەگەر كچىك عاشقى
كەسىك بىت كەواتە بى رەوشته.

بىيەنگىيەك

خۆشە لەم هەوا پاكەدا سىگارىك بکىشىت... (گۈئى
رەدەگىرى) .. و بەرھو ئىرەش دىن .. گەورەكانمان دىن.

دونياشا بە گەرمى باوهشى پىدا دەكت
برۇنぬوھ بۇ مالىٰ.. وَا خۇتان پىشان بىدەن كە چۈون بۇ چەمەكە
مەلە بکەن، ئا لەم رىيەوە بىرۇن ئەگىنا لووتان دەبى
بەلووتىانەو، دەكەونە گومانەوە وەك بلىيىت من ژوانىم
ھەبووھ لەكتاندا. شتى وام بۇ قبۇول ناكريت.

دونياشا (بە دەنگىيکى نزم دەكۆكىت): من سەرم كەوتە ژان
بەھۆى ئەم سىگارھو.. (دەروات)

ياشا دەمئىنېتەوە و لە نزىك كلىيىسەكەوە دادەنېشى. لوپۇڭ
ئەندىرىيەقنا و گايەف و لەپاخىن دىنە ژورھوھ.

لەپاخىن: دەبىي بېيارى كۆتايى بىرىت، كات لەسەرتان ناوهستى.
ماھىلەكەش هەمووى بى مانايە. ئايا ئىيۇھ ئاماھەن
زەۋىيەكەتان بىدەن تا داچەي تىدارووست بىرىت؟ تەنيا يەك
وەلام بىدەنەوە: ئا يان نا؟ تەنيا يەك وشە!

زەممەت نەبى، دونياشا خانم، حەزم كرد دوو قىستەتان لەگەل
بىكەم.

دونياشا: فەرمۇو

پېيەنگىدەف: ئەگەر بە ئەرك نابى بۇتان، حەز دەكەم دوو بە دوو
قىستەتان لەگەل بىكەم (ھەناسەيەك ھەلدەكىشى).

دونياشا (بە شەلەزاوېيەوە): باشە بەلام لە پىشدا سوخەمەكەم بۇ بىتە.
لەلای دۆلابەكەوەي، ھەست دەكەم ئىرە تۆزى شىيى ھەيە.

پېيەنگىدەف: باشە.. ھەر ئىستا دەيھىنم.. ئىستا دەزانم چى لە
دەمانچەكەم بىكەم (گيتارەكە ھەلدەگىرىت و بە دەم كۆرانى
گۇتنەوە دەروات)

ياشا: ... قىستە خۆمان بىت ئەم "بىست و دوو نەگبەتىيە "زەلامىكى
نەفامە (باويشىك دەدات).

دونياشا: خوا نەكات دەستى بچىتە خۆى و فيشەكىك بىتى بەخۆيەوە.
بىيەنگىيەك

من زۇر نىكەران و بى تاقەتم. من ھىشتا كچۈلەيەك بۇوم برامە
لای ئاغاكانمان و من ئىستا ژيانى ساكارم لە ياد چۈوهتەوە،
سەيرى دەستەكانم كە، سېپى سېپىن، دەلىيى دەستى كچە خوا
پىداوهكىان، من ئىستا ناسك بۇومەتەوە و فيرى نەرىتى
پىكۈپىك و ئۆسۈول بۇوم، ئىستا سل لە هەموو شتىك
دەكەمەوە.. هەموو شتىك ترسناك دىتە بەرچاوم، جا ياشا،
ئەگەر ئىيۇھ راستگۇ نەبن و بىخەتىن نازانم چىم لى بەسەر
دىت، رەنگە شىت بىم.

ياشا (ماچى دەكتات): گيانە شىرىنەكەم! بىگومان هەموو كچىك

خواردنەوەيە بق ؟ ئەو ھەموو خواردنە بۆچى؟ ئەى ئەو ھەموو
قسەيە؟ ئەمروش لە رېستۆرانەكە دىسانەوە قسەي دنىات كرد
و ھەمووشى قسەي بى جى. باسى سالانى حەفتاكان و باسى
دیكارىنيزم⁽¹¹⁾، جا لەگەل كىشدا؟ لەگەل كريكارى
رېستۆرانەكە باسى ئەدھبى دارمان دەكەي
لېپاخىن: راستە.

كايىف (دەست رادەوەشىنى): من تازە چاڭ نابم.. ئەوە روون و
ئاشكرايە.. (ئىنجا بە تۈورەيىيەوە قسە لەگەل ياشادەكتا)
پىيم نالىيت بق بەردەواام لەم ناوهدا خول دەخويت..

ياشا (پى دەكەنلىقى): ناتوانم پى نەكەنم كە گويم لە دەنگتان دەبىت
كايىف (رۇو دەكتە خوشكى): سا يان من يان ئەو لېرە دەبى..

لوبوق ئەندىرىيەقنا: بىرۇن ياشا، لېرە مەبن..
ياشا (جزدانەكە دەدات بە لوبوق ئەندىرىيەقنا): هەر ئىستاكە دەرەق
(بەزۆر خۆى رادەگىرى لەوەي پى بکەنلىقى) هەر ئىستا.. (دەرواتە
دەرى).

لېپاخىن: دىرىيگانەقى پارەدار بە نيازە مولكەكتان بىرى. دەلىن خۇى
لە فرۇشتەكەدا ئاماذه دەبىت.

لوبوق ئەندىرىيەقنا: باشه ئىيۇھ لە كويۇھ ئەمەتانا بىستۇوه؟
لېپاخىن: لە ناو شار باسيان دەكرد.

كايىف: پۇرەكەي يارەسلاقمان بەلینى داوه پارە بنىرى، بەلام كەي و
چەند دەنلىرى ئاشكرا نىيە...

لېپاخىن: باشه چەند دەنلىرى؟ سەد ھزار؟ دوو سەد ھزار؟

لوبوق ئەندىرىيەقنا: ئەوە كىيە لېرە ئەو سىگارە پىسانە دەكىشىت..
(دادەنىيشى)

كايىف: ئەوەتا ھىلى شەمنەفەرييان راكىشاوه و ئىستا ھاتوجۇ زۆر
خۆش و ئاسان بۇوه (ئەوېش دادەنىيشى) لەم رۆژانەدا چووين
بۇ شار و قاوهەلتىيمان لەۋى كىرىد.... زەردەكە لە ناوهدا راستا!
جارى فرياكەوتمايە، بچووممايەوە مالى دەستىيک بىلياردم
بىركدايە... .

لوبوق ئەندىرىيەقنا: فريادەكەويت...
لېپاخىن: تەنبا يەك وشە! (دەپارىتەوە) وەلامىك بەدەنەوە!
كايىف (باويشىك دەدا): كى؟ چى؟

لوبوق ئەندىرىيەقنا (سەيرىيکى جزدانەكە دەكتا): دوينى پارەيەكى
زۆرم پى بۇو، ئەمروھەر بە جاريىك كەم مېرىپى ماوه. ۋاريا
كەساسەكەم ھەر بۆئەوەي دەدست بە پارەوە بىگرىت شوربای
شىر دەرخواردى ھەموومان دەدات، پىرەمېردى و پىرېيىنەكانى
چىشتىخانەكەش ھەر نۆكىيان دەدرىتى... كەچى منىش
مەسرەفييکى بى مانا دەكەم! (جزدانەكە كە ھە دەست دەكەويتە
خوارى، لېرەكانى ناوى بلاو دەبىتەوە). فەرمۇو ھەمووى بلاو
بۇوهو (زۆر پىيى ناخۆشە)

ياشا: رېكەم بەدەن ھەر ئىستا ھەموويان كۆدەكەمەوە (دەكەويتە
كۆكىرىنەوەي پارەكان).

لوبوق ئەندىرىيەقنا: ياشا بە ئەركى مەزانن. باشه من بق چووم بق
قاوهەلتىكىدىن. لەو رېستۆران بۆگەنتان كە سەر مىزەكانى
بۆنلى سابۇونىيان لى دەهات. باشه ليقىن ئەو ھەموو

لپاخین: بير له کام چاره بکهينه وه!
لوبوق ئەندىرىيەقنا: مەرۇن تكاتانلى دەكەم، لەگەل ئىوھدا هەرچۈنىك
 بىت ئاسانترە.
بىدەنگىيەك
 من هەر چاوهرىانى ئەوھم شتىك پۇو بىدات، وەك بلىيىت ھاكە
 مالكە بە سەرماندا دارىمى

گايەف (لەپەرى بىر رۆيىشتىدا): دوولپىيەك بۆ سووجەكە...
 كروازىيەك بۆ چالەكەى ناوهراست.

لوبوق ئەندىرىيەقنا: كوناھىشمان كەم نىيە...
لپاخين: دەبى ئىوھ كوناھاتان چى بىت...

كايەف (نوقلىيەك دەخاتە دەمەيىھو): دەلىن من هەرچى حالومالىم
 هەبۈوه لە نوقىدا سەرفم كردىووه (پى دەكەنلى).

لوبوق ئەندىرىيەقنا: گوناھى من.. گوناھى من ئەوھىيە كە من هەميشە
 پارەم تەخسان و پەخسان كردووه، هەر وەك شىتىك بۈوبىم، ئەو
 كابرايەي شۇوشىم پى كرد هەر فريايى ئەوھ دەكەوت قەرز بىات.
 مىرددەكەم شەمپانىيا كوشتى - خواردنوھكەى لەوھدا نەبۈو - بۇ
 نەگبەتىي منىش دلەم چوو بەپىاوىيەكى تردا و لەگەلېيدا پىكھاتىم،
 هەر لەو سەرودەمەدا بۇويەكەم سزايى خۆم وەرگرت، بەلايەك
 لە تەوقى سەرى دام، هەر ئا لەم رووبارەدا كورە بچۈكۈلەكەم
 خنكا.. ئىتىر من بەرھو ھەندەران ملى پىكەم گرت، بە كەجاري
 ولاتم جى هىشت، بۇ ئەوھى جارىيەكى تر چاوشىم بەم رووبارە
 نەكەۋىتە وە. من چاوم دادەختى، رام دەكەرەت و ھۆشىم لاي خۆم
 نەمابۇو كەچى "ئەویش" هەر بە دوامە و بۇو، چ بىزەزەيىيانە و

لوبوق ئەندىرىيەقنا: دە- پازدە ھەزارىشى بىناردا يەھەر مائى ئاوابى.
لپاخين: بىمبەخشىن كە دەلىم خەلکى وەكى ئىيە سەير و خەمسارە و
 دەستوپى سېيم نەدېيە. بە زمانىيەكى راست و رەوان پېتىان
 دەگۇتىرىت مولكەكتان دەفرۇشىرىت، كەچى ئىيە تى ناگەن
لوبوق ئەندىرىيەقنا: ئەي دە باشه چى بکەين؟ فېرمان كە چى بکەين
 باشه؟

لپاخين: من هەموو رۆزىك فېرتان دەكەم. هەموو رۆزىك هەمان
 قىستان بۇ دەكەمەوە و دەلىم ج باخچەي كىلاسەكە و ج
 زەھىيەكە دەبىت بىرى بەكىرى بۇ داچە دروستىرىن، تا زووه
 ئەمە بکەن تا هەمووی ھەراج نەكراوه! تى بگەن! ھەركە
 بېپارى ئەوهستان دا داچە دروست بىرىت، ئەوكاتە چەندىغان
 پارە بۇيت وەرى دەگىن و لەم كىشىيە پېزگارتان دەبىت
لوبوق ئەندىرىيەقنا: لە دلى مەگىن بەلام بە خوا داچە و خاوهن
 داچە ھىئىنە نزم دىتە بەركۈي
كايەف: لەمەدا سەد دەر سەد لەكەلتىام.

لپاخين: من يَا ئەوهتا يەخەي خۆم دادەرم، يان دەكەمە ھاوار، يان لە
 ھۆش خۆم دەچم، ئىيە روختان دەرھىنام! (پۇوی دەمى
 دەكتە گايەف) ھەي سەرژنانى!

كايەف: كى؟
لپاخين: وەللا تۇ، سەرژنانىت! (دەيەۋىت بپوا)
لوبوق ئەندىرىيەقنا (بە ترسىكەوە): نا، نا مەرۇن چاوهكەم، بۇوهستىن
 تكاتانلى دەكەم، بەشكىم بىر لە چارەيەك ھەر بکەينە و.

لوبوق ئەندرييەفنا: بىرو ناكەم ھىنده خۆشىش بۇوېت، دەئىوه لە بىرى ئەوهى سەيرى شانوڭگەرى بىكەن جاروبارىك سەيرىكى خۆتان بىردايە، ئىوه ژياننان ھىنده بى تامە و خۆستان ھىنده زيا دەلىن.

لەپاخىن: ئەوهيان راستە، دەبى دانى پىدا بىنیين، ژيانمان ژيانىكى شىستانە و بى مانا يە...
بىدەنگىيەك

باوكم كابرايەكى مسکىنى نەفام بۇو، منىشى فيرىي هىچ نەكىد، هەر بەسەرخۆشى بەدارىك دەكەوتە گىيانم و بىرازى دەكىردىم، لە راستىدا منىش بەھەمان شىۋە گۈلک و نەفام، شتىيەك بە رېكۈيىكى فير نەبۇوم، دەست توخەتم دەلىي شەرەپشىلەيە، كە دەنۇوسم شەرمەم لە خۆم دىت.

لوبوق ئەندرييەفنا: دۆستى ئازىزم كاتى ئەوهستانە ھاوسەرېك بىدۇزىنەوە.

لەپاخىن: وايە.. ئەوه راستە.

لوبوق ئەندرييەفنا: ھەر دوور نەرۈزىن، ۋارىاي خۆمان، تا بىلى كچىكى سەلار و سەنگىنە.

لەپاخىن: وايە.

لوبوق ئەندرييەفنا: كچىكى سادە و لەش سووکە بەم رېڭىزگارە كار دەكتە، لەوش گىرينگتەر ئەوهى كە ئىوهى خۆش دەھويت، دەزانم ئىوهش دەمىكە دلتان پىوه يە.

لەپاخىن: جا بۇن؟ من ھىچم نىيە لە دىرى ئەو پىشىنيازە.. دەزانم كچىكى باشه.

نۇم بۇو لە نزىك مۇنتىن ۋىلايەكم كىپى، چونكە "ئەو" لەۋى ئەخۆش كەوت، ئىتىر سى سالى رەبەق، نەشەو و نەرۇڭ، سەرھوتىم نەبۇو، نەخۆشىيەكەي ژيانى تالى كردىم، من وشك بۇومەوە. پارىش كە ئىتىر ۋىلاكەمانىيان لە بىرى قەرزەكان فرۇشت، من چۈوم بۇ پارىس، لەۋى وارۇويخى داتەكىاندەم و ئىنجا ئافرهتىكى ترى پەيدا كرد و لەگەلەيدا رېك كەوت، ئىتىر من ويسىتم خۆم دەرمانخوارد بکەم.. ج كارىكى بى مىشكانە و چەند مايەي شەرمەزارىيە... ئىتىر لە پې دەلم بۇ رۇوسىيا لىي دايەوە، بۇ نىشتمانەكەم، بۇ لاي كچەكەم... (فرمىسىكە كانى دەسرىيت) دەخوايە كىيان.. خوايە، بەزەيىت پىيەدا بىتتەوە.. لە گوناھەكانم خۆش بىبە. لەوه زياتر سزام مەدە! (تىلىگەرامىك لە گىرفانى دەردىھەيىنلى) فەرمۇ ئەمەم ئەمرۇ لە پارىسەوە پى كەيشتىووه.. داوايلى بۇوردنىم لى دەكتە و دەپارپىتەوە بىگەرېمەوە لاي... (تىلىگەرامەكە دەرپىتى) دەلىي لە شۇيىتىكەوە دەنگى مۇسىقا يە دىتە گويم (گوئى رادەگرئى).

كایەف: ئەوه تىپى مۇسىقا بەناوبانگەكەي جووهكانە. لە ياردە، چواركەمان و فلۇيىتىك و كونترەباسىك بۇون.

لوبوق ئەندرييەفنا: بۇ ھىشتا ھەر ماؤن؟ پىاو بانگى بىردىنایە ئىرە، ئىوارەنگىكىان بۇ ساز كەرىنایە.

لەپاخىن (گوئى رادەگرئى): كوا نابىستىرتىت (لە بەرخۇيەوە گۇرانىيەك دەلىتەوە) ئەلمان بۇ پارەي رووسيەكە، دەبنە فەرەنسى (پى دەكەنلى) ئائى دوينىچ شانوڭگەرييەكەم تەماشا كردى... ئائى كە پى كەنیم.

بىدەنگىيەك

فېرس (قسەكە خراب دەبىستى): ئەى چۆن، جاران مىسىزەكان دەيانزانى چۆن لە خزمەت ئاغاكاندا ھەلسوكەوت بىن و ئاغاكانىش دەيانزانى چى بىن دەرهەق بەمىسىزەكان، ئىستاش ھەموو شىواوه بەسەرىكدا، سەر لە هىچ دەرناكەيت.

كايىف: بىپرەوە فېرس. سېئىنى دەبىي بچم بۇ شار، بەلىنيان پى داوم بە ژانەرالىكەم بناسىن، كە قەرز دەدات بە كومپىالە.

لەپاخىن: ھىچى لى سەوز نابىت، باوەرم پى بکە، ئىۋە سەۋى قەرزەكەشتان بۇ نادىرىتەوە.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: كورە ورىئە دەكەت، ئەوهى پىي بگۇتىت جەنەرال لە ئارادا نىيە.

ترەفييمەف، ئانىا و قاريا دىنە ژوورەوە

كايىف: ئەوا ئەوانىش هاتن.

ئانىا: دايە دانىشتۇوە.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا (بە سۆزەوە): وەرن، وەرنە ئىرە، ئازىزەكانم (باوەش دەكەت بە ئانىا و قارىادا) ئەگەر دەنانزانى چەندم خۆش دەويىن، وەرنە تەننېشىتمەوە، وەرن.

ھەمووپيان دادەنىشىن

لەپاخىن: قوتابىيە ھەميشەيىيەكە شمان ھەر بەدواى كىزەكانەوەيە.

ترەفييمەف: ئەوە پىيەندى بە ئىۋەوە نىيە.

لەپاخىن: وا دەبىت بە پەنجا سال، كەچى ھەر قوتابىيە.

ترەفييمەف: ئەو شۆخىيە بى مانەيەتان بېرىننەوە.

كايىف: من پېشنىيارى ئەوهيان بۇ كردووم لە بانكىك دەست بەكار بىكم.. مۇوچەكەي شەش ھەزارە لە سالىكدا... كۆيت لىمە؟

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئىشى وا بىدەن بە تو؟ دە دانىشە توخوا!

فېرس بىتە ژوورەوە، پاللۇقەكى پېيىه

فېرس (رووى قسەي لە كايىفە): گەورەم بە ئەرك نەبى لاتان، ئەمە بىدەن بە شانتاندا، ھەواكى شىدارە

گايىف (پاللۇكە لە بەردەكەت): بە خوا، برام، بىزارت كردم..

فېرس: هىچ نىيە، ئەم بەيانىيەش بە پى كەوتىن و قسەشتان نەكىرد (سەرنج لە كايىف دەدات)

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: فېرس چەند پىر بۇويت!

فېرس: چى دەفەرمۇون؟

لەپاخىن: دەلىن، كە تو پىر بۇويت.. پىر، فېرس!

فېرس: من دەمىكە لە زياندام، ئەو سەردەمەي بەنىاز بۇون ژنم بۇ بىدىن، ھىشتا باوکى رەحىمەتىشان لەدايك نەبووبۇو.. (پى دەكەنى) كاتىكىش مىسىزەكان لە خزمەت ئازاد كران، من بۇوبۇوم بە سەردەستەي خزمەتكاران و راىزى نەبۇوم سەربەست بىم و لىرە لە خزمەتى ئاغاكانمدا مامەوە....

بىدەنگىيەك

بىرمە ھەموو دلشار و بەختەوەر بۇون، لە پاي چى، خۆيشيان نەياندەزانى چى.

لەپاخىن: جاران زۆر باش بۇو، هىچ نەبى داركاريىكىدەن ھەبۇو.

لپاخین: چییه، شیتە، تۈورە بۇويت؟

ترەفیمەف: ئا خر وا ز بىنە، سەر مەكەرە سەرم

لپاخین (پى دەكەنلىقى): بۆم ھەيە لېitan بېرسىم، ئىوھ چۈن لە من
كەيشتوون؟

ترەفیمەف: من، جەنابى يەرمۇلاي ئەلكسىيەقىچ، ئاوا لە جەنابتان
دەگەم: ئىوھ كابرايەكى دەولەمەندن، بەم زۇوانە دەبنە ملىۋىتىر،
جا وەك چۈن ئازەلىكى درېنە، بۆ دەورە سىروشت پىويسىتە،
كاتىكى ھەرچى دەكەويىتە بەردەمى داي دەپاچىت، ئىوهش بە
ھەمان شىوھ پىويسىتە.

ھەموو پى دەكەن

قاريا: پىتىيا، چاكتىر وا يە باسى ھەسارەكانمان بۆ بکەن.

لوبوق ئەندىرىيەفنا: نا، با باسەكەي دويىنى ئىوارەمان تەواو كەين.

ترەفیمەف: باسى چى بۇ؟

كایيف: باسى مروقى پى شانازارى.

ترەفیمەف: ئىمە دويىنى قىسىمان زۇر كرد بەلام نەگەيشتىنە ئاكامىك.
بە باوھى ئىوھ مروقىك كە شانازارى تىيدا بە "تۇ" قىسى دەكەن و لەكەل
لە جۆرە نەيىننەك، رەنگە بە شىوھىك ئىوھ لە سەر ھەقىش بن.
بەلام ئەگەر سانا بىر لە مەسىلەكە بىكىنەوە، بى ئەملا و ئەولا،
ئەوا دەبى بلىيەن شانازارى چى، شانازارى چ مانايمەكى ھەيە،
ئەگەر مروق لە رۇوى فيزىۋلۇجىيەوە بىنياتى خەوشدار بىت،
ئەگەر بەشى ھەرە زۇرى خەلک ساولىكە و نەفام و بەدېخت
بن، ئەوا پىويسىتە لەوە گەپتىن بە خۆمانەوە بنازىن، تەنبا
شىتكە پىويسىت بىت خەريكى بىن، كاركردنە.

كایيف: جا سەرەنجام ھەر دەمرىت.

ترەفیمەف: كى دەزانى ئىان دەبى و شەي - ھەر دەمرىت - ماناي چى
بىت ئەنگە مروق خاوهنى سەدھەست بىت و لە كاتى مەركدا
تەنبا پىنج ھەستى بۆ نادىيار ئىمە لە ناو بچىت و نەود و
پىنجەكەي تر بە زىندۇویەتى بەمىننەتەوە.

لوبوق ئەندىرىيەفنا: ئاي پىتىيا چەند زىرەكى!
لپاخين (بە لاقرتىيەوە): ھەر مەپرسە!

ترەفیمەف: مروقايەتى بەرەو پىشەوھ ھەنگاۋ دەنیت و تواناكانى خۆى
پەرە پى دەدا، ھەموو ئەو شستانە ئەمروق دەستمان پىيان
ناگات، رۆزىك دىت، نزىك و بەردەست دەبن و لېيان تى
دەگەين، تەنبا شىتكە كە پىويسىت بىت كاركردىمانە، يارمەتىي
ئەوانە بەھىن كە بە دواي راستىدا دەگەرین، لاي ئىمە، لە
پووسىا، ئەوانە كە كار دەكەن، تا ئىستا، ژمارەيان زۇر
كەمە، بەشى زۇرى ئەو رۆشنېرىانە من دەيانناسىم بەدواي
شىتكە ناگەرین، كارىك ناكەن و زۇر نامۇن بە ماندوویەتى
كاركردىن، خۆيان بە رۆشنېرى ناوزد دەكەن كەچى لەگەل
كەسانى بەردەستەياندا بە "تۇ" قىسى دەكەن و لەكەل
مسكىنەكاندا وەك ئازەل پەفتار دەكەن، خۇيىنىيان خراپە،
شىتكى جىدى ناخوئىنەوە، دەستەوستان دانىشتۇون و ھەر بە
قسە باسى زانىيارى دەكەن، لە ھونەر سەر دەرناكەن.
ھەمووشيان جىدى دەنۋىن، سىمايان شىڭىرىيلى دەبارىت،
ھەر باسى شتە گرينگەكان دەكەن، فەلسەفە تاواتۇرى دەكەن،
لە كاتىكەدا كريكاران بە رەقاويانەوە خواردىنە دەخۇن كە

له قوولایی پشتەوهی شانۆکە بپیخۆدەف تى دەپەرئى بە دەم
کیتار لیدانەوە
(بە خەيالرۇيىشتنىكەوە) ئەوھ بپیخۆدەفە دەروا
ئانىا (بە خەيالرۇيىشتنىكەوە): بپیخۆدەف دەروا
کايىف: سەرورەينە وە خۆرىش ئاوا بۇو.
ترەفييمەف: بەللىق

گايىف (بە دەنگىكى نزمەوە، وەك بلىقى شىعرىك بۆ خۇى
بخويىنېتەوە): ئاي سروشتى مەزىن، توھەردىم پېشىنگدار و
قەشەنگ و بى دەربەستى و، ئىمە بە "دايىك" بانگت دەكەين، تو
لە خۆتدا بۇون و نەماننە لەڭرتوو، توھەم ژىابەخشىت و
ھەم وىرانكەر.

ثاريا (بە لى پارانەوەوە): دە خالە گيان!
ئانىا: خالە دەسمان پى كردىوە!
ترەفييمەف: چاكتىر وايە دوپلىكى بىرىھەنەنە زەردىكەي ناوهراست.
کايىف: باشه و بىدەنگ بۇوم، بىدەنگ.

ھەموو دادەنىشن، خەيال دەياباتەوە، بىدەنگىيە، بوللىقى فىرس
بە دەنگىكى نزم دىتە گۈتىان. لە پەرنىڭىكى دوور دىتە
گۈتىان، دەنگى تەلى گيتارىكى پچراو و خامۇشبوو و پەۋزارە
لوبوق ئەندىرييەفنا: ئەوھ چى بۇو؟
لەپاخىن: نازانم. ديارە لە شوينىكى دوورەرە لە يەكىك لە كانزاكاندا
سەبەتەيەك بەربووەتەوە، بەلام ديارە زۆر دوورە لېرەوە.
کايىف: رەنگە بالىنە بوبىت، قاز و قولنڭ

ھەر ژەھرە، سەرين لە ئىر سەرياندا نىيە، سى چلىكىيان لە
ژۇوريكدا دەزىن، كىچق و ئەسپى داي بىزاندون و پىسى و
بۆگەنى و دارپمانى رەوشىت چواردەورى تەننۇن.. پى دەچى
ھەموو گفتوكق و مشتومپىكى باشىشمان ھەر بۆ ئەوھ بىت كە
خۆل بىكەينە چاوى خۆمان و خەلکى ترىشەوە... دەپىم بلىن كوا
ئەو باخچەي ساوايانەي وە ھەر دەرمە لە سەر زارى ھەمووانە، كوا
ھۆلى خويىندەوەكانمان؟ مەگەر ھەر لە رۆمانەكاندا باس
بىكىن، لە راستىشدا وجۇودىان نىيە، ئەوھى ھەيە و نىيە ھەر
پىس و پۆخلى و بى مانايى و دواكەوتۇويى ئاسياوييانەيە..
من لە سەر و فەسالى جىدى سلەدەكەمەوە و خۆشىم پىيان
نایت، لە گفتوكۇي جىدى دەپرىنگىيەوە. چاكتىر وايە ھەر
بىدەنگ بىن.

لەپاخىن: وەك دەزانن من بەيانىيان كاتژمىر پىنج راست دەبمەوە، ھەر
لە بەيانى تا ئىوارە كار دەكەم، پارە خۆم و خەلکى ترىش
ھەلەسسوورىنەم، دەشزانم خەلکەكەي دەوروپەرم كىن و چىن.
دەست بىدەرە ھەر كارىك ئەوسا تى دەگەيت كە خەلکى
دەستپاڭ و سەر راست چەند كەمن. جاروبار كە خەوم دەزرى
بىر دەكەمەوە و دەلەيم": دە خوايە گيان توئەم ھەموو دارستانە
بى سۇورە، ئەم ھەموو كىلگە فراوانانە و ئەم ھەموو ئاسق
بەرىنەت پى بەخشىيىن، ئىستاش كە لە لىرەدا دەزىن، دەبوا
خۆشىمان دىۋئاسا، بە راستى گەورە و بەپىست بۇوينايد.
لوبوق ئەندىرييەفنا: ئەرئ دىۋتان بۆ چىيە... دىۋو ھەر بۆ ناو
داستانەكان باشىن.. ئەگىيىنا وەكوتىر پىاوا زەندەقى لېيان
دەچىت.

ترهفیمه‌ف: یان کوندبه‌بوو بى

لوبوف ئەندرییه‌فنا (رادهچه‌نى): نازانم، شتىك دلّم دەگوشى

بىدەنگىيەك

فيرس: ئەوه پىش مالۇيرانييەكەش هەر وابۇو: پەپۇو دەيخويند و

سەماوھريش هەر دەيگىزىند

كاييف: پىش كام مالۇيرانى؟

فيرس: پىش جارданى لابىدىنى كۆيلايەتى (۱۲)

بىدەنگىيەك

لوبوف ئەندریيەفنا: دۆستىنە دەزانن، وا ئىوارە داھات، با بروين.

(روو دەكتاه ئانيا) چاوت بۇ به فرمىسىكە، چى بۇوه كىژەكەم؟

(باوهشى پىدا دەكتات)

ئانيا: دە هەر وا، دايىه، هىچ نىيە.

ترهفیمه‌ف: يەكىك بەرە ئىرە دېت

رېبوارىك بەكاسكىتىكى سېيى كۆنه‌وه و پالتؤيەك لەبردا

پەيدا دەبى، كەمىك سەرخۇشە

رېبوارىك: دەتوانم ليتان بېرسم، ئاخۇ ئەم رېكەيە يەكسەر دەمباتە

سەر ويستگەي شەمەندەفەر؟

كاييف: بەلى، دەتابات، هەر ملى ئەم رېكەيە بىگە.

رېبوارىك: پۇ به دل مەمنۇوتانم (كۆكەيەكى بۇ دەكتات)

هەواكەشى بى هاوتايە

(دەكەويتە شىعر گوتن) هۆ برام.. براى خىر نەديوم.. بچۇرە

سەر رۇبارى ۋۇلگا... بزانە نالەي كىيە... (پۇرى دەمى دەكتاه

شاريا) مادموزىل بەخىرى خوت سى كەپىكىك بەم ropyosse

برسىيە رەوا بىبىنە..

شاريا دەتسىت، ھاوارىكى لى بەرز دەبىتەوە

لەپاخىن (بە تۈرپىيەوە): بى چاوبرۇوپۇش سنۇورى خۇى ھەي!

لوبۇش ئەندرىيەفنا (لە حەبەتا پەلەى پى دەكەويت): فەرمۇن..

ها ئەمە بېبەن (جزدانەكەي دەكەريت) پارەزىيەتىدا نىيە،

قىروسيا، ھا ئەولۇرە زېرە بې...

رېبوارىك: دىنيا يەك سوپاسى پە هەستىيارى! (دەپوات)

پىكەنinizىك

شاريا (بە ترسەوە): من دەرپۇم.. من دەرپۇم.. خەلکەكەي مالۇوھ نانىيان

نىيە بىخۇن، توش لىرە پارە دەخشىتەوە.

لوبۇش ئەندرىيەفنا: چىم لى دەكەن، مەن يەك كە ھىننە نەفام! من لە

مالۇوھ هەر چىم ھەيە دەتەمى. يەرمۇلائى ئەلكسەيەقىچ،

دەتوانن تۆزى قەرزى كەم بەدەننى؟

لەپاخىن: بە چاوان.

لوبۇش ئەندرىيەفنا: دۆستىنە كاتى ئەوھ هاتووه بېرىن، ۋاريا، پىش

ئەوھى خوت سى ئىيت ئىمە خەرىك بۇوين بەتەدين بە شۇو،

پىرۆزبایت لى دەكەم.

شاريا (بە دەم فرمىسىكەوە): دايە شتى وا بە سووعبەت ناگۇتىرت.

لەپاخىن: ئۆخمىليا تەركى دىنيا كە! (۱۳)

كاييف: من دەستم دەلەر زىت، دەمەكە بىلىاردم نەكىدووه

لەپاخىن: ئاي ئۆخمىليا، ھۆ شازادەي دەريا، لە دوعا كانىدا ناومت لە

ياد بىت!

شوینیکی دلگیرتر نییه.

ترهیمه‌ف: همه‌مو رووسيا با خچه‌ي ئىيمەيە. سەر رووي زھوي مەزن و دلفرىنه، پە لە شوينى سىحرابى. بىدەنگىيەك

خوت بیری لی بکه رو هئانیا! : باپیرتان و باو و باپیرانی
ئهوانیش، خاوهندی نه که هر موک و مالات، بگره خاوهندی سهـر
و گیانی که سانیکی زیندوو بعون، باشه چون له هر گیلاسیکی
با خچه که وه، له هر گه لایه که وه، له هر قهـدی داریکه وه، گیانی
ئهـو مرۆڤانه چاوتان تـی نابـن و دهـنگیان ناگـاته گویـتان ...
مـولـکـدارـیـهـتـیـ بـهـ گـیـانـیـ کـهـ سـانـیـکـیـ زـینـدوـوـهـوـهـ ئـاـخـرـ ئـاـئـهـوـهـیـهـ
هـهـمـوـوـتـانـیـ شـیـوـانـدـوـوـهـ، ئـهـوانـهـیـ پـیـشـ ئـیـوـهـ زـیـاـنـ وـهـوانـهـشـتـانـ
کـهـ ئـیـسـتـاـ دـهـزـینـ، تـاـ ئـهـ وـهـ ئـاـسـتـهـیـ کـهـ ئـیـسـتـاـ نـهـدـایـکـتـانـ، نـهـ ئـیـوـهـ،
نـهـخـالـتـانـ سـهـرـنـجـیـ ئـهـوـهـ نـادـهـنـ کـهـ بـهـ قـهـرـزـ دـهـزـینـ وـهـ لـهـ سـهـرـ
حـیـسـابـیـ کـهـ سـانـیـکـیـ تـرـ، لـهـ سـهـرـ حـیـسـابـیـ کـهـ سـانـیـکـیـ کـهـ ئـیـوـهـ
رـیـگـهـیـانـ نـادـهـنـ لـهـ بـهـ دـاـلـانـهـ کـهـ تـانـ زـیـاـتـرـ نـزـیـکـ بـبـنـهـوـهـ ... ئـیـمـهـ
بـهـ لـایـ کـهـمـهـوـهـ دـوـوـ سـهـدـ سـالـیـکـ لـهـ دـوـاـهـدـ، ئـیـمـهـ خـاوـهـنـیـ تـاـکـهـ
شـتـیـکـ نـینـ، ئـیـمـهـ هـیـچـ پـیـوهـنـدـیـهـ کـیـ دـیـارـیـکـراـمـانـ نـیـیـهـ بـهـ
رـاـبـرـدـوـوـهـوـهـ، ئـیـمـهـ تـهـنـیـاـ فـهـلـسـفـهـ لـیـ دـهـدـهـدـ، هـاـوـارـمـانـ لـهـ
دـهـسـتـ پـهـژـارـهـ، يـانـ قـوـدـکـاـ هـهـلـدـقـوـرـیـنـینـ. خـوـ رـوـونـ وـهـ ئـاـشـکـرـایـهـ
بـهـ لـهـوـهـیـ بـتـوـانـیـ لـهـ ئـیـسـتـادـاـ بـرـیـنـ دـهـبـیـ تـاـوـانـهـ کـانـیـ
رـاـبـرـدـوـوـمـانـ بـسـرـیـنـهـوـهـ، سـرـیـنـهـوـهـشـیـانـ تـهـنـیـاـ لـهـ رـیـگـهـیـ ئـازـارـ
چـهـشـتـنـهـوـهـ دـهـبـیـتـ، لـهـ رـیـگـهـیـ کـارـیـ لـهـ رـاـدـهـبـهـدـرـ وـهـ بـیـ وـچـانـهـوـهـ
دـهـبـیـتـ. تـیـ بـکـهـ لـیـمـ ئـانـیـاـ.

لوبوف ئەندىرىتىھۇنا: دەرى دۆستان سا با بىرۇين كاتى نانى ئىوارەيە.
فاريما: ئەو كابرا يە تۆقاندىمى. ئىستاش هەر دىلم ترپە ترىپىيەتى.
لەپاخىن: تەنبا بە يادتان دېنەمە وە، سەرەۋەرانم؛ بىست و دووئى ئار
باخچەي گىلاسەكە دەفرۆشىرىت. جا بىرى لى بىكەنە وە .. باش
بىرى لى بىكەنە وە!

ئانيا (بە پىكەنинەوە): مالى كابرای رېبوار ئاوا بىت، قارياي ترسان و بەھقى ئەوهشەوە ئىمە به جووتە لىرە مائىنەوە.

ترهفيمه: فاريا لهوه دهترسي ئيمه يهكرمان خوش بويت، بويه بهم رېڭگاره به دوامانه وديه. ئاو بهو عهقله تەسکەي خويهوه تى ناگات كە ئيمه له سەررووي خوشە ويستىيە وەين. گرينىڭ ئوهىي مروف خۆي لە هەموو شتىكى بى فەر و تارمايى ئاسا، كە رېيگە له سەربەستى و بەختيارى دەگرىت، لابدات- هەر ئوهشە ئامانچ و ماناى زيانمان. بۇ پىشەوه، شتىك نىيە بەربەستمان بىت بەرهو ئەو ئەستىرە گەشەي وا له دوور دەدرەوشىتىوه! بۇ پىشەوه! دۆستىنە دوا نەكەون!

ئانيا (دەستەكانى دەدات بە يەكدا): ئاي چەند جوان دەدوییت!
بىدەنگىيەك

ئەمروق دنیا چەند قەشەنگە!

ترهفيمهف: بهلى ئەمرۆ ھەواکەي بى وىنەيە.

ئانيا: نازانم ئىوه چىتان لى كردووم، پېتىيا، بۇ وا گۇراوم و چىي تر باخچەي گىلاسەكەم وەك جاران خوش ناۋىت. من ھىنندە بە سۆزەوە ئەم باخچەيەم خوش دەھىسىت، وام دەزانى لە جىهاندا

ئانيا: ئەو خانووهى ئىستا وا تىيدا دەزىن، دەمىكە مولكى خۆمان
دەكتا!

ئانيا: جا چىيە؟ با بچىن بۆ سەر ئاوهكە .. ئەۋى ئىننە جوانە
ترەفيەف: دەبا بىرىن.

دەرۇن

دەنگى قاريا دىتەوە: "ئانيا! ئانيا!"

پەردى دادەدرىتەوە

ئانيا: ئەو خانووهى ئىستا وا تىيدا دەزىن، دەمىكە مولكى خۆمان
نىيە، منىش ئىرە ھەر جى دەھىلەم، بەلىنتان دەدەمى.

ترەفيەف: ئەگەر كليلەكانى مالۇوتان لايە، فرييان بىدەنە ناو
بىرەكەوە ئىنجا بېرى بکەون، با ئازاد بن.

ئانيا (بەسەرسامىيەوە): قىسىكانتان چەند جوانى!

ترەفيەف: باوھىم پى بکەن ئانيا! باوھىم پى بکەن! من ھىشتا سى
سال نىم، من گەنجم، راستە ھىشتا قوتابىم، بەلام من ھىندهم
چىشتىووه. ھەركە زستان دادىت ئىتىر من بىسى، ناساغ،
شېرزە و وەك سوالىكەرىك ھەزارم- بۆ شوين ھەيە چارەنۇس
منى راونەنابى بۆقى، شوين ھەيە من لىتى نەبوبىم! ھەميشەش
گىانم، ھەموو ساتىك، شەۋ و رۇڭ، پى بۇوه لە ھەستى لە
تەفسىر نەھاتووى پىشىپىنى بەسەرەتەكان، پىشەتى
كامەرانى، ئانيا من ھەر لە ئىستاوه لە بەرچاومە....

ئانيا (بەدەم بىركردنەوە): وا مانگ ھەلدىت.

دەنگى گيتارەكەي يېپىخودەف دىتە گوئى كە ھەمان ئاوازى
غەمگىن دەزەنلىق، مانگ ھەلدىت، لەلای دەوەنەكانەوە قاريا بە
دواى ئانيا دەتكەرىت.

ترەفيەف: راستە، وا مانگ ھەلدىت
بىدەنگىيەك

ئەوهتا كامەرانى، ئەوهتا بەرھو لامان دىت، تا دىت زياتر لىمان
نىزىك دەبىتەوە، وا گويم لە دەنگى ھەنگاوهكانىيەتى. جا ج
مالۇيرانىيەكە گەر ئىمە نېبىزىن و نەيناسىنەوە.

دەنگى قاريا دىت: "ئانيا! دە تۆ لە كويىت؟"

خیزانی سیمیونه‌ف - پیشیکه‌ف به رهچه‌لک دهچینه‌و سه‌ر
ههمان ئه و ئه‌سپه‌ی کالیگولا^(۱۶) کردیه ئهندامی ئهنجومه‌نى
پیران.. (داده‌نیشى) به لام نه‌گبه‌تییه‌که لوهدايي كه پارهم نىيي،
سەگى برسىش، وەك دەلىن، برواي هەر بەگۆشتە.. (خەويلى)
دەكەۋىي و يەكسەريش دەكەۋىتە پرخاندن) منىش هەر وام...
تهنىا باسى پاره

ترەھىمەف: راستان دھويت، شىوه‌يەكى ئهسپىشستان له روحساردا
ھەيە.

پیشىك: جا چىي تىدايىه ئەسپ ئازەلېكى باشە.. پياو دەتوانى
بىفرۇشى...

دىتە گۈئى چۇن لە ژۇورەكەي تەننیشت يارىي بىليارد دەكەن،
شارياش له ھۆلە تاق كەوانىيەكەدا دەردەكەۋىي.

ترەھىمەف (بۇ ئەوهى شاريا توورە بکات): مادام لەپاخينە! مادام
لەپاخينە!

شاريا (بە توورەيىيەوە): بەللى ئاغاى سەرساف

ترەھىمەف: وايە من ئاغاى سەرساف و شانازىشى پىيە دەكەم!

شاريا (بەدم بىرکردنەوەيەكى تاللەوە): فەرمۇۋ ئەوا ئەو
مۇسىقا زەمنانەيان بانگ كردووه، باشە لە كام پاره كرىكەيان
دەدەن؟ (دەچىتە دەرەوە)

ترەھىمەف (رووى قسەي لە پیشىك دەكات): ئەگەر ئەو وزەيەي ئىيە لە
كەپان بەدواي پارەدا بەھەدرەتان داوه بۇ ئەوهى سۇوى
قەرزەكانتانى پى بدەنەوە، لە شتىكى تردا بەكارتان بەھىنایە،
ئىستا رەنگ بۇ بتانتوانىيە زەھيتان سەرۋىزىر كردايە.

پەرەھى سىيەم

ژۇورى میوانەكان بە تاقىكى كەوانەيى لە ھۆلەكە جىا كراوهەتەوە. لە
بەر دالانەكەوە دەنگى ئۆركىستراتى جووهکان، كە لە پەرەھى دووه‌مدا
ناوى برا، دىتە گۈئى، كات ئىوارەيە. لە ھۆلەكەدا سەماى گراند- راوند
دەكەن. دەنگى سیمیونه‌ف پیشىك دىتە هاوار دەكات: "جوقت جوقت
بىرون!"^(۱۴) يەكەم جوقت: تەھفىمەف و لوبۇق ئەندرىيەقنا، سىيەم: ئانىا لەگەل
دۇوەم جوقت: تەھفىمەف و لوبۇق ئەندرىيەقنا، سىيەم: ئانىا لەگەل
كارمەندىكى پۆستەدا، چوارەم: ۋاريا و بەرىۋىبەرى وىستىگى
شەمەندەفەر... هەتى.

شاريا بىدەنگ دەگرى و بەدەم سەماكىرنەوە فرمىسەكە كانى دەسپى.
دونياشا لەگەل يەكىكى تردا دوا جوقوتى كە دىتە ژۇورەوە. ھەموو بەناو
ژۇورى میوانەكەدا تى دەپەرن، پیشىك هاوار دەكات: "گراند- راوند،
سۇورپ بخۇن!" و "پياوهکان دادەبەزىنە سەرچۆك و سوپاسى خانمەكان
دەكەن!"^(۱۵)

فيرس بە قاتىك جلى خزمەتكارانەوە لەسەر سىنەيەك ئاوى كانزاپىي
ھەلگرتۇوه، پیشىك و تەھفىمەف دىتە ژۇورى میوانەكە.

پیشىك: من خويىم زىيادە، دووجارىش جەلتە لىتى داوم، جا سەماكىدىن
بۇ من نابى، بەلام وەك دەلىن كە پىش بۇو بە پىشەوە دەبى
شانەي بۇ ھەلگرى. ھەرچەندە ھىندە ئەسپىك بەھىز و
تەندرۇستم، باوكى رەحىمەتىم سوغىبەتچى بۇو دەيگۈت ئىمە،

دەستىيەك كارت، بە ئارەزووی خوتان كارتىك لە بىرى خوتاندا
ھەلبىزىن.
پىشىك: وا ھەلم بىزاد.

شارلۇتە: ئىستا دەستە كارتەكە تىكەلاؤ بىكەن. باش تىكەلاؤ بىكەن.
ئادەي بىھىن ئاغاي ئەزىزم پىشىك. يەك، دوو، سى^(۱۸) ئىستا
گيرفانى دواوهتان بگەرپەن كارتەكە لەۋىدایە ...

پىشىك (كارتەكە لە گيرفانى دواوه دەردەھىنى): ھەشتى قەرە، سەدى
سەد راستە! (بەسىرسۈرمانەوە) دە ئىۋە بىروانى!
شارلۇتە (دەستە كارتەكە لەسەر لەپى دەستى دەگرى و دەيخاتە
بەردەمى ترافىمەف): خىرا بىللىن، كارتەكەي سەرەوە چىيە?
ترەفىمەف: ئَاوا؟ كچى قەرە

شارلۇتە: خۆيەتى! (رۇو دەكتە پىشىك) باشە كام كارتە لەسەرەوەيە?
پىشىك: ئاسى كوب

شارلۇتە: تەواوە!..(لەپى دەستەكائى دەدا بېيەكدا و دەستە كارتەكە
ديار نامىنىت) ئەمپۇرەواكەي چەند خۆشە!
دەنگىكى زنانەي پەنھىنى، ھەروھك بلىيىت لە ژىر زەۋىيەوە
بىت، وەلامى دەداتەوە: "بەلىٰ، خانم ھەواكەي كەم ھاوتايە"
تو ھىنده مىھەبانى ئەي نموونەي بەرزى بەرچاوم....

دەنگەكە: " ئىۋەش خانمەكەم، پەسندى دلى من".

بەرتوھەرى وىستىكمى شەمنەفەر (چەپلە لى دەدات): ئافەرين خانمى
زىگدۇى!^(۱۹)

پىشىك (بەسىرسۈرمانەوە): كورە تەماشا كەن! شارلۇتا ئىقانەقناى

پىشىك: نىتىچە.. كابارايەكى فەيلەسۈوفە... يەكىكە لە گەورەتىن
ناودارەكان و خاوهن ھىزىكى زەبەندە... جا ئەو دەلىت كە
مرۆف بۇيە پارەي قەلب دروست بکات.

ترەفىمەف: ئىۋە نىتىچەتان خويىندۇوھە؟

پىشىك: ئاھ.. لە راستىدا داشىنگىلى كچم بۇي باس كردووم.. جا
ئىستا من لەبارىك دام.. ئامادەم پارەي قەلبىش دروست كەم..
دۇوسىبەي دەبى سى سەد و دە رۆپلە بەدەمەوە.. سەد و دە
رۆپلەيانم پەيدا كردووه (بە نىكەرانىيەكەوە دەستىك بە
گيرفانەكانى خۆيدا دەگىرى) پارەكە دىيار نىيە! پارەكەم لى
كەوتۇوه! (بە دەم فەرمىسکەوە) پارەكەم چىيلى ئىتەت؟ (ئىنجا بە
خۆشىيەوە) ئەوەتا كەوتۇوه بەرى چاكەتكەمەوە.. ھەممو
گىانم نىشتە سەر ئارەق...

لوبۇق ئەندىرىيەقنا و شارلۇتە ئىقانەقنا دىنە ژورى

لوبۇق ئەندىرىيەقنا (لە بەرخۇيەوە گۈزانىيەكى گونجاو لەكەل سەماي
لىزگىنگىكا^(۱۷) دەلىت): ئەوە لىيۇنىد بۇ ھىنندەي پى چوو؟ چى
دەكتە لە شار؟ (رۇو دەكتە دونياشا) دونياشا، چا بىدەن بە
مۆسىقاژەنەكان...

ترەفىمەف: وا دىيارە ھەراجەكە سەرى نەگرتىت.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: هاتنى ئەم مۆسىقاژەنەش كاتى خۆى نەبۇو، ئەم
ئاهەنگ سازكىرىنەش پىّويسىت نەبۇو... بەلام تازە دەيى..
(دادەنىشىت و لە بەرخۇيەوە گۈزانى دەلىت)

شارلۇتە (دەستىيەك كارتى يارى دەدات بە پىشىك): فەرمۇو ئەوە

پیشیک (بەپەله دواى دەكەویت): چ جادووگەریکە... چۆنە! ھا؟ چۆنە!
ھا؟ (دەچیتە دەرەوە)

لوبوق ئەندرييەقنا: لیونیديش ھەر نەگەرایەوە، باشە تى ناگەم چى
دەكا لە شار ئەم ھەموو ماوەيە! ئىستا دياრە ھەموو شتلى
بۇوهتەوە، يان ئەوهەتا زەھۆرە كە فەرۇشراوە، يان ئەوهەتا
ھەراجەكە نەچووهتە سەر، ئىتر بۇئاوا لە مەراقدا
دەماننەيىتەوە!

شاريا (دەھىۋى ئەيمىنى بەكتاتوھ): من دىنيام خالە كېرىۋىتى.
ترەفيەمەف (بەلاقرتىيەوە): بىڭۈمان

شاريا: نەنە وەكالەتى بۇ ناردۇووھ كە خانووھە كە بىرىت و بىخاتە سەر
ناوى ئەو، ديارە ئەوهەش لەبەر خاترى ئانىا. من دىنيام، خوا
فرىامان دەكەویت و خالە مولكەكە دەكېرىتەوە.

لوبوق ئەندرييەقنا: نەنكەي يارەسلاقتان پازىدە ھەزارى ناردېبوو كە
زەھۆرە كە بەناوى ئەوهەش بىرىنەوە- ديارە مەتمانى پىيمان نىيە-
بەلام ئەو پارەيە بەشى سىووى قەرزەكەنائىشى نەدەكرد
(بەھەردوو دەستى دەمموچاوى خۆى دادەپوشى) ئەمەرۆ
چارەنۇسى من ديارى دەكېرىت، ئەمەرۆ..

ترەفيەمەف (شاريا تۈورە دەكتات): مادام لەپاخىنە!
شاريا (بە تۈورەيىھەوە): قوتابىي ھەمېشەيى! تا ئىستا دووجار لە
زانكۆ دەركاراوى.

لوبوق ئەندرييەقنا: باشە تو بۇ تۈورە دەبىت، شاريا؟ ئەو لەپاخىن
تۈورەت دەكتات، تو بۇ تۈورە دەبىت؟ دەتەویت- شۇو بە لەپاخىن
بىھە- پىاۋىكى باش و سەرنج راکىشە، ناشتەویت- ئەوا شۇوى

دەلپەرين... ئىستا من ھەر بەجارىك عاشقたن بۇوم...

شارلۇقا: عاشق؟ (شانىك ھەلەتەكىنى) جا ئىۋە دەتوانن كەسىكتان
خۆش بۇويت؟ مەرۆقىكى باشە بەلام مۆسىقىقاژەنەكى بى
كەلک (٢٠)

ترافيەمەف (دەكىشى بە شانى پىشىكدا): ئەسپى چاكى..

شارلۇقا: تکايە سەرنج بەن... ئىستاش سىحرىكى ترتنان بۇ دەكەم
(تەنكە بەتانييەكى سەر يەكىك لە كورسييەكان دەگرى
بەدەستەوە) ئەم بەتانييە چاكە دەفرۆشم (بەتانييەكە
دەتەكىنى) كەسىك ھەيە بىھۆى لىم بىرى؟

پىشىك (بەسەرسۈرمانەوە): تو سەير كەن!

شارلۇقا: يەك، دوو، ھەرسىكى (بەتانييە شۇرىبۇوه كە خىرا بەرزا
دەكتاتوھ)

لە پشت بەتانييەكە و ئانىا وەستاواه خۆى بۇ خەلکەكە
دەچەمېتىتەوە و رادەكتات بۇ لاي دايىكى و باوهشى پىتىدا دەكتات
و رادەكتاتوھ ھۆلەكە ھاوكات لەگەل سەرسۈرمانى خەلکەدا.

لوبوق ئەندرييەقنا (چەپلە لى دەدات): ئافەرىن، ئافەرىن!

شارلۇقا: ئىنجا سەير كەن! يەك، دوو، سى! (٢١)

بەتانييەكە بەرزا دەكتاتوھ، ئەمچارە شاريا وەستاواه لە پشت
بەتانييەكە و بۇ خەلکەكە دەچەمېتىتەوە.

پىشىك (سەرسامە): شىتى واتان دىيە!

شارلۇقا: ئىتىر تەواو! (خىرا بەتانييەكە بەسەر پىشىكدا فرى دەدا،
دەچەمېتىتەوە و لە ھۆلەكە رادەكتات دەرەوە)

پى مەكە، كەس نىيە زۆرت لى بکات.

شاريا: دايە گيان، با به ړوونى بىلىم، من مەسەلەكە به جىدى سەير دەكەم، ئەو پياويتكى باشە و منيش به دلەم.

لوبوق ئەندرييەقنا: ئى شۇوى پى بکە، چاوهپىچى چى دەكەي، تى ناگەم!

شاريا: دايە گيان خۆ خۆم پىشنىازى بۆ ناكەم بمهىنلى. ئەو دوو سالە هەمووتان باسى ئەوم بۆ دەكەن، هەمووتان قىسە دەكەن، بەلام ئەو خۆى يان بىدەنكىيلى دەكەت يان دەيكتەن، بەلام تى دەگەم ئەو خەرېكە دەولەمەند دەبىت، سەرى قالە، كاتى منى نىيە. يەك تۆز پارەمان هەبۈوايە، سەد رۆبلىش بۈوايە، هەموو شتىكەم جى دەھىشت و سەرى خۆمە لەلەگرت، دەچۈومە دىرىيەك.

ترەھىمەف: جا كوا!

شاريا (بە ترافىمەف دەلى): قوتابى دەبىزىرەك بىت! (بە دەنگىكى ھىمن و بەچاوى بە فرمىسکەوە) خۆتان دىيوه چەند ناشىرين بۈون پىتىيا، چەند پىر بۈون! (رۇو دەكەت لوبوق ئەندرييەقنا، بەلام چىي تر ناگرى) بەلام من ناتوانم بىكارە دانىشىم، دايە گيان. من هەموو دەقەيەك دەبىزى سەرقالى شتىك بىم.

ياشا دىتە ژۇورەوە

ياشا (زۆر لە خۆى دەكەت كە نەراتە پىكەنин): يېي خۇددەف دارى بىلياردەكەي شكاند! (دەچىتە دەرەوە)

شاريا: يېي خۇددەف لىرە چى دەكەت؟ كى رىگەي پى داوه يارىي بىليارد بکات؟ من لەو خەلکە تى ناگەم..

(دەچىتە دەرەوە)

لوبوق ئەندرييەقنا: پىتىيا توورەي مەكەن، خۆتان دەبىن، ئەو بەبى ئەوەش غەمبارە.

ترەھىمەف: ئاخىر ئەو هەموو شتىك وا بەدل و بەگيان دەكەت، خۆيىشى لە كارى وا هەلەقورتىنى كە كارى ئەو نىن. هەموو ئەم ھاوينە نەمن نەئانىيا پشۇومان نەبووه بەدەستىيەوە، هەر لەو دەترسا نەك خوا نەكىدە، من و ئانىيا شتىكىمان لە نىواندا پەيدا بېيت، باشە ئەوە كەي كارى ئەوە؟ جەڭ لەوەش من ھىچ ھۆيەكم بۇ ئەو گومانە نەدابۇو بەدەستەوە. من لە بەدرەوشتى بە دوورم، ئىمە لە خۆشەویستى بەزترىن!

لوبوق ئەندرييەقنا: ئى من، من دەبى لە خۆشەویستى نزمەر بىم (تەواو بە نىگەرانىيەوە) باشە ليۇنىد بۇ نەھاتەوە، هەر بىزنانىيا مولۇكە كە فرۇشراوە يان نا؟ من ئەو نەگبەتىيەم ھىنده بەلاوه ناھەموارە، تەنانەت بېرىشىم بۆ ناكىرىتەوە.. بە جارىك دەسەپارچەم.. ئا ئىستا لە دەستم دىت ھاوار كەم، يان شتىكى نازىرانە بکەم. فريام كەون پىتىيا، ھىچ نەبىت قىسىيەك بکەن، شتىك بلەين...

ترەھىمەف: مولۇكە ئەمرىق فرۇشرا بىت، يان نا، چى لە مەسەلەكە دەگۆرپىت؟ ئەو مولۇكە دەمىكە حىسابى بېرىش تۇوه، تازە كەپانەوەي بۇ نىيە. جا دۆستى ئازىز، ھىور بىنەوە، پىيويست ناکات خۆتان هەلخالەتىن، ھىچ نەبىت بۇ جارىك لە ۋىياندا چاوبىنە چاوى راستى.

لوبوق ئەندرييەقنا: كام راستىيە؟ ئىيە دەبىن راست لە كويىيە و

ناشتوانم بچمه ژوره‌که‌ی خۆم، بىدەنگى دەمتۆقىنى. لېم مەگرە پىتىيا.. من ئىيەم وەك كورى خۆم خوش دەۋىت. من بەخۆشىيەو ئانىيائى كچم دەدايىتى، سوئىندت بۇ دەخۆم، بەلام كەسەكەم، ئىيە دەبى كۆشش بىكەن و خويىندەكەتان تەواو كەن. ئاخىر ئىيە هىچ ناكەن. چارەنوس دەتانھەيىنى و دەتابات... كارىكى سەيرە.. وانىيە؟ ها؟ دەبى شتىكىش له و رىشەتان بىكەن، هىچ نەبى با تۆزىك زىاد بىكەت.. (دەست دەكەت بە پىكەنин) شىوه‌تان سەيرە!

ترەفيەف (تىلىگرامەكە ھەلدىگەرىتەوە): من لە خولىيائى ئەۋەدا نىم قۆز و جوان بەم.

لوپۇق ئەندىرىيەقنا: ئەتىلىگرامە لە پارىسى‌وھىيە. ھەموو رېزىك يەكىكم پى دەكەت، دوينىش و ئەمروش بەھەمان شىۋە، ئەو كابرا درىنديھە دىسانەوە نەخۆشە.. كارى روو لە ھەورازە... داواي لېبۈردنم لى دەكەت. دەپارىتەوە بگەرىتەوە لاي، لە راستىشىدا دەبوايە بچۈومايمەوە بۇ پارىس و لە پالىدا بۈومايمە. دەبىنەم روخسارستان زۆر رەق دەنۋىنى، پىتىيا، ئاخىر من چى بکەم، كابرا نەخۆش و تەنبا و بەدەختە، كى لەۋى ئاڭايمەكى لىيى دەبى، كى رېيى لى دەگرى لەۋى ھەلەي زىاتر بىكەت، كى لە كاتى خۆيدا دەرمانەكانى دەداتى؟ پىيويست ناكات هىچ بشارمەوە و بىدەنگىي لى بکەم، من خۆشم دەۋىت، خۆشم دەۋىت.. وەك بەردىك لە مام ئالاوه و بەرھەو بن گۆمەكەم دەبات.. بەلام من ئەو بەردهم خۆش دەۋىت و بى ئەۋەزىانم نىيە (دەستى ترەفيەف دەگوشىت) خراپ بىرم لى مەكەنەوە پىتىيا،

ناراستىش لە كوى، بەلام من دەلىيى كويىر بۈوم و بەرپىي خۆم بۇ نابىئىرى. ئىيە ئازايانە چارە بۇ ھەر گرفتىك دەدۇزىنەوە، جا ئەزىزم تۆ بلېيى ھۆكەى لەۋەدا نەبى كە ئىيە گەنجىن و فرييائى ئەو نەكەوتۇن ئاكامى تالى يەكىك چىيە له و گرفتانە بچىشىن؟ ئىيە چاونەترسانە بەرھەو پىشەوە دەرۋان، تۆ بلېيى لەبەر ئەۋە نەبى كە ئىيە چاوه‌پىي هىچ شتىكى ترسناك ناكەن و نابىيىن، چونكە ژيان ھىشتا خۆرى پىشانى چاوه لاوەكانتان نەداوه؟ ئىيە بە جەركىرن، راستىگۇتر و قۇولىتىر بىر دەكەنەوە، جا ھېندهى سەرەپەنچەيەك خۆتەن بخەنە جىڭەمى من، با سىنگەن ئەندا فراوانىتىر بىت و بەزەيتان بىتەوە بە مندا. من لەم مالدا لەدایك بۈوم، دايىك و باوكىم، باپىرەم، لىزە ژياون، من ئەم مالەم خۆش دەۋىت، بى باخچەي گىلاسەكە ژيانم مانايەكى نابىت، خۆ ئەگەر ھەر دەبى بفرۇشىت با منىشى لەكەلدا بفرۇشىن... (باوهش دەكەت بە ترەفيەفدا و ناوجەوانى ماچ دەكەت) ئاخىر ئا لىرە بۇ كورەكەم خنكا.. (دەگرى)... دە بەزەيىيەكت پىمدا بىتەوە... كەسە مىھەبان و دلباشەكەم.

ترەفيەف: ئىيە باش دەزانىن كە من لە ناخى دەرۋونمەوە لەكەلتاندا. **لوپۇق ئەندىرىيەقنا:** راستە، بەلام ئەۋە دەبى بەشىوه‌يەكى تر، بە شىوه‌يەكى جياواز بگۇتىت..

(دەسەسەرەكەى دەردىھەيىنى، تىلىگرامەكە دەكەۋىتە سەر زەھىيەكە) ئەمرو دەلم ھېنده تەنگە كە ئىيە ناتوانى ھەر بىشىھېننە بەرچاوى خۆتەن. ئىرە زۆر بە غەلېيە بۇ من، لەگەل ھەر دەنگىكىدا گىانم دىتە لەرزە، ھەموو گىانم لە ھەزىندايە،

هیج مەلین، هیج...

ترەفیمەف (بە چاوى فرمىسکاوىيەوھ): تو ئەو خوايە لە قىسە لە رووپىيەكەم ببۇرۇن، بەلام ئاخىر خۆئەو ئىوهى تالان كرد!

لوبۇق ئەندىرىيەفنا: نا، نا، تكاىيە وا قىسە مەكە! (كويى خۆى دەگرى) ترەفیمەف: ئەو كابرايە كەسىكى بەدەپە، تەنيا ئىوهن كە ئەم راستىيە نازانن! ئەو كابرايە كى نزم و بەدەپەر و بىنى نرخە..

لوبۇق ئەندىرىيەفنا (بە تۈورپىيەوھ، ھەرچەندە زالە بەسەر خۆيدا): ئىوه تەمەنتان بىست و شەش يان بىست و حەوت سالە، كەچى هيشتا قوتابىي پۇلى دووھمى دوانامادەيىن!

ترەفیمەف: ئىنجا چىي تىدايە!

لوبۇق ئەندىرىيەفنا: ئەوهى تىدايە كە دەبى بىن بە پىاوا، لە تەمەنى ئىوهدا دەبى مرۆڤ لەوانە بگات كە كەسىكىيان خوش دھويت. مرۆڤ دەبى خۆيىشى كەسىكى خوش بويت، ..پىويستە دلدارى بگات (بە تۈورپىيەوھ) بەلىٰ، بەلىٰ! ئىوه تەنانەت نازانن پاكى چىيە، ھەر خۆتان بەپاك پىشان دەدەن، پىاوا بچۈلەك، دەعەجانى...

ترەفیمەف (بە ترسىكەوھ): ئەوه چى دەلىت!

لوبۇق ئەندىرىيەفنا: "من لە سەرروى خۆشەوېستىيەوھم! رۆلە ئىوه لە سەرروى خۆشەوېستىيەوھ نىن، بىگە وەك فيرس دەلىت: تەپۇن، ئاخىر لە تەمەنى ئىوهدا پىاوا دۆستىكى ئافەتى نەبى ئىتر دەبى چى بىت!

ترەفیمەف: ئەمە ناھەموارە! ئەوه چى بەمن دەلىت؟! (بە پەلە دەچىتە

ھۆلەكەوھ و دەستت بەسەرى خۆيەوھ دەگرى) ئەمە ترسناكە، چىى تر ناتوانم... من دەرۇم.. (دەروات بەلام دەمودەستىيش دەگەرىتەوھ) ھەموو شتىك لە نىوانماندا تەواو بۇو (دەچىتە دالانەكە).

لوبۇق ئەندىرىيەفنا (هاوار دەكتات بە دوايدا): پىتىيا، بودىتە! چەند كابرايەكى سەيرن، من گالتەم لەگەل كردن.

دىتە گۆئى چون يەكىك لە دالانەكە بەپەلە بە پليكانەكاندا دەچىتە خوارەوھ و لە پىزرمەي دىت و بەرەو خوار تل دەبىتەوھ. ئانىيا و ۋارىيا دەقىرىزىن، بەلام يەكسەريش دەنگى پىكەننېك دىت.

ئەوه چى روو دەدات لەرى؟
ئانىيا بەراكىن دىتە ژۇرۇت.

ئانىيا (بە پىكەننېوھ): پىتىيا لە پليكانەكان كەوتە خوارى! (دىسانەوھ رادەكتاتە دەرەوھ)

لوبۇق ئەندىرىيەفنا: چ كابرايەكى سەيرە ئەم پىتىيايە... بەرېدەبەرى وېستىگەي شەمەندەفەر لە ناودەراستى سالۇنەكەدا رادەوەستى و ھۆنراوەي "ئافەتە گوناھكارەكە" ئەلىكىسى تەلسىتى (۲۲) دەخويىنېتەوھ. خەلکەكە كويىيان بۇ شل كردووھ، بەلام ھېشتا ھەر فرياي چەند دېرىك كەوتۇوھ، كاتىك لە ھۆلەكەوھ دەنگى ۋالسىك دەگاتە كويىيان و خويىندەوەكە دەپچىرت. ھەموو دەكەونە سەماكىردىن، ترەفیمەف و ئانىيا و ۋارىيا و لوبۇق ئەندىرىيەفنا لە دالانەكەوھ دېنە ژۇرۇوھ.

دە، مالەكەم پىتىيا، ئەوه چىتانە... من داوايلىبۇردىنتانلى

ئانيا (به نیگهرانییه‌وه): ئىستا كابرايەك لە چىشتخانەكە گوتى كە باخچىي كىلاسەكە هەر ئەمۇق فروشراوه.

لوبۇف ئەندىرىيەقنا: بەكىي فروشراوه؟

ئانيا: نېگوت بە كىي. كابرا ليى دا و رېيىشت. (لەگەل ترهفييمەقدا دەكەويتە سەما و بەدم سەماواه دەچنە سالۇنەكە).

ياشا: ئەوه پىرەمىرىدىك بۇو لە خۆيەوه چەنەي دەدا. خەلکى ئىرە نەبۇو.

فيرس: ليونىد ئەندىرىيچىش هەر ديار نىيە، نەگەراودتەوه. پالتۆيەكى تەنكىشى لە بەردايە، بەخوا سەرمای دەبىي. ئاخ كەنجى ئەم زەمانە.

لوبۇف ئەندىرىيەقنا: وا خەريكە روحىم دەردەچى. ئادەي ياشا، بىرق بىزانە بەكىي فروشراوه.

ياشا: دە دەمىيەكە رېيىشتووه، كابراي پىرە (پى دەكەنى) لوبۇف ئەندىرىيەقنا (بە كەسەرەتىكەوه): باشە بەچى پى دەكەن؟ شىتىكەھىيە مايىەي دلخۆشى بىت؟

ياشا: كورە ئەو بېيىخۇدەفە ھىيندە سەير و سەمەرەيە، كابرايەكى بۆش و بەتالە، راستيان ناو ناوه" بىست و دوو نەگەتىيەكە"

لوبۇف ئەندىرىيەقنا: فيرس باشە ئەگەر مولكەكەمان لە دەست بچىت، تو روو دەكەيتە كۆئى؟

فيرس: بۆ كۆئى فەرمان بەدن بۆ ئەۋى ئەرپۇم. لوبۇف ئەندىرىيەقنا: بۆ روخسارت و دەنۋىنلى ئاساغى؟ چاكتىر وابۇ بچىت راڭشىيەت.

دەكەم.. با بچىن سەما بکەين... (دەكەويتە سەماكىرىن لەگەل پېتىيادا)

ئانيا و قاريا سەما دەكەن فيرس دېتە ژۇورەوه و گۆچانەكەي بەلای دەرگەي تەنيشتەكەدا ھەلەپەسىرلى.

ياشاش ھاتووهتە ژۇورى ميوانەكان و تەماشاي سەماكە دەكات ياشا: چىيە، باپىرە؟

فيرس: تەندروستىم باش نىيە. جاران لە ئاهەنگى سەماكىماندا جەنەرال و بارۆن و ئەدمىرالەكان سەمايان دەكىد، ئىستاش دەنلىرىن بە دواى كارمەندانى پۇستە و بەرىۋەبەرى وىستىگەدا بىن، تەنانەت ئەوانىش زۆر بە پەرۋىش نىن بۆ ھاتن. من ھىزەكەي جارانم نەماواه. ئاگاى رەممەتى، باپىرە، مىيۇ سۈورى بەكار دەھىننا بۆ ھەموو جۆرە نەخۆشىيەك. من خۆم بىست سالىش دەبىت، بىگە زىاترىش، ھەموو رۆزىك مىو بەكار دەھىن، رەنگە ھەر ئەوهش بىت ھىشتۇرومەيتەوه.

ياشا: وەرسىت كردىن، باپىرە. (باۋىشكىك دەدا) خۆزگە تو لىنگتلى پادەكىشى.

فيرس: بەخوا گۆلکى! (لەبەر خۆيەوه دەبۈللىنى) تەرفىيمەف و لوبۇف ئەندىرىيەقنا سەرەتا لە سالۇنەكە و پاشتىريش لە ژۇورى ميوانەكان سەما دەكەن.

لوبۇف ئەندىرىيەقنا: مىرسى، من تۆزىك بۆي دادەنىشىم... (دادەنىشى) ماندوو بۇوم.

ئانيا دېتە ژۇورەوه

هاوار دهکات: "براقو، براقو شارلۆته ئىقانەقنا!"

دونياشا (ويستەيەكى بۆ دهکات تا دەمۇقاوى بۆدرە بکات):
خانمەكمان دەستورى پى داوم سەما بکەم دەلى پىاوهكان
زۇرن و خانمەكان كەمن- منىش سەرم سوور دەخوات كە
سەما دەكەم، دلەكتىم پى دەكەويت، فيرس نىكەلايەقىچ،
تۈزىك لەمەو پېشىش كارمەندىكى پۇستە قىسىمەكى واى پى
گوتە خەرىك بۇوەناسەم بۇھستى.
مۆسىقاكە كەمىك خاموش دەبىت

فيرس: باشه چى پى گوتىت؟

دونياشا: گوتى دونياشا تو دەلىت گولىت.

ياشا (بەدم باۋىشكەوە): ج كالفارمەيەك.. (دەچىتە دەرەوە)
دونياشا: گوتى تو دەلىت گولىت... منىش كچىكى هەست
ناسكە حەزم لىتىه گۈيم لە قىسى شىرىن و ناسك بىت.
فيرس: بەخوا تو ئاكامت باش نابىت.

پېيخدەف دىتە زۇرلى

پېيخدەف: ئىوه، ئەقدەتىيا فيۆدەرەقنا، چاوتان من نابىنى، وەك
ئەوهى من مىرۇويەك بىم.
(ھەناسەيەك ھەلەتكىشى) ئاي، دنيا!

دونياشا: باشه ئىستا چىتان لە من دەۋى ؟

پېيخدەف: گومانى تىدا نىيە، رەنگە ئىوه ھەقتان بىت (ھەناسەيەك
ھەلەتكىشى)، بەلام بى شىك ئەگەر لە گۆشەنىڭاوه سەير
كەيت، ئەوا ئىوه، دەتوانم پىگە بەخۆم بىدەم، وا خۆم دەرىم،

فيرس: بەلى.. (بە تەوسىتكەوە) باشه وا من پۇشىتم بنووم، ئاخىر كى
لىرىھ خزمەت دهکات، كى سەرپەرشتى دهکات؟ مالەكە ھەر
بەسەرشانى منهۋىھ.

ياشا (پۇو دهکاتە لوبوق ئەندرىيەقنا): لوبوق ئەندرىيەقنا! پىگەم
بەدن تكايەكتان لى بکەم، ئەو چاكەيەم لەگەلدا بکە! ئەگەر
ئەمجارە چۈونەو بۇ پاريس بىمبەن لەگەل خوتاندا، خىرتان
دهگات. من لىرىھ بە ھىچ شىۋوھىك ناتوانم بىيىنمەوە (بەملا و
لایدا دەروانى بەدەنگىكى نزىم قىسە دەكات) پىاو باسى چى
بکات، ولاتەكە، خوتان دەبىيەن، ولاتىكى دواكە و تۈوھ،
خەلکەكەي بى بەندوابۇن، جە لەۋەش بىتاقەتى و وەرسى
لەولەو بۇھستى، ئەو خواردەنلىرى دەدرى بەكەللىكى ھىچ
نایەت، سەربارى ھەموویشى ئەم فيرسە دىت و دەچىت و
قسەي نابەجى دەكات. پىاوى چاك بن بىمبەن لەگەل خوتاندا!
پېشىك دىتە زۇورەوە.

پېشىك: بۆم ھەيە بۇ قالسىك بانگتان كەم.. خانمە بى ھاوتاكە..
(لوبوق ئەندرىيەقنا لەكەلەيدا دەرۋا) خانمە تەلىيسمائىيەكەم...
بەخوا سەد و ھەشتا رېبايىكتان ھەر لى دەسەندىم...
دەيىسەندىم.. (سەما دەكەن) سەد و ھەشتا رېبل...
دەچنە سالۇنەكە

ياشا (بە دەنگىكى نزىم كۆرانى دەلىت): " ئاخۇ تو لە ھەزىنى گىانم
دەگەي..."
لە سالۇنەكە زەلامىك بە شەپقەيەكى سايىندەرىيەوە و بە
پانتۆلىكى خانە خانەو دەست دەجۈولىنى و باز دەدات، يەكىك

پیخودهف (به زویرییه‌وه): من هه‌رجییه‌ک بکه، کارکردن بیت یان ناخواردن، یان بیلیارد یاریکردن، ته‌نیا ئه‌وانه بؤیان هه‌یه لیی بکولنه‌وه که توانای تیگه‌یشتیان هه‌یه و به‌ته‌من.

شاریا: تو ریگه به‌خوت دهدیت وا قسه له‌گه‌ل مندا بکه‌یت! (هه‌لدچی) تو هینده چاوقايمیت؟ ده‌ته‌وئی بلییت که من هیچ تی ناگه‌م؟ ئاده‌ی ون به له‌م ناوه! هه‌ر ئیستا!

پیخودهف (دهترسی): تکاتان لی ده‌که‌م به شیوه‌یه‌کی ئوسولی قسه‌کانتان ده‌بربن.

شاریا (چی تر خوی پی ناگیری): هه‌ر ئیستاکه ون به له به‌رچاوم! برق!

پیخودهف به‌رهو ده‌رگه‌که ده‌روات و ڤاریاش به دوايدا تو بیست و دوو نه‌گبته‌تی ملت بشکینه! نامه‌وئی چاوم پیت بکه‌ویته‌وه!

پیخودهف ده‌چیته ده‌رهو له‌دیو ده‌رگه‌که‌وه ده‌نگی دیت: "من شکاتتان لی ده‌که‌م ئه‌ها، ئه‌وه ده‌گه‌ریته‌وه؟ (گوچانه‌که‌ی فیرس، که لای ده‌رگه‌که‌وه دای نابوو، ده‌گرئ به ده‌ستییه‌وه) وهره.. ئاده‌ی وهره.. پیشانت ده‌دم... دیت یان نا؟ دیت؟ ده‌بگره ها (گوچانه‌که را‌ده‌وه‌شینی).

له‌م کاته‌دا له‌پاخین دیت‌هه ژووره‌وه.
له‌پاخین: زۆر سوپاستان ده‌که‌م.

شاریا (به توره‌یی و که‌میکیش به‌گالت‌وه): ببورن!
له‌پاخین: قهیدی نییه، کوئیک سوپاسی میوان‌دؤستییه‌که‌تان ده‌که‌م.

دوای لیبورو دنیش ده‌که‌م بق قسه له رووییه‌که‌م، به جاریک منتان خستووه‌ته باری ده‌روونه‌وه^(۲۳). من له چاره‌نوسی خوم ئاگه‌دارم که هه‌موو پوزیک نه‌گبته‌تییه‌کم لی روو ده‌دات و من ده‌میکه له‌گه‌ل ئه‌مه‌دا راهاتووم، بؤیه من به زه‌ده‌خنه‌وه ده‌روانمه چاره‌نوسی خوم. ئیوه به‌لینستان به‌من دا، هه‌رچه‌ندیشه من...

دونیاشا: تکاتان لی ده‌که‌م با دواتر قسه بکه‌ین، به‌لام ئیستا وازم لی بینه ته‌نیا بم، من خه‌وه ده‌بینم. (خوی باوه‌شین ده‌کات)

پیخودهف: من هه‌موو پوزیک نه‌گبته‌تییه‌ک ریم پی ده‌گرئ به‌لام من، ریگه به خوم ده‌دم که وای ده‌بریم: هه‌ر بزه ده‌مگرئ، بگره پیش ده‌که‌نم.

شاریا له سالونه‌که‌وه دیت‌هه ژووری

شاریا: سیمۇن ئه‌وه تو تا ئیستا نه‌ریش‌تتوویت؟ به‌راستی تو کابرايیه‌کی مانای ریزت لا نییه (روو ده‌کاته دونیاشا) توش لیره مه‌مینه. (دیسانه‌وه به پیخودهف) تو خه‌ریکی بیلیاردکردنیت و داری بیلیاردکه‌شت شکاندووه، واش به ژووری میوانه‌که‌دا دیت و ده‌چیت وهک بلییت توش میوان بیت.

پیخودهف: ئیوه، بشبورون که وا خوم ده‌ده‌بریم، به‌لام بؤتان نییه له من بپیچنے‌وه.

شاریا: من لیپیچینه‌وه‌ت له‌گه‌لدا ناگه‌م، من قسه‌ت له‌گه‌لدا ده‌که‌م، تو ته‌نیا ئه‌وه ده‌زانی له‌م لایه‌وه بچیته ئه‌ولا، به‌لام ئه‌وهی پیویسته خه‌ریکی بیت نایکه‌یت. به ناو کارمه‌ندی کونتورمان راگرتووه، به‌لام کەس نازانی بق‌چ شتیک.

گایهف (هیچ و هلامی ناداتهوه، تهنيا دهست را دهوهشینی): (به دهم
کريانهوه به فيرس دهلى) ها بىگره ئوه ماسيي كيرچه.. ئەمۇق
من هيچم نەخواردۇوه.. ئاي كە خەمم خوارد!
دهرگەي ژورى بىلياردهكە كراوتهوه، دهنگى ياشا دىتە گۈئى
دهلى: "حەوت و ھەزدە!" دەمۇچاوى گایهف دەگۆرپىت، چىي تر
ناڭرى.
من زور ماندووم، فيرس، جلهكانم بۇ ئامادە بکە با خۆم بگۈرمىم
(به ناو سالۇنەكەدا دەچىتە ژورەكەي خۆى، فيرسىش دواي
دەكەۋىت).

پىشىك: باشه چى رووى دا لە ھەراجەكە؟ باسى بکە بۇمان!
لوبۇق ئەندىرىتىھىنا: باخچەي گىلاسەكە فروشرا؟

لەپاخىن: فروشرا.

لوبۇق ئەندىرىتىھىنا: كى كرى؟
لەپاخىن: من كېرىم.

بىيەنگىيەك

لوبۇق ئەندىرىتىھىنا لە ۋىر بارى خەفتەدا نەھىيە، ئەگەر ئەو
كورسييە نەبىي كە دەستى پىوه گرتۇوه دەرمىتە سەر زەھىيەكە.
ۋاريا كليلەكان لە ناوقەدى خۆى دەكتاتەوه و فريي دەداتە سەر
زەھىيەكە و دەچىتە دەرەوه.

من كېرىم! بەس تكايە. چاودىرى بکەن بەرىزان، من سەرم گىز
دەخوات، قىسم بۇ ناكىرىت.. (پى دەكەنى) ئىيمە چووبىن بۇ
ھەراجەكە، دىريگانەف پىش ئىيمە لەۋى بۇو. لىۋىنيد ئەندىرىتىچ
ھەر پازدە ھەزارى پى بۇو. ھەرجى دىريگانەقىشە لە سەرروو

شاريا: شايانى سوپاس نىيە. (دۇور دەكەۋىتەوه، دوايى ئاوريپىك
دەداتەوه و بەدەنگىيەكى نىيانهوه دەپرسى) خۆ بەرتان نەكەوت.

لەپاخىن: هىچ نەبوو. ھەرجەندە دەزانم سەرم باش ھەلدەتۆقى.
چەند دەنگىيەك لە سالۇنەكەوه دىت: "لەپاخىن گەيشتۇوه! ئەوه
يەرمۇلائى ئەلكسىيچە".

پىشىك: خۆى بىت، خۆى نەبىت... (لەگەل لەپاخىندا ئەملا و لاي
يەكتىرى ماچ دەكەن) كەسە شىرىنەكەم، بۇنى كۆنیاكتلى
دىت، ئىيمەش لىرە ھەر لە كەيفدابىن.
لوبۇق ئەندىرىتىھىنا دىتە ژۇورى

لوبۇق ئەندىرىتىھىنا: ئەوه ئىيۇن يەرمۇلائى ئەلكسىيچ؟ بۇ ھېنەتان پى
چوو؟ ئەى ليۋىنيد كوا؟

لەپاخىن: ليۋىنيد ئەندىرىتىچ لەگەل مندا ھاتەوه، وا بەرىۋەيە...
لوبۇق ئەندىرىتىھىنا (به نىگەرانىيەوه): ئى چى بۇو؟ ھەراجەكە بۇو؟ دە
قسە بکەن!

لەپاخىن (به پەشۆكانەوه، لە ترسى ئەوهى نەبا دلخۆشىيەكەي خۆى
بخاتە بۇو): ھەراجەكە كاڭىزمىر چوار تەواو بۇو. ئىيمە لە
شەمەندەفەرەكە دوا كەوتىن.. ناچار تا نۇ و نىيو چاودەرىيماڭ كرد
(ھەناسەيەكى قوول ھەلدەكىيىشى) ئاي، سەرم تۆزىكە كېز
دەخوات.

گایهف دىتە ژۇورى بەدەستى راستى شتەكانى ھەلگرتۇوه كە
كېرىونى، بەدەستى چەپى فرمىسەكانى دەسپىتەوه.

لوبۇق ئەندىرىتىھىنا: ليۋىن يا چىيە؟ دە قسە بکە ليۋىنيا؟ (ئۆقرەھىلى
بىراوه و دەگرى) دە خىراكە بۇ راي خوا قسە بکە...

و هرن ته ماشا کەن چۆن يەرمۇلاي لەپاخين بە تەور دەكەۋىتە
كىيانى باخچەي گىلاسەكە، چۆن درەختەكان لالۇپال دەكەونە
سەر زھوى. لېرە داچەي لى دروست دەكەين، كورەزانمان و
كورەكانى ئەوانىش ژيانىكى نوئى دەبىنن.. ئادەي مۆسىقا
بىزەن!

مۆسىقا لى دەرى، لوپۇق ئەندىرىيەقنا رۇنىشتۇوهتە سەر
كورسىيەكە و بە كۈل دەگرى
(بە سەرزەنلىق) باشە بۆ، بۆ گوپىتان لى نەگىرم؟ كەساسە
دلباشەكەم، تازە روپىشت (فرمىسىك دەزىتە چاوى) خۆزگە
ھەموو شتىك زوو بە سەر دەچوو، خۆزگە تا زووه ئەم ژيانە
پەست و ناحەزەمان دەگۇردا.

پىشىك (قوڭى دەگرى و بە دەنگىكى نزم پىيى دەلى): دەگرى.. با ئىمە
بچىنە سالۇنەكە.. با وازى لى بىزىن بە تەنيا بىت.. با بىرۇن
(قوڭى دەگرىت و دەچنە سالۇنەكە)

لەپاخين: ئەو چىيە؟ مۆسىقا با دەنگى زولالىت بىرژىتە گويمانەوە. با
ھەموو شت بە دەلى خۆم بىت! (بە لاقرىتىيە) خاونەن مولىكى
نوئى، خاونەن باخچەي گىلاسەكە رەوت دەكات! (بى ئەوھى
مەبەستى بىت خۆى دەدات لە مىزىك، ھىندهى نامىنى
مۆمدانەكە بخاتە خوارى) توانام ھەيە پارەي ھەموو شتىك
بىدم! (لەگەل پىشىكدا دەچىتە دەرەوە)

ئائىيا: دايە، دايە گيان ئەو دەگرىت؟ دايىكە مىھەربانەكەم، دايىكە
دلباشەكەم، دايىكە بىيھاوتاکەم، من تۆم خوش دەويت، من تۆم لا
پىرۇزە. باخچەي گىلاسەكە فرۇشراوە، چىي تر ھى ئىمە نىيە،

قەرزەكەوە يەكسەر سى ھەزارى تىريشى دا پىيى. كە بىنیم كار
واى لى ھات من يەكسەر چەل ھەزارم پېشىنیاز كرد، ئەو چەل و
پېنجى دا، من كىرمە بە پەنجا و پېنج. بە كورتىيەكەي ئەو پېنج
پېنج زىيادى دەكىرد من دە دە. ئىتىر تەواو بۇو. لە سەرروو
قەرزەكەوە من نەوەد ھەزارم دا و لەسەر من وەستايىھە. ئىستا
باخچەي گىلاسەكە ھى منه! ھى من! (قاقا لى دەدات) خوايە
كىيان، باخچەي گىلاسەكە ھى خۆمە! پىم بلىن من سەرخوشىم،
بلىن شىت بۇوى، بلىن خەوە و دەبىيەن... (پى دەدا بە
زەھوبىيەكەدا) بەلام پىم پى مەكەنن! خۆزگە باوكم و باپىرم لە
گۆرەكەيان دەھاتنە دەرەوە و ھەموو ئەوھىيان دەدى كە ڕۆوى
داوە. دەياندى چۆن يەرمۇلائەر كۆزەكەي كورىيان، يەرمۇلائە
نەخويىندەوارەكەيان، كە زستان بە پىيى پەتى دەسۈرۈپايدە، ئەو
يەرمۇلائە ئەمرىق مولىكى كېپىو، مولىكى كە لە ھەموو جىهاندا
لەوە قەشەنگتر نىيە. من ئەو مولىكەم كې كە باوكم و باپىرم
تىيىدا كۆليلە بۇون، رېكىيەيان نەدەدرا بچەنە چىشتىخانەكەشى.
نەخىر و ديارە من نۇوستۇوم ئەمە ھەموو خەوە دەبىيەن...
ئەمە بەرى خەياللە و تارىكى نادىيارىيەتى داي پۇشىيەوە..
(كلىلەكان ھەلدەگرىتە و بىزەيەكى نىيان دەنىشىتە سەر ڕۆوى)
كلىلەكانى فرى دايە سەر زەھوبىيەكە.. دەھىۋى پېشانى بىدات كە
چىي تر خاونەن مال و كلىلە دەستى ئەم شوينە نىيە. (زىنگە لە
كلىلەكانەوە دەھىنەت) چۆنلى دەۋى با وابى.

دىتە گوئى چۆن ئۆركىيەتەكە خۆيان ئامادە دەكەن
مۆسىقا زەنان ئادەي مۆسىقا بىزەن، با گويم لېتان بىت. ھەموو

پاسته، ئەوە راستە، بەلام دايە گيان تۆ مەگرى، ھەمۇو ژيان لە بەردهمى تۆدایە، تۆ گيانە پاک و پىچاكييەكەت ماوه! با بىرۋىن پوھەكەم، با بىرۋىن لىرە كەسەكەم!.. ئىمە باخچەيەكى تر بنىات دەنلىين، لەمە قەشەنگەر بىت و وا دەكەين خۆشىيەكى قوولۇ و ئارام گيانت بتەنى، ھەروھك خۆرى دەمەو ئىوارە، ئەو ساتە زەردىخەنە دەگەرىتەوە سەر لىيۇھكانت دايە گيان! دەبا بىرۋىن.. گيانە شىرىنەكەم!

پەرده دادەرىتەوە

پەردهي چوارەم

ھەمان دىكۆرى پەردهي يەكەم، پەردهي پەنجەرەكان و تابلوى دیوارەكان نەماون، ئەو موبىليا كەمەش كە ماوەتەوە لە سووچىكدا كۆ كراونەتەوە، وەك بلىيى بۆ فرۇشتىن ئاماھە كرابىن. ھەستى چۆلى بەسەر دىيمەنەكەدا زالە. لە نزىك دەرگەي دەرەوە و لە قۇولايى تەختى شانۆكەدا چەند جانتا و بوخچەيەكى سەھەر و شتى لەو بابەتە دانراون. دەرگەكەي لاي چەپەوە كراوەيە و لەۋىوە دەنگى ئانىا و ۋارىيا دەبىستەرىت. لەپاخىن وەستاواھ و چاوهرى دەكەت. ياشا سىنىيەكى بەدەستەوەيە كە پەرداخى شەمپانىيائى لەسەرە. يېپىخۇدەف لە ھۆلەكەدا خەريكە كارتۆنېك دەپىچىتەوە. لە پشتەوەي شانۆكەوە غەلبەغەلبە. ئەوە مسىكىنەكانن ھاتۇن بۆ خواحافىزى. دەنگى گايىف دىتە گوئى: سۈپاس براينە، سۈپاستان دەكەين".

ياشا: رەشە خەلکەكە ھاتۇن بۆ مائۇاىيى، من، يەرمۇلاي ئەلكسىيچ، لەسەر ئەو رايەم كە خەلکەكە دىيان باشە، بەلام تواناي تىگەيشتنىان كەمە.

غەلبەغەلبەكە كەم دەبىتەوە. لوپۇق ئەندىرىيەقنا و گايىف لە دالانەكەوە دىينە ژۇورەوە. لوپۇق ئەندىرىيەقنا چى تر ناگرى، بەلام رەنگى پەريوھ و دەمۇقاوى دەلەر زىت، قىسى بۆ ناكىت.

گايىف: تۆ چۈويت جىزانەكەي خۆتت دانى، لوبىا، وا نابىت! كەس شتى واناكتا!

لوبوق ئەندىرىيەقنا: نەمتوانى وا نەكەم! نەمتوانى!

ھەردووكيان دەچنە دەرەوە

لەپاخىن (بەدواياندا ۋووه دەركەكە ھاوار دەكتات): دە فەرمۇن،

تکاتان لى دەكەم! با پەرداخىكى مالئاوايى پىكەوە ھەلدەين. لە

شار بىرم نەكەوتەوە بىكىرم، لېرەش لە ويستىگەكە ھەرىيەك

شۇوشام دەست كەوت، دە فەرمۇن توخوا!

بىدەنگىيەك

چىيە بەرىزان؟ ئارەزوتان نىيە؟ (لە دەركەكە دوور دەكەوتەوە)

بىزازىيايە واي لى دىت، نەمدەكىرى. مادامەكى واي لى ھات

خۆشم ناخۆمەوە.

ياشا بە ئاكاوه سىنييەكە دەخاتە سەر مىزەكە

دە هىچ نەبى تۆ بخۆرەوە ياشا.

ياشا: لە تەندروستىي ئۇغرىكەران! بە خۆشىي ئەوانەيى ماونەتەوە!

(پەرداخەكە دەخواتەوە). ئەم شەمپانىيايە ئەسلى نىيە، بە

دىلىيابىيەوە پىتان دەلىم.

لەپاخىن: شۇوشەي ھەشت رۆبل كەوتۇوە.

بىدەنگىيەك

ساردىيەكەي ئىرە لەودا نىيە!

ياشا: ئەمۇ مالەكەمان گەرم نەكىدووە، وتمان خۆ ھەر دەرۆين. (پى

دەكەنى)

لەپاخىن: چىيە مەسىلە؟

ياشا: ھىچ ھەر ئەوەيى مەزاجم كۆكە.

لەپاخىن: وا مانگى دەيە، كەچى دىنيا ھەتاو و ئارامە، دەلىيى ھاوينە.

مالى بىناكىردنە (سەيرىكى سەعاتەكەي دەستى و سەيرىكى

دەركەكە دەكتات) بەرىزىنە، لە يادتان نەچىت، تەنيا چل و شەش

دەقىقەي ماوه بۆ شەمەندەفەرەكە! واتە بىست دەقىقەي تر

دەبى بىكەونە رى بۆ ويستىگەكە. دەستوېرد بىكەن.

تەرفىمەف بە پاللۇئىكەوە لە حەوشەوە دىتە ژۇورى.

تەرفىمەف: وابزانم ئىتر كاتى ئەوھىي بىكەوينە رى. ولاخەكان ئامادە

كراون. مەگەر شەيتان بىزانىت كەلۈشەكانم (٢٤) لە كۆين. ون

بۇون (لە ناو دەركەكەوە ھاوار دەكتات) ئانىا، كەلۈشەكانم دىار

نىن! بۇم نادۇزىرىنەوە!

لەپاخىن: من دەبى بچم بۆ خاركەف، بە ھەمان شەمەندەفەرەكەي ئىيۇ

دەرۇق. زستان لە خاركەف دەبەمە سەر. ئەم ماوهىي لەگەل

ئىيۇدا سەرقال بۇوم، بەلام ئەم بىكارييە ئازارى كىيانم دەدات.

بىكاري بۆ من نەھاتووە، نازانم دەستەكانم چى لى بىكەم، بەملا

و لامدا شۇرۇ دەبنەوە وەك بلىيى دەستى خۆم نەبن.

تەرفىمەف: ئىيمە ئىستا دەكەوينە رى، ئىيۇدش دەكەرپىنەوە سەر كارە

بە سووودەكەي خۆتان.

لەپاخىن: دە پەرداخىكە ھەلدە.

تەرفىمەف: نامەۋى.

لەپاخىن: كەواتە ئىستا بەرە مۆسکۆ دەكەوتە رى.

تەرفىمەف: بەلى، لە شار مالئاوايىيان لى دەكەم، خۆشم سبەينى

دەچم بۆ مۆسکۆ.

لەپاخىن: وا يە.. ئەي چۆن.. پروفېسۈرەكان دەستىيان لە دەرس وتنەوە

هه لگرتووه، چاوهريين كهى تۆ دەگەيت!

ترەفيەف: تۆ كارت بەوهوه نىيە.

لېپاخىن: ئەرى بەراست چەند سالە لە زانكۆ دەخويىنى؟

ترەفيەف: هىچ نەبى شتىكى تازە بىزىزەرەوە، ئەمەيان كۆن و بى تامە. (بەدواى كەلۈشەكانىدا دەگەپى) دەزانى چى، رەنگە من و تۆ چى تر چاومان بەيەك نەكەۋىتەوە، جا پىكەم بىدە لە برى مالئاوايى ئامۇڭارىيەكت بىكەم! ئەو خۇوه قۆرەت واز لى بىنە: دەست راوهشىنى. جەڭ لەوش داچە دروستكردن و چاوهپى ئەوه بىكەيت كە خاوهن داچەكان بىنە جووتىيار، ئەمەشيان ھەر دەستراوهشان و پەلكوتانىكە.. سەربارى ھەمو شتىكىش من تۆم خۆش دەوى. تۆ پەنجەكانت بارىك و ناسكەن وەك پەنجەمى ھونەرمەندىك، تۆ روحىشت تەنك و ناسكە... .

لېپاخىن (باوهشى پىدا دەكا): خوات لەگەل ئەزىزم، سوپاس بۇ ھەمو شتىك. ئەگەر پارەت پىويستە بۇ رېكە دەتوانى لە منى قەرز كەيت.

ترەفيەف: پارەم بۇ چىيە؟ پىويست ناكات.

لېپاخىن: ئاخر دەزانم كە پىتان نىيە!

ترەفيەف: پىيمە. سوپاستان دەكەم. من پارەيى وەركىيەنام وەرگرتووه، ئەوهتا لە گىرفانىدا (بە نىگەرانىيەوە) بەلام كەلۈشەكانىم دىيار نىن.

شاريا (لە ژورەكەي ترهوە): ها بىگرن ئەوه شتە پىسەكانتانە!

(جووتى كەلۈشى لاستىك فرى دەداتە سەر شانۆكە)

ترەفيەف: ۋارىيا بۇ وا تۇرۇن؟ ئەمم.. ئەوانە كەلۇشى من نىن.

لېپاخىن: ئەم بەهارە ھەزار ھېكتارم بەخەشخاش چاند، چل ھەزارى سافم لى دەست كەوت، جا بىتىنييا يە ج دىيمەنیك بۇو كاتىك خەشخاشەكانم گولىيان كردىبوو! جا من بۇت باس دەكەم كە چل ھەزارم دەست كەوتتۇوه، بۆيە دەمەوى قەرزەت بەدەمى چونكە لە دەستمدا ھەيە و دەتوانم، ئىتىر بۇ شەقى تى ھەلددەيت؟ من كابرايەكى سادە و جووتىيارم.. ھەموويم لە دىلسافىيە.

ترەفيەف: تۆ باوكت جووتىيار بۇو-منىش باوكم ئەجزاخانى ھەبۇو. لەمەشەوە ھىچ ئاكامىك ھەلناھىنجرى.

لېپاخىن جزدانەكەي دەردەھىنلىنى واز بىنە.. لىتى گەرى. تۆ حەز دەكەيت دوو سەد ھەزارىشم بىدەرى، من لىت وەرنىڭرم. من كابرايەكى سەربەستم، ھەموو ئەو شتانەش كە لاي ئىيە، بە دەولەمەند و ھەزارتانا وە، ھىنندە پىر بەھان، ھىنندە سەرە دەرىزىيەك دەسى لەلتىان نىيە بەسەر مندا و وەك پۇوشىيەكى دەم با وان بەلامەوە. من بېبى ئىيە كارى خۆم مەيسەر دەكەم، من دەتوانم بېباڭ بەلاتاندا بېرۇم، من گىانم پىر لە شانازى و ھىزىز. مەرقا يەتى بەرە لەلۇتكەي راستى كەوتتۇوهتە پى، بەرە بەرەزتىن ترقىكى بەختىيارى كە لەسەر زھوئى كارى كردهنى بىت، منىش لە پىزەكانى پىشەوھى ئەو كاروانەدام.

لېپاخىن: جا دەگەيتە مەنزىلگە؟

ترەفيەف: ھەر دەكەم.

بىندەنگىيەك

پهنتیاکیه فیچ، تکایه بپرسه بزانه فیرسیان گهیاندووته
خهستهخانه.

یاشا (به زویرییه وه): من ئەم بھیانییه به ئیگورم گوت که بیبات. ئیتر
بۇ دەبى دە جارى تر پرسیار بکریت!

پییخۆدەف: فیرسی بھسالاچوو، بھبۇچۇونى يەكلاڭەرەوەی من،
بەكەلکى چاڭىرىن نەماوه، كاتى ئەوهى هاتووه بگویزىتەوە لاي
باپيرانى. منىش له راستىدا ئېرەبىي پى دەبەم (جانتاكە
دەخاتە سەر كارتۇنى شەپقەيەك و دەپلەيشىنیتەوە) فەرمۇو
دىسانەوە، خۆم زانيم شتىك ھەر دەبى روو بىدات (دەچىتە
دەرەوە)

یاشا (به گالتە پىنگىنەكەوە): بىست و دوو نەگبەتى...

ۋارىيا (لە وديو درگەكەوە): فیرسیان بىردووه بۇ خەستەخانە؟
ئانىيا: بىردوويانە.

ۋارىيا: ئى بۇ نامەيەكىان بۇ دوكىرەك نەبرىووه؟

ئانىيا: دە ئەبى يەكىك بىتىرىن پېيان بگاتەوە.. (دەچىتە دەرەوە)

ۋارىيا (لە ژورەكە تەننېشىتەوە): ياشا لە كوبىيە؟ پىي باڭىن كە دايىكى
هاتووه خواحافىزىيلى بکات

یاشا (دەستىك رادەتكىنى): ئىتەر خۆپىا وەرس دەكەن.
دونياشا ھەموو كاتەكە سەرقالى بە دەورى شتەكاندا؛ ئىستا
كە ياشا بە تەننېا، لىيى نزىك دەبىتەوە.

دونياشا: ياشا هيچ نەبوا يەھەر چاۋىكتان ھەلبىريا يەھەلما. وا
سەھەر دەكەن... من بە جى دەھەلەن
(دەست دەكات بەگریان و باوهش دەكات بە ملىدا).

دەگەم، خۆئەگەرنا ئەوا رېگە پېشانى خەلکى تر دەدەم چۈن
بىگەن.

لەپاخىن: دە باشە بە دوعا ئەزىزم. كاتى رېيشتنە. من و تو لاف لى
دەدەن بەسەر يەكتريدا، بەلام ژيان رەوتى خۆى ھەر دەكات.
من كە ماوەيەكى زۆر، بى ماندووبۇون كار دەكەم، ئەو كاتە
چاكتىر بىرەم بۇ دەكىرەتەوە، وامەزەنە دەكەم، كە لەگەل
كاركىردىدا ھۆى بۇونى خۆيىشم لا ئاشكرا تەرىتەت. بەلام، برام
چەندن ئەوانەي، لە ۋوسيادا ھەن، بەلام كەسىك نازانى
مەبەست لە بۇونيان چىيە؟ بەھەر حال، جوغۇزنى مەسەلەكە
لەمەدا نىيە. لىيى گەرئى. دەلەن لىيۇنىد ئەندىرىتىج لە بانك كارى
دەست كەوتۇوه، سالى شەش ھەزار مۇوچە كەيەتى... بەلام
بەخوا زۇر ئۆقرە ناڭرى، زۇر تەمەلە..

ئانىيا (لە ناو دەركەكەوە): دايىكم تكأتان لى دەكات، تا ئەو لېرەي
دارەكان نەبرىنەوە.

ترەھىمەف: راست دەكات، تۆ بلېتى بەشى ئەوهش ئاكارى جوانتان لا
نەماپىي.. (لە دالانكەوە دەچىتە دەرەوە)

لەپاخىن: راست دەكەيت.. ھەر ئىستا پېيان دەلەم... (لە دوای
ترەھىمەفەوە دەچىتە دەرەيى)

ئانىيا: فیرسیان بىر دۇ خەستەخانە؟

یاشا: من ئەم بھیانییه پىم گوتىن كە بىبەن. دەبى بىردىتىيان.

ئانىيا (بە پییخۆدەف دەلېت كە بە سالۇنەكەدا تى دەپەرئى): سىمۇن

بریسکه^يان دیت، تو دلت شاده؟ زور؟

ئانيا: زور! ژیانیکى نوئى دهست پى دهکات، دايە گیان!

گایف (بە خۆشىيەوە): ھەر بەراستىش، ئىستا ھەموو شىتىك باشە. پىش فرۇشتى باخچە كىلاسەكە ھەموومان لە دلەراوکى و خەفتدا بۈوىن، كە مەسىلەكەش يەكلا بۈوهە و ئىتر چار نەما، ھەموومان ئارام بۈوينەوە و بگەز مەزاچىشمان باشتىر بۇو... من ئىستا كارمەندى بانكم.. پىاۋى دارايىم... زەردەكە لە ناوهراستدا، توش لوبىا، سەربارى ھەموو شىتىك باشتىر دەنويىنى. گومانى تىدا نىيە.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئەوەيان راستە مىشكەم ھېۋىرلىرى بۈوهەوە.
شەپقە و پالتوکە دەدەنە دەست

نووستىيشم باشتىر بۇوە. ياشا شتەكانم بېنه دەرەوە. ئىتر كاتى خۆيەتى. (بە ئانا دەلىت) كىژە نازدارەكەم.. بەم زۇوانە بېيەك شاد دەبىنەوە.. من دەچم بۇ پارىس و بەو پارەيە دەزىم كە نەنكەكەي يارەسالاقلەت ناردىبوى بۇ كەرىنى مولكەكە- خوا نەنەمان بۇ بەيىلىت! - ھەرچەندە ئەو پارەيە بەشى ماۋەيەكى زور ناكات.

ئانيا: دايە تو زۇو بەزوو دەگەرېتىوە.. وانىيە دايە؟ منىش خۆم ئاماڭ دەكەم و تاقىكىرىنى دەنە كىمنازيا^(۲۶) دەدەم و دواى ئەوە دەست بەكار دەكەم و يارمەتىت دەدەم. ئىنجا پىكەوە كتىبى جۇراوجۇر دەخويىنەوە، دايە گیان، ئەوساش جىهانىكى نوئى سىحرابى لە بەردىمماندا خۆى دەنويىنى (خۆى بىدارى دەبىنى) دايە گیان بىتىتەوە...

ياشا: گريانى بۇ چىيە؟ (شەمپانىا دەخواتەوە) شەش رۆژى تر من دىسانەوە لە پارىسم. سبەينى سوارى شەمەندەفەرى خىرا دەبىن و بۇى دەردىچىن، ئىتر تۆزىشمان نابىين. خۇشم باوھە ناكەم. (قىيىل لە فرنس)^(۲۵) من لىرە ھەلناكەم، ئىرەم بەدل نىيە... ناتوانم لىرە بىزىم، چار نىيە. تىرم خواردووە لەم نەفامىيە ئىرە، چى تر بۆم قبۇول ناكريت (شەمپانىا دەخواتەوە) بۇچى دەگرىن؟ ئەگەر بتانەۋى رەفتارتان جوان بىت ئەوا پىيوىست ناكات بگرىن.

دونياشا (دەمچاوى خۆى بۆدرە دەكات و لە ئاوىنەكەدا سەيرى خۆى دەكات): لە پارىسەوە نامەم بۇ بنىرن. ياشا من ئىوەم خوش ويستووە! من گىاندارىكى دلناسىم، ياشا!

ياشا: وا بەرەو ئىرە دىن (خۆى لاي جانتاكانەوە خەرىك دەكات و لەبەر خۆيەوە گۆرانى دەلىت).

لوبۇق ئەندىرىيەقنا، گایف، ئانيا و شارلۇقە ئىقانەقنا بىنە ژوورەوە

گایف: وا چاكە بە رى كەوين. كاتمان ھىنندە نەماوە (سەيرى ياشا دەكات) ئەو بۇنى ماسىيە لە كى دىت!

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: با دە دەقىقە ئى تر سوارى عەرەبانەكە بىن و بىرۇين... (چاوىك بە ژوورەكەدا دەگەرېتى). بە دوعا مالە دلگىرەكەم، بە دوعا باپىرە گیان. زستان بەسەر دەچى و بەھار دىت و تو نامىيىت، دەتەپەخىن. ئائى ئەم دىوارانە چەند بەسەرھاتىان دىوه! (ماچىكى گەرمى كچەكەي دەكات) سەروممالەكەم ھەموو گىانت دەرەووشىتىتەوە، چاوهكانت

گایه‌ف: هه‌بی و نه‌بی قه‌رزنان ده‌ویت؟ بامن خوم لهم به‌لایه لاده‌م..
ده‌رقم.. (ده‌رواته ده‌ره‌وه)

پیشیک (به لویوف ئەندريیه‌فنا): خانمه قه‌شنه‌نگه‌که‌مان.. جه‌نابتان
ده‌میکه دیار نه‌بوون (ئینجا به له‌پاخین ده‌لی) تو لیره‌یت...
شادم به بینینت... تو خاون هززیکی زه‌بندی... فه‌رموو...
پاره‌که‌تان.... (پاره‌که ده‌داته ده‌ست له‌پاخین) ئوه چوار سه‌د
رۆبل.. هیشتا هه‌شت سه‌د و چلم لاماوه.

له‌پاخین (هیچ تى ناگات و شانیک هه‌لدت‌کیزى): ده‌لی خه‌و
ده‌بینم... له کوئ په‌یدات کرد؟

پیشیک: بوه‌سته جاری، گه‌راماهه. شتیکی يه‌کجارت سه‌یر رهوی دا.
چه‌ند ئینگلیزیک هاتن بۆلام و له زه‌وییه‌که‌مدا قوره
سپییه‌کیان دوزییه‌وه.. (به لویوف ئەندريیه‌فنا ده‌لی) ئوه چوار
سه‌دیش بۆ جه‌نابتان.. خانمه دل‌فرینه‌که‌م. خانمه قه‌شنه‌نگه‌که‌م
(پاره‌که‌ی ده‌داتقى).. ئوهی ترى دوايى (ئاوا ده‌خواته‌وه) ئیستا
له ۋاڭۇنەكەدا كورېیکى لاو باسى ئوهی ده‌کرد گوايە
فه‌یله‌سوووفيکى مەزن وا ئامۇزگارىي خەلکى كردووه كه له
سەربانەوه باز بدهن... "باز بده! گوتۇرۇھتى، ھەموو مەسەلەكە
لەمەدایه. (به سەرسۈرمانەوه). جا بىرى لى بىكەنەوه! توزى
ئاوم فرياخەن!

له‌پاخین: باشه ئوه ئينگليزانه چىن و كىن؟
پیشیک: من پارچه‌یه‌ک له زه‌وییه‌که‌ی خوم بەگلەكەيەوه بۆ ماوهى
بىست و چوار سال دا بەكرى پىيان. ئیستا ده‌بى بمبەخشىن..
كاتم نىيە... ده‌بى خەلکى تر بەسەر بکەمەوه. دەچم بۆ لاي

لویوف ئەندريیه‌فنا: دېمەوه، كىژه زىپەكەم. (باوهشى پىدا دەكات)
له‌پاخین دىتتە ژورى. شارلۇتە بەدەنگىكى نزم گۇرانىيەك لەبەر
خۆيەوه دەلىتەوه

گایه‌ف: شارلۇتە دلى خۆشە، بۆ خۆى گۇرانى ده‌لى
شارلۇتە (بوخچەيەك دەگرى بە دەستەوه كە له مەندالىكى
قوماتكراو دەچىت): لايلايە... كۆرپەكەم لايلايە
دەنگى كريانى مەندالىك دىت: "وا..وا"
بىدەنگ بە، رۆلە شيرينەكەم، بىدەنگ بە كورى ئازىزم.
"وا...وا"

من هىئىنده دلّم پىت دەسسووتى! (بوخچەكە فرى دەداته‌وه ئەو
شويىنەي لىيى دانرا بولو). جا تكايە ئىيە شويىنېكىم بۆ پەيدا كەن،
من بەم شىّوه‌يە پېيم ناكىرى.

له‌پاخین: پەيداى دەكەين، شارلۇتە ئىقانەقنى، دل لە دل نەدەيت.
گایه‌ف: ھەموويان بەجىيەمان دىلەن، فارياش دەروات، له پر كەس
پىيوىستى بە ئىمە نەماوه.
شارلۇتە: من لە شار هىچ شويىنېكىم نىيە لىيى بىزىم. دەبى بېرۇم.. (لەبەر
خۆيەوه كۆرانى دەلىت).. كۆئى مەدەرى..
پیشیک دىتتە ژورى

له‌پاخین: بروانە، موجىزەسى سروشت!..
پیشیک (ھەناسەپرکىيەتى): جارى لىم گەرپىن ھەناسەم بىتتەوه
بەبەردا.. گيامن خەرپىكىوو دەرچى.. بەرپىزان.. توزىك ئاوم
بەدەنلىقى...
بەدەنلىقى...

و هک ماسى له ئاو دهرهاتو و اي، لاواز و سپى هەلگەراوه و
هەر دەگرى، كەساسە...

بىدەنگىيەك

ئىوه خوتان ئەمە باش دەزانىن، يەرمۇلاي ئەلكسىيچ، من خەوم
بەووه دەدى كە بىدەم بەشۇو بە ئىوه، بەھەمۇو شتىكىشدا
لەو دەچوو كە زن بەھىن (شتىك دەچرىپىنى بە گۆيى ئانىادا،
ئەويش بەسەر ئاماڭىيەك بۇ شارلۇتە دەكتات و ھەردووكىان
دەچنە دەرەوە)

ئەو ئىوهى خوش دەۋىت، ئىوهش ئەوتان بەدلە، كەچى نازانم،
نازانم بۇ ھەردووكىان دەلىي خوتان لە يەكترى لادەدن. تى
ناگەم!

لەپاخىن: راستان دەۋىت من خوشم تى ناگەم، مەسەلەكە ھەمۇمى
سەير دىتە بەرچاو.. خۇ ئەگەر ھېشتا كات ماوه، من ئا
ئېستاش ئامادەم.. يەكسەر ھەمۇمى دەبرىتىنەوە و تەواو-
بەلام بەخوا بەبى جەناباتان، ھەست دەكەم ناتوانم خوازىيەت
بکەم.

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئى دە زۆر چاكە. ھەمۇمى بە يەك دەقىقە تەواو
دەبىت. ھەر ئىستا بانگى دەكەم.

لەپاخىن: باشە شەمپانىاش ھەيە (سەيرىكى پەرداخەكان دەكتات) ئەوە
چىيە بەتالن، وا دىارە يەكىك خواردوونىەتەوە
ياشا دەكۆكى

ھەرچەندە ئەمەيان لە خواردىنەوە دەرچوو، لى سترادەتە

لوبۇق ئەندىرىيەقنا (گورج دەبىتەوە): ھەر زۆر چاكە. ئېمە دەچىنە

زىئىكەف، دواتر بۇ لای كەردا مۇنەف.. قەرزارى ھەمۇويانم...
(ئاو دەخواتەوە) دانىشن بەخىر.. چوارشەمە سەر دەدەمەوە..

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئېمە ئىستا دەچىن بۇ شار، سېبەينىش من لە
ھەندەرانم.

پېشىك: چىن؟ (بە نىگەرانىيەوە) بۇچى بۇ شار؟ دەلىم خوايە
مۇبىلياكلە كوان.. ئەو جانتايانە چىن.. دەى قەيناكە (بەچاوى
فرمەيىسکاوىيەوە) ھىچ نىيە... عەقل وا بە لای ئەم
ئىنگالىزانەوە... دەى چار نىيە، ھىقام بەختەورىتانە... خوا
خۆى بە ھاناتانەوە دىت - چار نىيە.. ھەمۇو شتىك لەسەر
پروى ئەم زەۋىيە رۇو لە كۆتايىيە.. (دەستى لوبۇق ئەندىرىيەقنا
ماچ دەكتات) خۇ ئەگەر ھەوالى مەرنىمان پى گېشت، ئەوا ئەم
ئەسپەي بەرچاوتان بىتەوە ياد و بلىن: "لەم دىنیايدا كەسىكى
ئاواھا ئاواها ھەبۇو ناوى سىيمىزەف - پېشىك بۇو، خوا
بەھەشتى پى رەوا بېيىنى" ... ھەواكەي ھەر زۆر خوشە...
بەلى.. (بە پەشۇكاوىيەوە دەچىتە دەرەوە، بەلام يەكسەريش
دەگەرېتىوە و لە ناو دەرگەكەدا دەھىستى و دەلىت) داشىنكاى
كچ سلاۋو ورېزى ھەبۇو بۇتان! (دەرۋات)

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: ئىستا ئىتەر دەتوانىن بە پى كەۋىن. بەلام دەرۈم و
دەلم لەلای دوو شتە: يەكەميان- نەخۇشىيەكەي فيرس.
(سەيرىكى سەعاتە دەكتات) ھېشتا پىنج دەقىقەيەكمان ماوه...

ئانىا: دايە، فيرس گەيەندراوەتە خەستەخانە. ياشَا ناردى

لوبۇق ئەندىرىيەقنا: خەمى دووهەم- ۋارىايدە، ئەو راھاتبۇو بەيانىيان
زوو لە خەو ھەلسى و دەستبەكار بىت، ئېستاش كە كارى نىيە

لېپاخىن: منىش ئىستا سەفر دەكەم بۇ خاركەف.. ئا بەم
شەمەندەفەرە. كارەكان زۆرن. لىرەش يېيختۇدەف جى دىلم..
بەكريم گرتۇوه.

قاريا: چى تىدايە!

لېپاخىن: پار ئەم كاتە بەفر دەبارى، ئەگەر لە يادتان بىت. كەچى
ئىستا ھەواكەي ئارامە و خۆرە.. تەنيا ئەوھىيە ساردە.. سى پلە
لە ژىر سفرەوھىيە.

قاريا: سەرنجم نەداوه

بىيەنگىيەك

سەربارىش گەرمەپىوهكەمان شكاوه.

بىيەنگىيەك

دەنگىك لە حەوشەكەوھ رووه دەرگەكە هاوار دەكتات:
"يرمۇلاي ئەلكسىيەق!"

لېپاخىن (وھك بلىيەت دەميك بوبىي چاوهرىي ئەو بانڭىردنە بوبىيەت):
ھەر ئىستا! (خىرا دەچىتە دەرەوھ)

قاريا لەسەر زەبىيەكە دانىيشتۇوه و سەرى ناوه بە
بوخچەيەكەوھ و بەكول دەگرى. دەرگەكە دەكىرىتەوھ، لوپۇق
ئەندرىيەقنا لەسەرخۇ دىتە ژورەوھ.

لوپۇق ئەندرىيەقنا: چىيە؟

بىيەنگىيەك

دەبىي بىرۇين.

قاريا (چى تر ناگرى، چاوى سرىپوھ): ئا دايە گيان كاتىيەتى. من

دەرەوھ.. ياشا ئادەتى. من ئىستا قاريا بانگ دەكەم... (لە
دەرگەكەوھ بانگ دەكتات) قاريا، واز لە ھەموو ئىشىيک بىنە وەرە
بۇ ئىرە، وەرە!

(لەگەل ياشا دەچنە دەرەوھ)

لېپاخىن (سەيرى سەعاتەكە دەكتات): ئاوا...
بىيەنگىيەك

لە پشت دەرگەكەوھ دەنگى پىكەنینىيکى خەفەكراو و چىپە دىت.
سەرنجام قاريا دىتە ژورەوھ.

قاريا (ماوهىيەكى زۆر لە شتەكان ورد دەبىتەوھ): سەيرە ھەرچى دەكەم
بۇم نادۇززىتەوھ...

لېپاخىن: لە چى دەگەرىن؟

قاريا: خۆم پىچامەوھ كەچى بىرم نايەتەوھ.
بىيەنگىيەك

لېپاخىن: دوايىي نيازى كويتاتە، قەرقارا مىخايىلەقنا؟

قاريا: من؟ من دەچەمە لاي خىزانى رەگالىنى. بىپارە سەرپەرشتىي
مالەكە و دارايىيان بۇ بکەم.

لېپاخىن: كامانە، ئەوانەي دىي ياشىنېق؟ دە كىلۆمەترىك لىرەوھ دوورىن
بىيەنگىيەك

وا زيان لەم مالەشدا كوتايىي هات...

قاريا (چاوه شتەكاندا دەگىرى): باشە چى لى هات، تو بلىي
خستېتىمە سندوقەكەوھ.. وايە زيان لەم مالەدا كوتايىي هات
و چى تر زيانى تىدا نابىت..

ناخوات لیيان، به خوش‌ویستییه‌کی وا پر سۆزدە سەیریان
دەکەم..

گاییف: له يادمە تەمەنم ھەر شەش سالان دەبۇو، له رېژى
سېكۈچكەی پىرۆزدا من له ناو ئەو پەنچەرەيەدا دانىشتىبۇوم و
سەيرى باوكم دەكىرد كە دەچوو بۆ كاپىسىه..

لوبق ئەندىرىيەقنا: ھەموو شەكانىنان ھېنناوه؟
لەپاخىن: لەو دەچىت ھەموو بىت (بەدەم پاڭتۇ لەبرىكىرىنەوە، بە
پىيختۇدەف دەلىت) تۆش پىيختۇدەف، بە ئاگا بە و كارەكان
بەرىكۈپىكى راپەرىنە.

پىيختۇدەف (بە دەنگىكى بەرز قىسە دەكتات): يەرمۇلاي ئەلىكى، يىچ دل
لە دل نەدەن!

لەپاخىن: ئەو دەنگت بۆ وايە?
پىيختۇدەف: ھەر ئىستا ئاوم خواردەوە، شىتىك پەريوهتە قورىگم.

ياشا (بەسووکايەتى پىتىرىنەوە): نەفامى ...

لوبق ئەندىرىيەقنا: دەى سا دەرىئىن، تاكە گىانلەبەرىكىش لېرە
نامىيىتەوە..

لەپاخىن: تا هاتنى بەھار بەئۆمىدى ديدار.
شاريا (له يەكىك لە بوخچەكانەوە چەترىك دەردەھېنىت وەك بلىي
بىھۋى لە كەسىك بىدات):

لەپاخىن خۇى وا پىشان دەدا كە له چەترەكە ترساوه
بۆ خاترى خوا، پىيويست ناكات.. من ھەرنىازى شتى وام
نەبووه.

ئەمروق فەریا دەكەم بۆ مالى رەگولىنەكان، ھەر لە
شەمەندەفەرەكە دوا نەكەۋىن..

لوبق ئەندىرىيەقنا (بەرەو دەركەكە دەروات): ئانىا خۆت لەبەر بکە!
ئانىا دېتە ژۇورەوە دواتر گاییف، ئىنجا شارلۇتە ئېقانەقنا.
گاییف پاڭتۇيەكى گەرمى لەبەردايى كە كلاۋىكى پىيوه.
خزمەتكار و بارەلگەرەكان كۆ دەبنەوە، پىيختۇدەف سەرقالە
لای شەكانەوە.

ئىستا دەتوانىن بکەۋىنە پى
ئانىا (بەدلخۇشىيەوە): دەبا بکەۋىنە پى!

گاییف: دۆستەكانم، ھاۋىرى شىرىنەكانم! من لە كاتىكدا بۆ ھەميشه
ئەم مالە جى دەھىلەم، ناتوانم خۆم بگرم و لە مائۇاپىدا ئەو
ھەستانە دەرنەبىرم كە ئىستاكە ھەموو بۇونمى لىتىوانلىق پى
كردووھ..

ئانىا (بە پارانەوەوە): دە خالە!
قارىيا: خالە گىان پىيويست ناكات!

گاییف (بە كەساسىيەوە): دۈلىتىك بۆ زەردەكە ئاوهراست.. وا
بىدەنگ بۇوم...

ترەفيمەف دېتە ژۇورەوە، ئىنجا لەپاخىن
ترەفيمەف: بەپىزان، كاتى روېيشتنە!
لەپاخىن: پىيختۇدەف پاڭتۇكەم بۆ بىنە!

لوبق ئەندىرىيەقنا: يەك دەقىقە ئىرىش دادەنىشىم. دەلىي پىشتر
ديوارەكانى ئەم مالە و بنىچەكانىم نەدېيو، ئىستاش چاوم تىر

گایف (به بی سه بورو بیوه): خوشک، خوشکه گیان...

لوبوق ئەندريیه‌قنا: ئائی باخچه نازداره کەم، باخچه دلگیره کەم، باخچه جوانه کەم! ئەی هەموو زیانم، ئەی تەمەنی لا ویتیم، مایهی بەختیاریم، خواحافیز!.. خواحافیز!

دەنگی ئانیا دیت به خوشییه وو بانگ دەکات: " دایکه!" دەنگی ترەفیمه قیش (بە خوشی و پېزیو بیوه): " ھۆ.. ھۆ!

لوبوق ئەندريیه‌قنا: وا دیین!..
دەرۇنە دەرەوە

سەر شانۆکە بەتالە. دیتە گۆئى چۆن بە کلیل هەموو دەرگە کان دادەخەن و دواتر گالیسکە کان دەبزۆن. بىدەنگی دادیت. لە و بىدەنگىيەدا، دەنگى كپى تەورە کان دیت كە دەیدەن بە درەختە کاندا، دەنگىكى غەمگىن و يەك چەشنە.

دەنگى هەنگاوی يەكىك دیت. لە دەرگەكەي لاي راستە وو فيرس دەردەكەويت. وەك هەميشه چاكەتىكى لە بەردايە لەگەل يەلگىكى سپى، جووتى پىلاۋى لە پىدايە. نەخۆشە.

فيرس (لە دەرگەكە نزىك دەكەويتە وو، دەست لە دەسکى دەرگەكە وو دەدات): داخراوە.. ديارە رۆيىشتۇون.. (لە سەر قەنە فەيەك دادەنىشى) منيان لە بىر چووه.. قەيناكە.. من جارى لېرە دادەنىشىم. ديارە لىيۇنىد ئەندرييچىش فەروه كەي لە بەر نە كىردووە

ھەر بە پاڭتۇيەكى تەنكەوە رۆيىشتۇوە (ھەناسە يەكى پەرۋاشانە ھەلدە كىيىشى) ئاگام لى نەبوو.. ئا خ بە دەست گەنچانە وو! (شىتىك دەبۈلىنى كە كەس تىيى ناگات چى دەلىت) ژيان بە سەر چوو، ھەر دەلىتى نەشىزياوم... (پادەكشى)

ترەفیمه: بەریزان با سوارى عەربانە كە بىن.. ئىتەر كاتى خۆيەتى. ئىستا شەمەندە فەرەكە دىت.

شاريا: پېتىيا ئەوە كە لۆشە كانتانە لە لاي جانتاكە وو بۇون (بە فرمىسىكە وو) چەند پىس و كۆنيشىن...

ترەفیمه (كە لۆشە كان دەكتە پىي): دەبا بىرۇن بەریزان!

گایف (تەواو شپەرزىيە و لەوە دەترىسى دەست بکاتە گريان): شەمەندە فەرەكە.. ويستىگە كە.. كروازىيەك بۆ ناودەراست، سېپىيەكەش بە دوپلىتىك بۆ سووچە كە.

لوبوق ئەندرييەقنا: با بىرۇن!

لەپاخىن: هەموو لېرەن؟ كەس لەئى نەماوە؟ (دەرگەيەكى تەنيشتى لاي چەپە و دادەخەتات) لەم ژۇورەدا شت دانراوە بۆيە دەبىت داخرىت. دەرۇن!

ئانیا: مالەكمان خواحافیز! خواحافیز ژيانى را بىرۇومان!

ترەفیمه: سلاوت لى بى ئەي ژيانى نوى! (لە گەل ئانیادا دەچنە دەرەوە)

شاريا چاۋىك بە ژۇورەكەدا دەگىرەت و لە سەرخۇ دەچىتە دەرەوە. ياشا و شارلۇتە بە سەگەكەيەوە دەچنە دەرەوە.

لەپاخىن: كەواتە مائۇاوا تا بەھار. دەرچن بەریزان.. بە هيواي ديدار!

(دەرۇن)

لوبوق ئەندرييەقنا و گایف بە جووتە ماونەتەوە. وەك ئەوەي چاۋەرىيى ئەو ساتە بۇون، دەست دەكەنە ملى يەكترى و بەكول دەگرین، بەلام ھىمنانە، نەبا كەسىكى تر گۆيى لييان بىت.

- په‌پاویز و روونکرنه‌وهکان:
- په‌رددهی یه‌که‌م:
- ۱- له ده‌که‌دا وشهی "موژیچۆک" به‌کار دیندیت که هه‌ردوو مانای پیاویکی بچکۆلە و جووتیاریکی بچکۆلە ده‌گریتەو، به‌لام به‌ردەوامبی قسەکانی لەپاخین وا ده‌ردهخات که زیاتر باس له جووتیارییه‌که‌یه، هه‌رچەندە زیانی سەختی جووتیاری وھک هاومانای پیاوه‌تیش سے‌بیر کراوه.
 - ۲- کفاس خواردنه‌وهیه‌کی باوه له رووسیادا، له چکاوهی نانی بئر دروست ده‌کریت.
 - ۳- داچە خانوویه‌که ئهوانی داران له ده‌رده‌ی شار دروستی ده‌کەن و زیاتر بۆ پشووی هاوینه پووی تى ده‌کەن.
 - ۴- که‌پیک: یه‌که‌یه‌کی پاره‌ی رووسییه و یه‌ک لە سەدی رۆبلىکه.
 - ۵- خارکەف شاریکه له ئۆکرانیا که ئەو کات بەشیک بولو له ده‌ولتی رووسیا.
 - ۶- لازنیت چاویلکه‌یه‌کی یه‌ک لاقییه که به‌دهست بەرز ده‌کریتەو و له بەرچاودا راده‌گیرئ لە برى ئەوهی له چاو کریت.
 - ۷- ده‌ردى جومگە يان بە عەربى (النقرس- داء الملوك) نەخۆشییه‌که تووشى جومگە‌کان ده‌بیت بە تايیبەت پەنجەی پى.
 - ۸- ياره‌سالاڭل شاریکه له نزیک مۆسکووه.
- په‌رددهی دووھم:
- ۹- ماندۇلین ئامېرىكى مۆسیقايە.
 - ۱۰- هینرى توماس بەکل مېژوونوو سېکى ئىنگلیزه (1821-1862) بەناوبانگترین بەرھەمى "مېژووی شارستانىتى لە ئىنگلتەرا" دايە.
 - ۱۱- دیکادىنىزم (ئەدبى دارىمان) رەوتىك يان چاکتىرا وايە بلىيەن مەزاچىكى ئەدبى بولو له سنورى نىوان سەدەي نۆزدەم و بىستەم پەيدا بولو كە نۆينەرانى ئورۇستۇركراتى ئەو رەوتە دەيانگوت گوايە هەموو شتىك بە ئەدب و ھونەريشەوە پىس بولو و مۇركى چاچنۇكى و پاره‌پەرسىتى ورده بۆرۇزاي وەرگرتۇوە. زیاتر بانگەشەي تاكەكەسىتى و قبۇوللىرىنى ئەو دىاردانەيان

من تۆزىك پاده‌کشىم... هىزىت نىيە... ئەوهى هىز بىت تىتدا نەماوه، ئاي كە تەپۆيت! (بى جوولە لىي دەكەۋىت)

دەنگىكى دوور دىتە گوئ، وھک بلىي لە ئاسمانانوھ دىت، دەنگى تەلى پچراوى ئامېرىك، خاموش و غەمگىن. بىدەنگىيەك بلاو دەبىتەوە، تەنيا دەنگىك كە بىتە گوئ دەنگى دوورى تەورەكانه كە دەيدەن لە قەدى درەختەكان.

په‌ردە داده‌درىتەوە.

Ein, zwei, drei!

۱۹- زگدوى: هەندى كەس تواناي ئەوهيان هەيە قىسە بىكەن بەبى ئەوهى دەم جىوولىين، ئەم توانايىش زۆر جار لە سىرک و پروگرامى كات بىرىنى سەر بەكار دىت و ئەگەر بەشىوهىكى باش بىرىت مایەسى سەرنجراكىشانى خەلکىيە. وشەكە لە ناچارىدا خۆم دام رىشتۇوه، چونكە هيىندە من بىزامن وشەيەكى ترمان نىيە بۆ وەسفكىرىنى ئەو جۆرە كەسانە و تواناكەيان.

۲۰- (مرۇققىكى باش بەلام مۇسىقىلازىنەكى بى كەلک!) ئەم رىستەيە لە شانۆگەرىيەكى نۇرسەرى ئەلمانى كلىمنس بىرىنتانق (۱۷۷۸-۱۸۴۲) وەركىراوه و لە دەقەكەدا بە ئەلمانى ھاتووه:

Guter Mensch, aber schlechter Musikant!

۲۱- هەمان پەرأويىزى (۱۸)

۲۲- ئەلىكسىي تەلسىتوئى شاعيرىكى رووسە، كە لە نىيوان (۱۸۱۷-۱۸۷۵) دا ژياوه. ھۆنزاوهى ئافرەتە كوناھكارەكە باسى ئەو ئافرەتە دەكتات كە مەسيح لىي خوش بۇو و داواى لە خەلکەكەش كرد كە لىي خوش بىن چونكە خۇيان كەسيان بى كوناھ نىن.

۲۳- بېيخۇددە لىرەدا دىيەۋى رۆشنېرانە قىسە بىكەت، بۆيە دەلىت: "ئىۋە مننان خستووهتە حالى دەرونونەوە" و نازانى كە قىسەكە هىچ ماناڭەكى نىيە ئەگەر نەلىت" حالىكى دەروننى سەختەوە، يان ناھەموارەوە"

پەردهي چوارەم:

۲۴- كەلۆش جۆرەپىلاۋىكى چەرم بۇو بەسەر پىلاۋى ئاسايىدا لە پى دەكران بۆ ئەوهى لە تەرى و قور بىانپارېزىت.

۲۵- ۋىف لە فرنس واتە بىزى فەنسا.

۲۶- گىمنازيا خويىندى دواى ئامادەبىي و پىش زانكۈيە.

دەكىر كە بەلاي كۆمەلگەوە نامۇرالىبۇون.

۱۲- لە راستىدا، لىرەدا، وشەيەكى تر بەكار دىت كە شىوهى پىوهندىي مىسىنەكانى رۇوسىيائى بە ئاغاكانىيانەوە دىيارى دەكىر. ئەوپۇش مافى وابەستەكىردىنە واتە جۇوتىيارەكان پىوهست دەكىران بە زەوپە ئاغاكانىيانەوە و مافى ئەوهيان لى دەسىندرايەوە بىرقۇن لە شۇينىيەكى تر ژيانىكى سەربەستانەيان ھەبىت. ئاغا بۆي ھەبوو سەزايان بىدات، كە ھەندىك جار دەگەيىشىتە راھە سزاي مەرگ. ئەمە شىوهىكى باوي فيۋالىزىمى سەدەكانى تاوهراست بۇونەك ھەر لە رۇوسىيادا بىگەر لە زۆر شۇتنى ترى ئەوروپاشدا و زېاتىر لە كۆپلەيەتى دەچۈو. لە رۇوسىيادا ئەم مافە بېپىي دېكىرىتى ۱۸۶۱ لە ئاغاكان سەندرايەوە بەلام بە كەردىوە مىسىنەكان ناچارى مانەوە بۇون لە زۇيۇزارى ئاغاكانىياندا چونكە هىچ توانايىكى ڈيانى سەربەستانەيان بۆ نەماپووه و ھەر بۆيە فېرسى پېرمەتىرىدىش ئەو سالى مالۇيرانىيەكە ناو دەبات لە برى ئەوهى سالى سەربەستى بىت.

۱۳- ڭەباخىن گالتە بە ۋارىدا دەكتات و رىستەيەك لە شانۆگەرى "ھاملىت" ي پى دەلى بەلام ناۋى ئۇفiliya دەكتات بە "ئۇخميلىا"

پەردهي سىيەم:

۱۴- (جووت جووت بىرقۇن) لە دەقەكەدا بە فەنسى ھاتووه:

Promenade a une paire»

۱۵- گراند- راوند، سوور بىخۇن! و "پىاوهكان دادەبەزىنە سەر چۆك و سوپاسى خانىمەكان دەكەن!" لە دەقەكەدا بە فەنسى ھاتووه:

«Les cavaliers a genoux et remerciez vos dames» Grand-round, balance!«

۱۶- كالىكولا ئىمپراتورىكى رۆمانى بۇوه لە نىيوان سالى ۱۲-۱۴ ب.ز ژياوه. تا بلىي دلپەق بۇوه فەرمانى سەيرى دەركىدووھ يەكىك لەوانە ئەوهى كە گوايە ئەسپەكەي خۆى كەردىووه بە ئەندامى ئەنچۈومەنى پېران.

۱۷- لىزگىنكا: سەمايەكى مىلىيەكە لىزگىنەكان لە ناواچەقەقەۋاقاز دەيکەن و زۆر باوه لە ناوا گەلانى ترى ئەو ناواچەيەدا.

۱۸- (يەك، دوو، سى!) لە دەقەكەدا بە ئەلمانى ھاتووه:

پیرست

ریاننامه‌ی ئەنتۆن پاڭلەقىچ چىخەف	5
ئائىندەبىنى لە باخچە‌ي گىلاسەكەي - چىخەفدا	11
چەند سەرنجىكى پېويسىت بۇ خويىنەر و دەرىتىنەرى ئەم شانۇگەرىيە	21
باخچە‌ي گىلاسەكە كۆمىدىيايەك لە چوار بەشدا	25
پەردەي يەكەم	27
پەردەي دووهەم	57
پەردەي سىيەم	81
پەردەي چوارەم	103